

EVANGÉLIKUS Élet

Életbe vágóan fontos
információk Jézusról

Újra örömeink
és örömeink Fóton

Nincs tabutéma,
csak rossz
megközelítés

Evangelikus
vendégszeretet
az Alpokalján

*A kőszegi tanszállodában
jártunk*

MÁR KAPHATÓ!

ÚTON AZ EGYSÉG FELÉ

**A római katolikus – evangélikus
párbeszéd dokumentumai
1972–2013**

**Szerkesztette
REUSS ANDRÁS
GÖRFÖL TIBOR**

Ennek a párbeszédsorozatnak a célja nem a régi viták folytatása, hanem az esetleges félreértések tisztázása, a továbbra is fennálló különbségek pontosítása, a másik hagyomány szándékának jobb megértése és ezáltal – ahol csak lehet – a hitbeli azonosság kifejezése, valamint így a közös tanúságtétel lehetőségének elmélyítése és a közösség alapjának szélesítése.

ÜZENETÁTADÁS

Idén nyáron is megtelhetett muzsikával és jókedvvel a főtí Mandák-otthon épülete. Az Evangélikus Kántorképző Intézetben folyó sokrétű munkáról számol be Ecsedi Zsuzsa, lapunk *Cantate* rovatának vezetője, kedvet is ébresztve a kántorképző tanfolyamain való részvételhez.

„Olyan, mintha nagyon régóta ismernénk egymást a munkatársaimmal” – mondja munkahelyéről Serbán Tihamér számítógépes rendszergazda. Az egyházunk budapesti Üllői úti országos székházában dolgozókat bemutató *Portré* rovatunk interjúalánya arról is beszél, miért érzi otthonosan magát az evangélikus közösségben.

A kistarcsai Johannita Szeretetotthonban élők és dolgozók számára nagy áldás, hogy az otthon egyik lakója, a kilencvenhárom esztendő Kinczler Irén lelkész a mai napig örömmel szolgál. Az ő – reménység szerint olvasóinkat is megszólító – áhítatán jártunk, hogy elhozzuk a Zsófiaaligetből is Krisztus evangéliumát.

„A biológiai tényeket a biológia-órákon vesszük át a gyerekekkel. Törekszünk arra, hogy ne maradjunk az anatómia-élettan körében, hanem valamennyit beszéljünk arról is, mit jelent a szexualitás, a szerelem, a másik elfogadása, a felelősségvállalás. A gyerekek nyitott füllel fogadják, ha bármit »dado-gunk« a szűk tananyagot túl, akár versek olvasásával, akár néhány személyes mondattal” – árulja el Kézdy Edit biológia-kémia szakos középiskolai tanár, a Deák Téti Evangélikus Gimnázium intézményvezetője a fiatalok szexuális neveléséről szóló, a szülők, az iskola felelősségét, a mai magyarországi helyzetet és az egyházi iskolák gyakorlatait is bemutató összeállításunkban.

A most induló új tanév, új munkaév kezdetén az egyházunkban és egyházunkért dolgozók, a nevelési-oktatási intézményeinkben tanulók, szeretetotthonainkban élők és minden kedves olvasónk életére és munkájára Isten áldását kívánom!

■ KÉZDI BEÁTA

Evangélikus vendégszeretet az Alpokalján

„Tágas apartman, tágas közösségi terek. Frekvenciált elhelyezkedés, mégis csendes környék. Átlagon felüli figyelmesség, segítőkészség” – egy elégedett vendég véleménye, amelyet a kőszegi Harangtorony Szállóról írt. A kisváros evangélikus iskolájának tanszállójában jártunk.

23. oldal

Indul a színházi évad

Egy monodrámát ezer módon alakuló apró díszlettel, egy grandiózus kivitelezésű Shakespeare-tragédia és egy zenés budapesti séta. E figyelemre méltó – nyáron már (elő)bemutatott – színpadi produkciók mellett a most induló évad két ígéretesnek tűnő premierjére is felhívjuk olvasóink figyelmét.

28. oldal

Jólesik a megbecsülés a lelkésznek is

Meg kell-e köszönni a lelkész munkáját? Vagy ne is használjuk – hiszen Istennek és a gyülekezetnek szolgál – a „munka” szót? Nehéz kérdések, amelyekre talán nem is találunk egyértelmű válaszokat. Néhány lelkészt kérdeztünk arról, milyen visszajelzéseket kap.

32. oldal

TARTALOM

Forrás • Láthatóan evangélikus, Oratio oecumenica	4
A vasárnap igéje • Hafenschner Károly	5
Forrás • Új nap – új kegyelem • Németh Mihály	6
A hónap igéje • Balicza Iván	7
Krónika • Hírek, tudósítások	8
Égtájékoztató • Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna esperes írása	14
Portré • Serbán Tihamér rendszergazda a lelki közösségről	16
Élő víz • Gáncs Tamás rovata	17
Fókusz • Nincs tabutéma, csak rossz megközelítés	18
Jegyzet • Fogas kérdések • Füller Tímea írása	22
Riport • Evangélikus vendégszeretet az Alpokalján	23
Riport • Lelki táplálék Kistarcsán Kinczler Irén lelkésznőtől	26
Nézőtér • Humor, dráma, zenés városnézés	28
Múltidéző • Gondolatok a Háló sorozat harmadik kötete kapcsán	30
Kötőszó-szemle • A lelkésznek is jólesik a megbecsülés	32
Gyermekeknek • Füller Tímea rovata	34
Krónika • Hírek, tudósítások	37
Forrás • Oratio oecumenica	44
A vasárnap igéje • Balicza Iván	45
Forrás • Új nap – új kegyelem • Csadó Balázs	46

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Demény Petra vegyész mérnök szakos egyetemi hallgató (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) – Váckisújfalu. Számomra közel olyan természetes, hogy hiszek Istenben, hogy evangélikus vagyok, mint az, hogy levegőt veszek. A váckisújfalui templomban kereszteltek meg, itt is konfirmáltam, hittanra is ide jártam. Belenőttem az evangélikus közösségbe. Az érettségi idején nem voltam biztos abban, hogy jó-e, amit csinálok, megfelelőek-e a terveim. Megerősítésre volt szükségem. Addig is jártunk templomba, de akkor elhatároztam, hogy minden vasárnap istentiszteletre fogok járni. Azóta minden vasárnap hazaviszek valami üzenetet a templomból. Több közösségi programban is részt veszek, az ifjúsági filmklub a szívügyem.

Természettudományos pályán mozogva többen meglepődtek azon, hogy istenhívó vagyok. Máiig nem értem, hogy a természettudomány és a vallás miért ne férhetne össze egymással. Tudományos kutatómunkában is részt veszek, fotokatalitikus memóriával foglalkozom. Itt fény hatására valamilyen változás történik az anyagban. Ha az eljárás megfelelően van megtervezve, akkor a terveinknek megfelelő, akár késleltetett változás is elérhető. Így lehet például napelemet vagy öntisztuló ablakot gyártani. Ez az ismeret is csak tovább erősítette bennem, hogy a természettudomány alapvetően Isten teremtett világának a felfedezése.

Az evangélikusok mai arcképcsarnoka az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Bonyhádról az atlétikai szövetséghez

Új sportszakmai igazgatót nevezett ki a Magyar Atlétikai Szövetség elnöksége. Scheidler Géza azonban reménység szerint eddigi munkahelyétől, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolától sem szakad el teljesen.

Az okleveles egészség- és testnevelő tanár eddig – a *Kölyökből atléta*

program vezetőjeként – szakedzői munkája mellett az utánpótlás biztosításának koordinációjával foglalkozott. Jelenlegi megbízatásában Spiriev Attilával, a Budapest 2023 kiemelt atléta program szakmai vezetőjével együttműködve az a feladata, hogy két év múlva a hazai rendezésű világbajnokság minden szempontból sikeres legyen.

Forrás: Atletika.hu

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk! Olyan jó abban a tudatban élnünk, hogy te kész vagy minket minden utunkon megőrizni! Köszönjük, hogy egy új tanévet kezdhünk el. Kérünk, segíts, hogy egészségesek maradjunk, és sikeresen be is fejezhessük ezt a tanévet. Nem tudjuk, mi vár ránk – ahogyan Jákób sem tudta, amikor Bételnél meghalotta a te ígéretedet –, de szeretnénk bízni abban, hogy megőrzöl, megsegítesz, és mindvégig velünk maradsz. Köszönjük, hogy Urunk, Jézus Krisztus is ezt ígérte tanítványainak: „...én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,20)

Köszönjük, hogy ezen a vasárnapon különösen is nagy hangsúly esik a Szentlélek vezetésére. Mindennapi küzdelmeinkben, amikor a test és a lélek viaskodik egymással, segíts bennünket a Lélekre figyelni. Add, hogy megmaradjunk Jézus Krisztus mellett, és ne keressünk más urat, hiszen nincs is más. Add, hogy Szentleked vezetésével különbséget tudjunk tenni a jó és a rossz, a hasznos és a haszontalan, az egészséges és a káros között.

Bocsásd meg nekünk, Urunk, ha jobban ragaszkodunk a földi örömhöz és vágyakhoz, mint az örök élet beszédéhez! Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk. Taníts megbecsülnünk időt, tapasztalt embertársaink jó tanácsait. Taníts őszintén szeretnünk családtagjainkat, munkatársainkat, sőt még ellenségeinket is. Kérünk, oltalmazz meg minden veszedelem ellen.

Légy velünk minden próbatételnél, hogy betegségben, gyászban, fájdalomban és örömteli alkalmakon is érezzük: nem hagysz el minket.

Kérünk, áldásod kísérelje katolikus testvéreink eucharisztikus kongresszusát, amely ezekben a napokban zajlik. Szentlekeddel segíts, hogy Krisztus követőiként egymásnak testvérei legyünk, és a te neved dicsősége éljünk. Ámen.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 14. VASÁRNAP – JN 6,60–66

Életbe vágóan fontos információk Jézusról

Van, aki közismert. Mindenki tudja róla, kicsoda, hiszen „közszeplő”. Van, akit leinformálnak. Begyűjtik az információkat, és azok alapján képet alkotnak róla. Van, aki elküldi az önéletrajzát. Van, aki személyesen bemutatkozik.

A VIP-személyek [*very important person: nagyon fontos személy – a szerk.*] közt kétezer éve dobogós helyen van a Názáreti. Nem csak a keresztény világban foglalkoznak vele: személye állásfoglalásra kényszerít más kultúrákban élő embereket is.

Egy fontos beszélgetésben Jézus fel is teszi tanítványainak a kettős kérdést: „Kinek mondanak engem az emberek?”, azután pedig: „Ti kinek mondotok engem?” A történet úgy folytatódik: „És tanítani kezdte őket...” (Mk 8,27–31) Jézus bemutatkozott, hogy valóban ismerjék őt. Azt hitték, ismerik. De nem elég „belekóstolni”, őt meg kell ismerni.

”

Csak az akkori környezet vélekedett úgy? Nem néz ránk ugyanilyen furcsán a világ, hogy mi esszük és isszunk a Mesterünk testét és véré? Nem gondolja sok gyülekezeti tag, hogy ez kegyes szokás, ami kihagyható az istentiszteletből? Amolyan vallásos desszert. Nem igazán tartozik a lényeghez. S akkor Jézus azt mondja: örök élete annak van, aki eszi és issza az ő testét és véré.

Kemény beszéd ez. Ma is. Ha tényleg belegondolnánk, ragaszkodnánk ahhoz, hogy minden lehető alkalommal vehessünk úrvacsorát. Kemény beszéd Jézus szava – s nem csoda, hogy még az egyházak (felekezetek) is vitatkoznak rajta. De aki rábizza magát az értünk keményen szóló Jézusra, az rájön, hogy életfontosságú a jézusi bejelentés.

Szívekbe látó Jézus. A kemény szó folytatódik. „...azok a beszédek, amelyeket én mondtam nektek: Lélek és élet.” Amikor megszólal, megítéli, ami a szívünkben van. Nem a felszínt nézi, ezért nem is felszínesen ítél, még csak nem is a talán könnyen kimondott vallomásainkra hagyatkozik. Szívünkbe néz és lát. Mennyire szokatlan ez Jézus földi idejében!

Amikor a hallgatóság az írástudók szavait összehasonlította a Názáretiével, feltűnt, hogy ő nem úgy beszél, mint az írástudók, hanem úgy, mint akinek hatalma van (Mt 7,29). Hatalom, amely nem uralkodás, nem önzés, hanem teremtő Lélek és életadó erő. Mennyire szokatlan ez ma, amikor a szavak nemegyszer ridegen szólnak meg, sokszor elrejtik a valódi mondanivalót, állásfoglalás helyett pedig elkennek, vagy ide-oda hajlanak!

A jézusi szóra van szükség, hogy meghalljuk, hogy „utámondjuk”, hirdessük. Akkor is, ha vannak közöttünk, akik nem hisznek... Mi is inkább próbálgatjuk a hit életformáját. De benne a *mindent* kapjuk meg.

A mai vasárnap ismét bemutatkozik a mi Urunk. Teszi ezt sokadszor, oly módon, hogy tudja, mi ismerni véljük, de valójában egy élet kevés, hogy megismerjük őt, s megtanuljuk, ki is ő, mit is jelent számunkra. Nem udvariaskodó, felszínes bemutatkozás ez, hanem a lényegét megmutató. Ki is az a Jézus, akire figyelünk, akit követünk, akihez szívünk szeretetével ragaszkodunk?

Kemény szavú Jézus. A szelíd szemű Úr Jézus, a nem lármázó Úr szolgálja itt váratlanul nyilvánul meg. Vitatkoznak is a hallgatók Jézussal, hiszen olyasmiről beszél, hogy a testét adja eledelül, vére az ital, s mindezekhez kapcsolódik az ígélet: aki eszi, aki issza, az örökké fog élni. Nem könnyű mondatok ezek egy olyan Mestertől, aki nem szokott mellébeszél. Kemény beszéd ez, ki hallgathatja? Jobb lenne nem is hallani. Ez megemészthetetlen szöveg.

Az utat adó Jézus. Bolyongó ősökről nem csak a Szentírás régi lapjai beszélnek. Ismerjük a mai ember bolyongásait, hiszen járunk-kelünk a világban, nem találjuk a helyünket, keressük az utunkat, és reméljük, hogy nem zsákutcába jutunk. Jézus az út, amely a kiteljesedő életbe visz, s nem a temetőbe. Szeretnénk a Jézus-utat járni, és nem távolodni tőle. Ezért van szükségünk a váratlan, már-már megdöbbentő kérdésre: „*Vajon ti is el akartok menni?*” Próbáljunk meg alaposan, mindent végiggondolva, őszintén válaszolni.

■ HAFENSCHER KÁROLY

Imádkozzunk! *Úr Jézus Krisztus, te vagy az út, mi mégis úttalan utakon bolyongunk. Segíts rajtad tájékozódni, eligazodni, elindulni. Ámen.*

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: ADRIAN DASCAL / UNSPLASH.COM

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (szepember 5.) *Vajon Isten nem szolgálta-e igazságot választottainak, akik éjjel-nappal kiáltanak hozzá?* Lk 18,7a (Jer 31,16; Lk 17,11–19; Róm 8,14–17; Zsolt 119,137–144) Isten igazságos, és gondja van ránk. Szeret, és sajátjainak tekint minket. Nem kényszerből, hanem végtelen türelméből hallgatja meg imádságainkat. Irántunk való szeretetéből teljesíti javunkra szolgáló kéréseinket. Szorongatott élethelyzetünkben különösképpen is állhatatosan kell imádkoznunk. Olykor úgy tűnhet, hogy Isten hallgat, és nem lép közbe védelmünkben. Azonban nem szabad elcsüggednünk, hanem bízunk kell, és megtapasztaljuk, hogy az isteni igazságszolgáltatás nem marad el. Kiáltunk, imádkozunk hát Istenhez éjjel-nappal kitartóan!

Hétfő (szepember 6.) *[Jézus Krisztus] önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik.* Tit 2,14 (Zsolt 106,6; 5Móz 26,1–11; Neh 1,1–11) Hitünk és életünk rövid összefoglalását olvashatjuk ebben a mondatban. Krisztusban megjelent Isten kegyelme, mely minden embert üdvösségre akar vezetni. Ő azért adta magát áldozatul a kereszten, és támadt fel a halálból, hogy megtisztítson bűneinkből, és örök életet ajándékozzon nekünk. Ezért a Krisztus-hívők kötelessége, hogy szakítsanak a bűnnel, és jót cselekedve teljesítsék kötelességüket. Azzal, hogy törekszünk így élni és életünk jó példájával tanítani, hitet és reményt ébresztünk az emberekben. Az örök élet hitét és reménységét. Erre hívatunk el!

Kedd (szepember 7.) *Jézus így szólt Péterhez: A pokol kapui sem fognak diadalmaskodni [egyházamon].* Mt 16,18 (5Móz 2,7a; Gal 5,22–26; Neh 2,1–20) „Az egyháznak a Jézus a fundamentuma, / A szent Igére épült fel lelki temploma.” (Samuel J. Stone; *Református énekeskönyv*, 392. ének) Az egyháznak mint lelki kövekből felépült háznak az élő kő: Jézus a sziklaszilárd alapja. Rajta kívül senki sem vethet más alapot! Reá épül fel élő kövekből az ő egyháza. Az így épülő, róla hitvallást tévő gyülekezeten a pokol kapui – tehát sem a halál, sem a kárhozat – nem vesznek erőt, mert Jézussal, Jézusban és Jézusért megáll az utolsó ítéletben. Vele valóban miénk a diadal!

Szerda (szepember 8.) *Mindnyájan egyetértettek vele, majd elcsodálóztak azon, hogy a kegyelem igéit hirdeti, és azt kérdezték: Nem József fia ez?* Lk 4,22 (Ézs 42,1a; Filem 1–16 [17–22]; Neh 4,1–17) A názáreti zsinagógában Jézust hallgató gyülekezet bizonyágtétele csak látszólagos. A „nem József fia ez?” kérdés mögött nem hitvallás, hanem kételkedés búvik

meg. A kegyelem igéire őszintén rácsodálkozó hit azonban felismeri, hogy Jézus, aki ember fia, valójában Isten Fia! Ez a hit vallja: „Bizony, ez az ember Isten Fia...” (Mk 15,39)

Csütörtök (szepember 9.) *Mert mi Isten szolgálatában állunk...* 1Kor 3,9 (Hag 2,4b; 1Krn 29,9–18; Neh 5,1–9) Minden hívő szolgál. Kissé régies a szó, de jól kifejezi, hogy a szolgáló olyan ember, aki felülről kapja feladatát. Van valaki, aki fölötté áll. Isten áll minden szolgája fölött. Ezzel minden szolgájának tisztában kell lennie. Neki tartozunk számadással. Isten szolgálatában állunk – ez azt is jelenti, hogy egymásnak munkatársai vagyunk. Másokkal együtt szolgálunk neki. Ez kötelez bennünket a munkatársainkkal való együttműködésre. Szolgálatunkban tekintsünk értünk szolgává lett Urunkra, és tőle kérjünk erőt hivatásunk betöltéséhez: „Ó, segíts mással tenni, / Mit te tettél velem, / És szolgálatban lenni / Kész szívvel szüntelen!” (ÉÉ 416,4)

Péntek (szepember 10.) *Lelkünk az Urat várja, ő a mi segítségünk és pajzsunk.* Zsolt 33,20 (Róm 8,24a; Jn 13,31–35; Neh 6,1–7,3) Szorongató élethelyzeteinkben ne elégedjünk meg azzal, hogy ezt-azt kérünk Istentől. Minden földi kincsnél többet ér, hogy őt magát várhatjuk! Az ő eljövételét kérhetjük! Olykor talán azt gondoljuk, hogy késik, várat magára, de ő mindig jókor megérkezik hozzánk. Ekkor megtapasztaljuk, hogy „csöndesen és váratlanul / Átölelt az Isten”. (Ady: *Az Úr érkezése*) Ő nem jön üres kézzel. Megváltót, azaz Segítőt és Oltalmazót küld nekünk: Jézust. Ő a mi segítségünk és pajzsunk. Ezért hát benne „bizzál, hű népe Istennek! / Ti szülötti Szentlelkének, / Csak várjátok az Urat!” (ÉÉ 402,4)

Szombat (szepember 11.) *Jézus mondja: És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.* Jn 14,3 (Ézs 52,12; 2Thessz 2,13–17; Neh 8,1–18) Földünkön emberek millióinak nincsen otthona. Gondoljunk a hajléktalanokra, a háborúk és természeti katasztrófák áldozataira, a menekültekre. Jézus az ő sorsukban is osztozott, amikor ezt mondta: „...az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.” (Mt 8,20) Ezzel a földi valósággal éles ellentétben áll az a mennyei hajlék, amelyet Jézus készít övéinek. Jézus evangéliumot hirdet minden embernek. A bűntől megrontott földi világgal a mennyei haza tökéletességét helyezi szembe, ahol kereszthalála, feltámadása és mennybemenetele által van lakóhelyük megváltottainak. Így lesz számunkra Jézus „szálláskészítő”, aki maga mellé vesz bennünket, és mi mind együtt leszünk övele.

■ NÉMETH MIHÁLY

Sorrendkérdés

Ha életünkben, dolgainkban, tennivalóinkban sorrendet kell felállítanunk, akkor a hitbeli kérdések nagyon hátrасorolódnak. Is-tentiszteletre menni vagy vasárnapi ebédet főzni a családnak? Bibliaórára, énekarba menni vagy tovább dolgozni a több pénzért? Pénzt gyűjteni lakásra, autóra, nyaralásra vagy támogatni az egyházamat, netán elhatározni, hogy bibliai mércével jövedelmem tizedét adom Istennek? Sok más példát is lehetne még sorolni, amelyekből kiderül, hogy előbb a magunk dolgaival törődünk, Istennek legfeljebb a feleslegünkől adunk. Ami viszont soha nincs, mindig adódik valami, amire még előbb szükségünk van.

Így volt ez mindig is, Haggeus korában is. Mentség is volt, és van is mindig. Haggeus abban a korban élt és prófétált, amikor Izrael hazatérhetett a babiloni fogságból. Otthon azonban feldúlt ország, lerombolt templom, romba dőlt házak, elvadult szántóföldek várták. Hát csoda-e, lehet-e kifogásolni, hogy nekiláttak a rendbetételnek, a saját dolgaiknak, új házakat építettek, keményen dolgoztak napestig a szántóföldeken? Nem volt nekik sem idejük, sem pénzük arra, hogy a templomot is újjáépítsék. Majd egyszer, amikor már a magunk élete rendbe jött – mondták –, akkor arra is sor kerül. De ez most nem fontos, nincs itt az ideje.

Isten kikerült a látótérből. Nem egyszerre, hanem szép lassan. Nem lettek ők hitetlenek, meg is sértődtek volna, ha valaki azt mondja rájuk, hogy „ti nem vagytok istenfélő, hívő zsidók”, csak voltak fontosabb dolgaik is, mint a hit, a templom. Ha néha eszükbe jutott is, azzal nyugtatták magukat, hogy azt mondták: nem jött még el az Úr háza újjáépítésének ideje. Majd ha az életünk rendbe jött. Így halogatja az ember az Istennel való viszonyának rendezését.

Ebben a helyzetben kezd el prédikálni Haggeus, és a havi igénk szavaival hívja fel honfitársai figyelmét. Ő Isten szavát hirdeti, aki azt mondja: Ti azt mondjátok, nincs itt az ideje az Úr háza felépítésének. Én pedig azt kérdezem tőletek: annak az ideje itt van, hogy a magatok életét építtessétek? Ez világos beszéd. Nem az a baj, hogy az emberek építgetik a saját házukat, életüket, hanem az a baj, hogy közben elfelejtkeznek Istenről. Az a baj, hogy Istent nem tartják fontosnak. Rossz a sorrend.

Lev Tolsztoj írja a *Feltámadás* című regényének végén, mintegy összegző tanulságként: „Keressétek Isten országát és az ő igazságát, és a többi megadatik néktek. Mi pedig a többit keressük, és nyilvánvalóan nem találjuk.”

Így történt ez Isten népével is. Szorgalmasan próbálták felépíteni a saját életüket, de munkájuknak nem volt eredménye. A 127. zoltár juthat eszünkbe, amelyben azt olvassuk: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrk. Hiába keltek korán, és feküsztek későn: fáradsággal szerzett kenyeret esztek. De akit az Úr szeret, annak álmában is ad eleget.”

Erre akarja Isten megtanítani az ő népét. Nem csak erőre, tehetségre, szorgalomra van szükségünk ahhoz, hogy sikeres legyen a munkánk és az életünk. Alapvetően áldásra van szükségünk. Az áldás pedig Istentől jön. Ezért keressük először őt, ezért legyen ő az első! Tanuljuk meg, hogy nem elvesztegetett idő, nem elpazarolt, fölösleges tevékenység a Biblia olvasása, az ige hallgatása, a gyülekezet közösségében való részvétel, az imádkozás, hitünk gyakorlása.

Anthony de Mello, az Indiában élt jezsuita szerzetes sok kis tanulságos történetet írt. Az egyikben egy földművesről olvasunk. Megy az úton, a vállán egy kis zsák rizzsel, amelyet a nagy szárazság után össze tudott szedni a földjéről. Szembejön vele Jézus, és megszólítja: „Adj nekem a rizsből.” A földműves azt gondolja: „Hát tudhatná, hogy nekem is csak ennyi van”, de

„Sokat vetettetek, de keveset hordtatok be; esztek, de nem fogtok jóllakni; isztok, de nem fogtok megrészegedni; felöltöztök, de nem fogtok megmelegedni. Aki pénzért dolgozik, mintha lyukas erszénybe rakná a pénzét.”

(Hag 1,6)

mert nem akarja megsérteni, kivész egy szem rizst, és odaadja, azt mondván: „Beláthatod, hogy nem tudok többet adni, kell nekem meg a családomnak.” Azzal elválnak egymástól. Hazaérve a földműves kiönti a rizst a zsákból, és valami csillogót vesz észre. Az a rizsszem volt, amelyet odaadott Jézusnak, arannyá változva. Akkor felkiált: „Óh, én bolond, miért is nem adtam oda neki az egész zsákot!”

„Gondoljátok meg, mi történik veletek!” – mondja Isten az ő népének Haggeus prófétán keresztül. Gondoljuk meg, ahogyan a sok házban a falon függő házi áldás mondja: „Hol Isten, ott szükség nincsen.”

„Adjunk hálát az Úrnak, / Kegyelmes Megtartónknak / Az elvett ajándékért, / A sok jótéteményért. // Ő adta testünk, lelkünk, / Életet tőle nyertünk, / Mindenkor van ránk gondja, / Gyermekeit megóvja. // Testünk tőle kap ételt, / Vigasztalást a lélek; / A sebet meggyógyítja, / Melyet a bűn ejt rajta. // Orvost ad, ki segíthet, / Krisztust, aki az élet, / Kinek véres halála / Üdvösségünk forrása.” (EÉ 336)

■ BALICZA IVÁN

Németországi árvízkárosultaknak segít egyházunk

Több mint tízmillió forint gyűlt össze

Egyházunk országos elnöksége és kerületi elnökségei júliusban országos gyűjtést hirdettek a Németországi Protestáns Egyház Bajországi és veszfáliai árvízkárosultjainak megsegítésére.

Rajna-vidék-Pfalz és Észak-Rajna-Vesztfália tartományban a hatalmas károkat okozó júliusi áradások közel kétszáz halálos áldozatot követeltek, és ezrek maradtak otthon nélkül.

A felhívás nyomán a magyar evangélikus egyházközségek az augusztus 8-i, vasárnapi istentisztelet offertóriumát ajánlották fel, de augusztus 20-ig bárki csatlakozhatott a gyűjtéshez. Így a két németországi tartományi egyházon keresztül több mint tízmillió forintot sikerül

FOTÓ: FLORIAN BLAES / BISTUM-TRIER.DE

rül eljuttatni az árvíz sújtotta területek lakóinak.

A Magyarországi Evangélikus Egyház a gyűjtés mellett felajánlotta, hogy a természeti katasztrófa által leginkább érintettek magyarországi evangélikus

üdülőhelyeken töltsenek néhány napot, így kiszakadva a fizikailag és lelkiileg egyaránt megterhelő helyzetből. Az ezzel kapcsolatos egyeztetések folynak a tartományi egyházak munkatársaival.

Magyarországi Evangélikus Egyház

Megtartó hit

Ökumenikus istentisztelet az ünnep alkalmából

A hit megtartó ereje és Krisztus érettünk megtöretett teste állt a középpontjában annak az ökumenikus istentiszteletnek, amelyet a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) szervezett az államalapítás ünnepének előestéjére a budapesti Szilágyi Dezső téri református templomba.

„A nemzet akkor boldog, ha a személyes boldogulás és a közösségi boldogulás egymást erősítik” – fogalmazott Zsolt 33,12 alapján tartott prédikációjában Balog Zoltán dunamelléki református püspök, a zsinat lelkészi elnöke.

Igehirdetésében az egyházvezető a bibliai Bartimeus és Szent István király élete között vont párhuzamot. Mint mondta, a vak koldust és az államalapító uralkodót egyaránt Isten tartotta meg. „Krisztus nélkül mind vakok vagyunk. De a kegyelemhez is mindannyian együtt folyamodhatunk. Az

FOTÓ: FÜLE TAMÁS / PARÓKIA.HU

ő kegyelméből van minden: az is, ha a hitünk megtart, az is, ha megtartjuk a hitünket” – zárta igehirdetését Balog Zoltán.

Az új kenyeret Kondor Péter evangélikus püspök, a MEÖT alelnöke (*képünkön*) áldotta meg. Mint mondta, a kenyérről

eszünkbe juthat Krisztus megtöretett teste, így az áldozat, a felelősség, az odaadás és a szolgálat is. Az ökumenikus istentisztelet Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek imádságával zárult.

Forrás: Parókia.hu

Evangelikus országépítőket tüntettek ki

A kitüntetettek és kísérőik a karmelita kolostorban

A keresztyén felekezetek közötti párbeszéd elősegítése, Magyarország iránt elkötelezett diplomáciai és közéleti működés, példaértékű lelkipásztori szolgálat, a rászorulókért végzett, illetve magas színvonalú oktatói-nevelői tevékenység, műemlékek felújítása érdekében végzett munka, a keresztyén hit védelme – ilyen érdemekért vehettek át kitüntetést evangélikus egyháztagok az államalapítás ünnepe alkalmából Budapesten.

Szent István öröksége kettős küldetés: mindenkiné a saját „örhelyén” kell nagyszerűt alkotnia, és ezt magyarként, a magyar nemzethez való hűség jegyében kell megtennie – jelentette ki Semjén Zsolt augusztus 19-én a Miniszterelnökségnek helyet adó volt karmelita kolostorban, amikor átadta az Áder János köztársasági elnök által adományozott állami kitüntetéseket.

A nemzetpolitikáért, egyházügyekért és nemzetiségekért felelős miniszterelnök-helyettes a beszédében úgy fogalmazott, „a kitüntetettek pontosan így cselekedtek”, majd hozzátette: az ország építésében ma is mindenkiné van feladata.

A Magyar Érdemrend közepkeresztjének polgári tagozata kitüntetést a Magyarországi Evangélikus Egyház prominensei közül Kondor Péter és Pröhle Gergely vehette át.

A méltatás szerint Kondor Péter, a Déli Egyházkerület lelkészi vezetője a magyar állam és az evangélikus egyház, illetve a magyarországi keresztyén felekezetek közötti párbeszéd elmélyítésében vállalt

szerepe, valamint a hátrányos helyzetben élők felkarolását szolgáló egyházvezetői tevékenysége elismeréseként kapta a kitüntetést.

Pröhle Gergely országos felügyelő pedig – úgy is mint a Habsburg Ottó Alapítvány igazgatója, a Nemzeti Közszoigálati Egyetem Stratégiai Tanulmányok Intézetének igazgatója, rendkívüli és meghatalmazott nagykövet – Magyarország képviselése iránt elkötelezett, kiemelkedő színvonalú diplomáciai és közéleti tevékenysége, valamint Habsburg Ottó szellemi örökségének és tárgyi hagyatékának megőrzése érdekében végzett munkájáért részesült az elismerésben.

A Magyar Érdemrend lovagkeresztjének polgári tagozata kitüntetést

- több mint négy évtizedes, példaértékű lelkipásztori szolgálatának elismeréseként Aradi András Péter, a Békéscsabai Evangélikus Egyházköztség nyugalmazott lelkésze;

- az állami szociális intézmények egyházi átvételének folyamatában vállalt

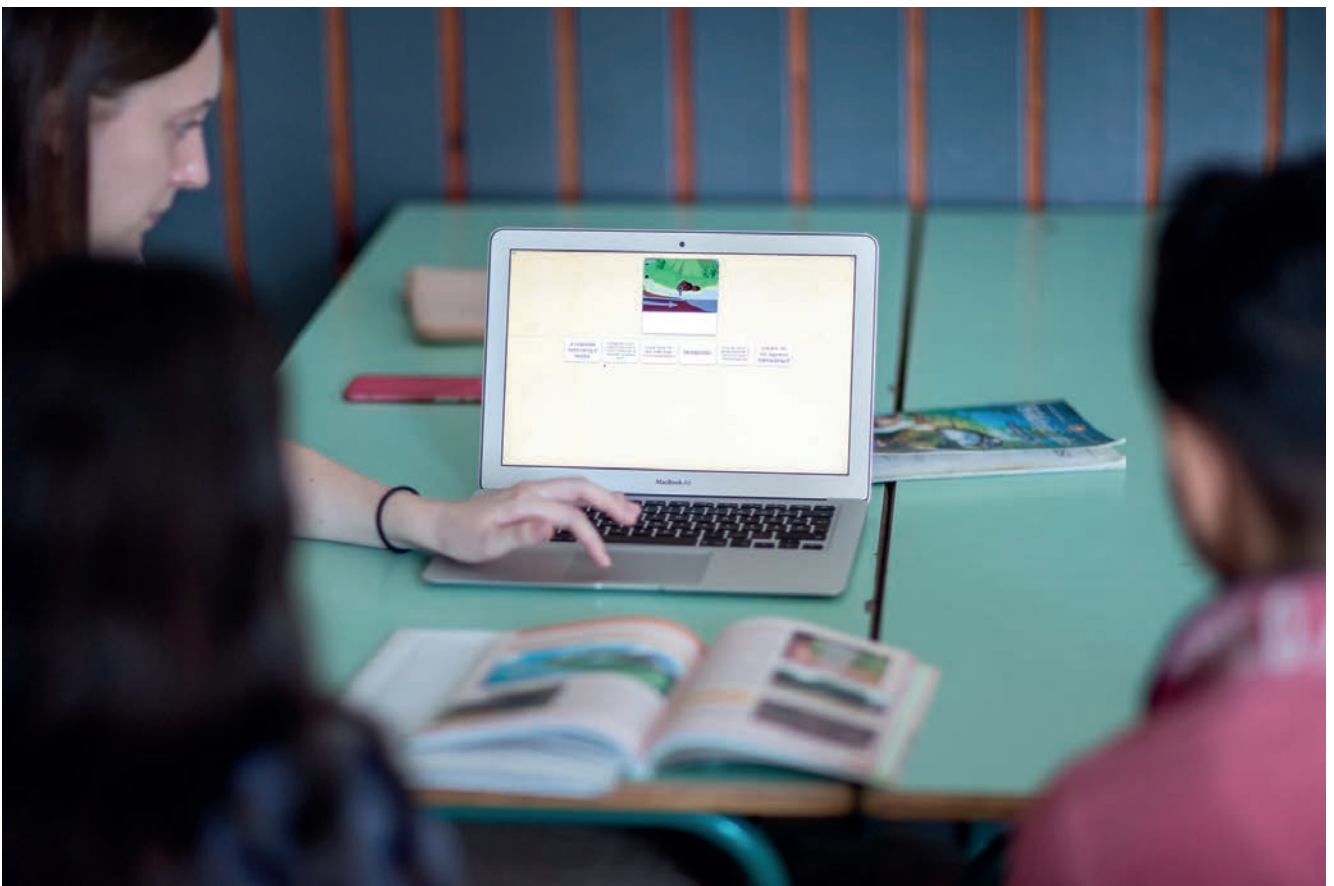
jelentős szerepe, valamint a rászorulóknak szolgálatában végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként Gregersen-Labossa György evangélikus lelkész, a Johannita Lovagrend magyar tagozatának káplánja, a Keresztyén Ifjúsági Egyesület és a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület elnöke;

- több évtizeden át magas színvonalon végzett oktatói-nevelői munkája, valamint intézményalapítói tevékenysége elismeréseként Kőszeghy Tamásné nyugalmazott tanár, evangélikus teológus, a Máriaremete-Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola alapítója és volt igazgatója;

- Budapest főváros jelentős műemlékeinek felújítása érdekében végzett magas színvonalú munkája, valamint az evangélikus egyház szolgálatát önzetlenül segítő tevékenysége elismeréseként Szepesfalvy Ákos építőmérnök, a HaNSa Építőipari Fővállalkozási, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. projektmenedzsere vehette át.

A Magyar Érdemrend tisztikeresztjének polgári tagozatával – a betegek, elesettek, rászorulóknak és a diakónia támogatásában vállalt szerepe, valamint a keresztyén hit védelmét szolgáló kimagasló munkája elismeréseként – Tomcsányi Istvánt, a Johannita Rend magyar tagozatának vezérlő komendátorát tüntették ki.

Forrás: MTI / Magyar Közlöny

Iskola nyáron?!

Felzárkóztató tábor Pilisen evangélikus támogatással

Nyár végi gyakorlás, osztályozóvizsgára való felkészülés, az egyéni önismeret elmélyítését segítő kézműves, beszélgetős foglalkozások és identitáserősítő közösségi programok – ezt kínálta a pilisi Bizsu Közösségi Tér önkéntesek és a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával. Az augusztus első két hetében megvalósult táborban a helyi iskola – első-sorban – roma gyermekeinek segítettek hátrányos helyzetük megannyi kihívásával megküzdni.

Ki tanul nyáron? Akinek tanév közben nem sikerült mindent megtanulnia. Vagy legalábbis annyit nem, amennyi kell ahhoz, hogy a következő évfolyamba lépjen. Hogy miért nem sikerült? Hát ez már egy kicsit bonyolultabb kérdés. És mit csinál, ha nem sikerült? Otthon felkészül a pótvizsgára, a szobájában, az íróasztalához ülve. Vagy augusztusban magántanárhoz jár. Vagy a nagymama felkészíti a nyaralás alatt. És mi van, ha a „nyaralás” szó nem értelmezhető számára? Ha az otthonában csak egy szoba van, íróasztal nincs, anya, apa nem szívesen néz bele a tankönyveibe, az iskola távoli és ismeretlen világ, a távoktatásba bekapcsolódást egyedül kellett volna megoldania tízévesen, a nagymama pedig beteg, de még így is rá és egymásra van bízva az összes unoka a közös udvaron...

Akkor bizony elkel egy kis segítség. De ki segítsen? Például a Bizsu-ház. A ta-

valyi tanévben indult pilisi közösségi tér önkéntesei – zömében budapesti gimnazisták és egyetemisták – a távoktatás ideje alatt is keresték a mentorálási lehetőségeket, hogy ne veszítsék el a kapcsolatot a gyerekekkel. Azokkal a gyerekekkel, akik a város peremén, gyakran nehéz körülmények között élve, amúgy is küszködve kapcsolódnak a hagyományosan magas elvárásokat támasztó, színvonalas programokat és versenyeket kínáló iskolájukhoz. Ezek a gyerekek a távoktatás hónapjaiban azonban már szinte teljesen eltűntek, elidegenedtek az iskola világától.

ÖSSZEFOGVA NEM REMÉNYTELEN!

A Csepp a Tengerben Alapítvány vezetőjének, Bánszki Sándornak köszönhetően már a nyár közepére megújult és meg-

szépült az alapítvány tulajdonában levő Bizsu-ház, így annak vezetője, Nagy Panka merészet álmot adott. Fejébe vette: nem mehet így tovább, hogy ezek a gyerekek nem járnak iskolába – akár távoktatásban, akár személyes jelenléttel.

Azonban azt is tudta, hogy ezt a Bizsu-ház lelkes, fiatal önkéntesei nem tudják elintézni. Ehhez a helybéliekkel kell összefogni, hiszen ezek a gyerekek idetartoznak, itt élnek, itt küszködnek. Mozgósította hát a közösségépítő képességeit, megtalálta az iskola, a családsegítő és az evangélikus gyülekezet vezetőit, embereit, összefogott velük, felvázolta az álmát, és elkezdődhetett a páratlan közös munka. Hiszen amikor a civilek, az egyház és az állami iskola összefog, az komoly eredményt szül.

A nagy terv egy kéthetes, bejárós felzárkóztató nyári tábor volt, amely délelőttönként azoknak a gyerekeknek kínált felkészítő programot, akik vagy osztályozóvizsgára készülnek, vagy csak lemaradtak az alaptantárgyakból. Ha két hétig a kézműveskedés, játékos, önismereti beszélgetések és foci mellett napi három órában a vizsgákra is készülnek, akkor talán nagyobb eséllyel indulnak a következő tanévben – ez volt a logika.

A nagy ívű terv előtt azonban számos nehézség tornyosult: miért jönnek el ide a gyerekek, ha év közben is gondok voltak az iskolába járással? Honnan lesz feladatlap, tananyag? Hol lesz ez az egész? Hiszen a Pest megyei település szerkezetéből adódóan az iskola három telephelye több kilométernyire van egymástól és a Bizsu-háztól. És a legfontosabb: kik foglalkoznak majd a gyerekekkel?

No, ez volt az a pont, amikor többen is, tanárként, visszahőköltünk, hiszen ez reménytelen – ahogy a lemorzsolódás elleni egész küzdelmet és annak generációs újratermelődését is annak éreztük. Panka azonban nem engedett, és kezdett támogatókra is találni.

Akik az első perctől hittek benne: Kotyinszkiné Gajdos Szilvia hitoktató és helyi családsegítő, aki jól ismeri és szereti a hozzá tartozó családokat; Járai Beatrix, a település egyetlen, ám három telephellyel is rendelkező iskolájának intézményvezetője, aki év közben maga is húsz órában tanít, hogy ne maradjon senki matematikaóra nélkül. Bakay Péter, egyházunk országos cigánymissziós munkatársa és Bolba Márta budapest-józsefvárosi lelkész, akik segítettek az anyagi erőforrások előteremtésében is.

BETETTEK A SZÍVESSÉGBANKBA

Ez a hit aztán ragadóssá vált: beelkesedett a helyi evangélikus gyülekezet. Szöllősi István Sándor pilisi lelkész meg-

nyitotta a parókiát és a templomot helyszínnek, Keveházi D. Sámuel helyettes hitoktató mindennap jelen volt a parókia kertjében gitárszóval, imádsággal.

Az iskola vezetőjének rendíthetetlen hite átragadt a telephelyek igazgatóhelyetteseire, onnan a tanárookra, így készültek a feladatlapok és a tananyagok. Bobák Melinda intézményvezető-helyettes két héten át minden napra elkészítette az aznapi beosztást, és maga is végig tartott foglalkozást. A költségigényes kézműveskedésre, a gyerekek reggeliztetésére és az önkéntesek naponkénti megebédeltetésére kezdtek érkezni a támogatások.

A kéthetes tábort természetesen hatalmas szervezőmunka előzte meg, de továbbra is maradt a már felvetett kérdés: ki megy el egy ilyen táborba önkéntesnek? A pedagógusok, akiknek ilyenkor kellene pihenniük? Vagy jöhet bárki? Egyéb foglalkozásúak, akik esetleg nem nagyon láttak gyereket közelről?

De Panka tudta, hogy jönni fognak. Egyetemistáktól nyugdíjasokig, volt és lendő tanárok, gyógypedagógusok, egyetemen tanítók, gimnazisták, az iskola saját tanárai, régi diákjai – összesen ötvenen, a legtöbben egy hetet is vállalva. Honnan? Budáról, Pestről, Pest megyéből, és még olyan is volt, aki az Ajka melletti Halimbárról érkezett. Jöttek, hogy pedagógiai tapasztalatot és önismeretet szerezzenek, és hogy beletegyék a részüket a „globális, segítő szívességbankba”.

Ilyen létszámú és lelkületű önkéntessel öröm volt készülődni. De még mindig kérdés volt, hogy hány gyerek jelentkezik, abból hány jön el végül, és lesz-e egyáltalán kit felkészíteni a lelkes önkénteseknek. Azonban „ezen is áldás volt” – ahogyan Kotyinszki Szilvia fogalmazott.

„Nem mondom, hogy mindenki végig ott is volt, de az óvodás kistestvérekkel együtt a hatvan fővel állandósult gyerek létszámra büszke lehet a projekt összes résztvevője” – összegezte a tapasztalatait Panka. Persze ehhez az is kellett, hogy Domonyi Erika és Fiel Gabriella gyülekezeti tagokkal együtt ő is sok gyereket naponta vitt és hozott a nehezen megközelíthető, távoli dűlőkből. A szállításban szükség szerint több önkéntes és az iskola vezetői is részt vettek.

KITARTÁS ÉS KÖZÖS ASZTAL

Mit vihettünk haza mi, önkéntesek a végigdolgozott hét után? Álljon itt most egyikünk vallomása: „Sok emberrel találkozhattam, akiknek a munkája, élete példa számomra, tovább szélesedett a látóköröm. Jó volt átélni, hogy ennyi embert megmozgat egy ilyen ügy. Jó volt közelebb kerülni a gyerekekhez és kicsit belelátni az egyéni, gyakran nagyon nehéz sorsokba, az ő történeteikbe. Így a saját gondjaimat kisebbnek láthattam. Tanítási tapasztalat is volt egyben, kipróbálni, hogy mi működik és mi nem Budapestről ötven kilométerre. Jobban megértem az itteni pedagógusokat.”

A Bizsu-ház házigazdája, Gulyás Árpádné, Borika, valamint segítője, Suha Katalin naponként más-más hagyományos cigány ételt főzött az önkénteseknek, hogy a munkás nap végén közös asztal mellett zárhassunk. Ez a kényeztetés, valamint a gyerekek kitartása, akarni vágyása, mosolya, viccelődése, a sok „megnyíló kapu”, az egymást támogató légkör mind olyan valódi áldás volt, amelyet magunkkal vihettünk haza is.

Mindannyiunknak – az egész országnak, benne az egyházaknak – az a jó, ha János, Csabi, Márkó, Vanessza, Ramóna és Mónika nem maradnak magukra a gondjaikkal, nem eltűnnek az iskolarendszerből, hanem az iskolájukkal együtt ők is támogatást kapnak ahhoz, hogy bent maradhassanak. A pilisi Bizsu-ház családjai és munkásai ezen a nyáron ezért a célért tettek egy nagy lépést.

■ ITTÉS SZILVIA

pilisi tanár és budapesti önkéntes

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Újra örömeinek és öröme Fóton

Változatok egy témára

Idén nyáron is megtelhetett muzsikával és jókedvvel a fóti Mandák-otthon épülete. Főzserkesztőnk kérésére örömmel tudósítok az itt folyó sokrétű munkáról. Az összefoglalóhoz adott információkért köszönet illeti az Evangélikus Kántorképző Intézet titkárát, Pócs Miklóst, illetve a három tanfolyam vezetőjét.

A 2021. év beszámolója kiemelt háladással kezdődik. A Covid-járvány kitörése óta ugyanis már az is hír, ha valamilyen, évtizedek óta megszokott rendezvényt egyáltalán meg lehet tartani. Tavasszal – a tavalyi helyzethez hasonlóan – nem láthattuk előre, milyen lehetőségeink lesznek nyáron, ezért óvatossá voltunk: tizenkét napos, zárt tanfolyamokat hirdettünk (a tizenhét napos, vendégekkel dúsított alkalmak helyett).

LÁTOGATÓK NÉLKÜL

Az első tanfolyam vezetője, Bence Gábor így vélekedik erről: „A tizenkét nap sűrű a programot, ez így inkább hosszú tábor, de igyekeztünk mindent megtenni, hogy elmélyült munka folyjék zeneileg és lelkiileg is. Teljesen zárt tanfolyam volt, online vizsgaközvetítéssel.”

Németh Sándor, a második tanfolyam vezetője így fogalmazott: „Kevésbé volt karanténhelyzet, mint tavaly, de külső szolgálatra nem mentünk, s látogatók sem igen érkezhettek. Ennek előnye, hogy sokkal bensőségebb az együttlét; viszont a régi tagokat sem fogadhattuk, amit nagyon sajnáltunk. Ahogy a szülők sem jöhettek személyesen a hangszeres beszámolóra és a záró istentiszteletre.”

A harmadik tanfolyam újdonsült vezetője, Garai Szilvia megállapította: „A legnagyobb kihívás a rövid, tizenkét napos tanfolyam: Fótból nem elég ennyi. A program így rendkívül sűrű volt: amellet, hogy egész nap zenéltünk, két alkalommal is szolgáltunk külső helyszínen, a fóti templomban és Budahegyvidéken.”

HATÁROKON ÁTÍVELVE

A júniusi tanfolyam harminchét hallgatója az ország minden részéből (még Borsodból is) érkezett, zömmel tíz-tizenhat év közötti fiatal volt. (Furcsa, hogy a nagyobbak többnyire elmaradoznak, nem törekszenek az oklevél megszerzésére.) Az ifjakat tizenötven oktatták. Az orgo-

na-, szolfézs- és karvezetéstanárok zenei diplomások (vagy zeneakadémisták), a harmónium- és énektanárok kántori oklevéllel rendelkeznek. A közös órán hittani, himnológiai és liturgikai témák kerültek elő. Karvezetésből egy vizsgázó volt. A magas szintű hangszeres és énekórák mellett most kiemelkedett a szolfézsoktatás: nagyon alaposan megtervezett órák és jó hangulat jellemezte.

A júliusi tanfolyam harmincöt hallgatója is az ország egész területéről – Budapest környékéről, Bükről, Debrecenből, Gyékényesről, Győrből, Szombathelyről – jött. Őket tizennégy előadó tanította, akik zömében zenei diplomával rendelkeznek. Itt egyéni hangképzésre is volt lehetőség.

Az augusztusi tanfolyamon szó szerint megtelt a Mandák-villa, hiszen negyvenöt (a tanfolyam során összesen negyvennyolc) hallgató és tizenöt előadó érkezett az ország minden részéről, Soprontól Nyíregyházáig, Szombathelytől Békéscsabáig, Pécstől Szegedig. Megjelent az ökumené: több katolikus és református fiatal is bekapcsolódott a képzésbe. A nemzetköziségről sem kellett lemondani: érkezett hallgató Brassóból, és három olyan előadó is volt, akik Németországból utaztak ide, hogy taníthassák a jövőbeni kántornemzedéket. Az előadók egy része hivatásos muzsikos – vagy éppen annak képződik –, mások egyéb pályákon keresik a kenyerüket (van köztük óvodapedagógus, történész, erdőmérnök), de jelentős a kántori tapasztalatuk.

STAFÉTAÁTADÁS

A Biblia tanulmányozása sem maradt el. Júniusban *János evangéliuma* alapján sok „életkérdés” került elő, melyekben Czöndör István csöväri és Koczor Tamás ferencvárosi lelkész segített eligazodni. A Mészáros Anna Zsóka teológushallgató által vezetett bibliaverseny alapos tudást igényelt, s dicséretes, hogy a többórás

versenyt teljes fejelemben és figyelemmel követte végig a tanfolyam diáksága.

Júliusban Schermann Gábor tatabányai lelkész, valamint Aizenpreis Oszkár és Bányai Tamás teológushallgatók szolgáltak. Utóbbi állította össze az áhítatok tematikáját: különleges női karakterek az *Újszövetségből*, illetve az *Ószövetség* házasságfogalma.

„A régiből az újba”: ez volt az igei mottója az augusztusi tanfolyamnak. Az áhítatok alapját *Máté evangéliuma* adta, és főleg olyan igék alapján prédikáltak a lelkészek – Nagy Zoltán békéscsabai esperes és Simon Attila soproni iskola-lelkész –, amelyek ószövetségi utalást tartalmaztak. A bibliaverseny hat csapatának ezúttal az udvaron kellett kérdé-

sekre válaszolnia és ügyességi feladatokat megoldania.

Amiatt is találó lehetett ez a mottó, mert huszonegy év után Kertész Botond átadta a tanfolyam vezetését Garai Szilviának. De „ami jó, azt nem kell megváltoztatni” alapon nem történt túl sok újdonság a tavalyi évhez képest.

SZOMORÚSÁGBÓL AZ ÖRÖM FELE

A júniusi kórusmunkáról Bence Gábor így számol be: „Arra törekedtünk, hogy a nagyobb kompozíciók mellett szerepeljenek olyan egyszerűbb művek is,

Az összes kórusmű videófelvétele megtekinthető az Evangélikus Kántorképző Intézet YouTube-csatornáján.

Júliusban a záró istentiszteleten Gabriel Fauré Requiem-tétele, a *Libera me*, valamint Johann Christoph Bach *Lieber Herre Gott, wecke uns auf* motettája csendült fel Németh Sándor vezényletével.

Garai Szilvia írja: „Az augusztusi tanfolyam másik vezérfonalát Johann Sebastian Bach 12-es kantátája adta: *Szomorúságotok örömmre fordul*. Bach ezt a művet 1714-ben írta Jubilate vasárnapjára, melynek egyik lekcója Jézus Krisztus búcsúbeszéde (Jn 16,16–23). Ebben

még az is kétséges volt, hogy egyáltalán találkozhatunk és zenélhetünk együtt idén Fóton, augusztus 12-én pedig, egy év kihagyás után, újra gyülekezet jelenlétében szolgálhattunk. Budahegyvidék adott otthont a zenés áhítatnak, melyen a kantáta mellett Bach- és Pachelbel-organaművek, valamint Jeremiah Clarke és Willy Trapp *Jertek, áldjuk Istent* kezdetű kórusműve csendült fel.”

BEKÖLTÖZNI A MANDÁKBA

Mindhárom tanfolyamvezető szerint a legnagyobb öröm egyértelműen az, hogy ha rövidebben is, de megtarthatuk a tanfolyamokat.

Németh Sándor szerint olajozottan tud együttműködni a csapat, mind az előadók, mind a hallgatók félszavakból értik egymást. Ez megerősítés, hogy érdemes ezt a munkát-szolgálatot végezni. Adja Isten, hogy ez még sokáig így lehessen!

Garai Szilvia a nehézségek után az örömeiket így foglalta össze: „Megrendeztük a szokásos ének- és bibliaversenyt, volt még kvízest, előadói koncert, kirándulás a fóti Somlyón, piknik a kertben és hullócsillagnézés az utolsó éjszakán. Kimenő a karantén miatt nem volt, de ezt hamar elfeledtette a fiatalokkal a sok sport.

A legjobb visszajelzéseket pedig spontán kapja a tanfolyamvezető: például mikor a vacsorára várva a néhány unatkozó tizenéves belekezd a kantáta zárókoráljába, és hamar többszólamúvá válik az ének; mikor a tavaly is jelen lévő majdnem egytől egyig bent ülnek az áhítat előtt fél órával, hogy elénekelhesék a tavalyi művet (*Durante Magnificat*); vagy mikor többen is közlik a tanfolyam utolsó napján, hogy nem akarnak hazamenni, és inkább beköltöznének a Mandákba. Ilyenkor az ember nagyon hálás Istennek.”

Beszámolóm írásának idején tehát gazdagabbak vagyunk az idej három „nagy” tanfolyam tapasztalataival, élményeivel. De mire ez a lapszám megjelenik, lezajlott már az általam szervezett továbbképző tanfolyam is: tanártalálkozóval bevezetve, orgona- és orgonaüzem-látogatással megkoronázva a szolgálatban álló kántorok elmélyült műhelymunkáját, inspiráló együttlétét.

■ ECSEDI ZSUZSA

A szerző az Evangélikus Kántorképző Intézet tudományos munkatársa

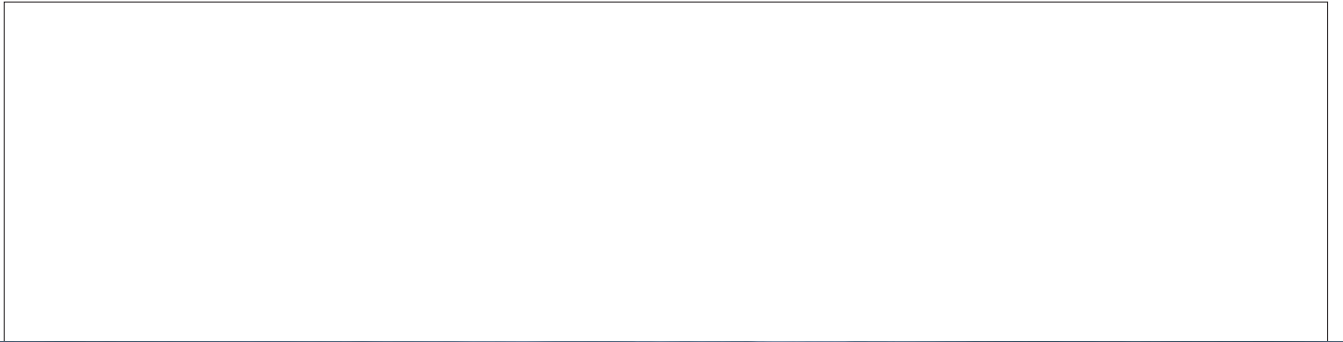

FOTÓ: AZ EVANGÉLIKUS KÁNTORKÉPZŐ FACEBOOK-OLDALA

amelyeket saját közösségükben is megtudnak szólaltatni a hallgatók. Nagy hatású volt Kodály Zoltán 1966-ban írt *Magyar miséjével* megismerkedni, amely jó példája annak, hogy az egyszólamú – orgonakíséretes – zene is teljes értékű kórusmuzsikává válik szép előadásban. Tüzes Marcell Sámuel volt a kórus orgonakísérője.”

szerepel ez a mottó, ezt a fordulatot követhetjük végig a kantáta szövegében és zenéjében. A tanfolyam előadóból és hallgatóiból Márkus István zeneakadémiai hallgató vezetésével vált olyan kórus, mely méltóképpen tudta megszólaltatni a művet.

A tanfolyam szervezése is a szomorúságból haladt az öröm felé: márciusban

FOTÓ: BÖRÖCZKY BULCSÚ

Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna *esperes*
Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye

„Nekem a Balaton a Riviéra...”

Tolna megye szívében, Gyöngön felnőni egyet jelentett azal is, hogy ritkán jutottunk tópart vagy folyóvíz közelébe. Jártuk a földeket, erdőt-mezőt, fára másztunk, a Riviérát hírből sem ismertük, és a legjobb szórakozás a nyári kárikulában a díófa legmagasabb ágának képzeletbeli úrhajóján volt.

Talán ezért sem volt bennem sok készletés az úzás elsajátítására. Nem jártunk strandra, nyaralásra is csak ritkán volt lehetőségünk, a Balatont először és hosszú évekre utoljára nyolcévesen láthattam. Úttörőtáborban voltunk, ahol az egész hetes program fénypontja a délutáni csobbanás volt a türkizöld habokban. Pólóban fürödtem, mert a tejfehér bőröm már első nap pecsenyére sült. Hatalmas úszógumival merészkedtem a vízbe, azzal is bizonytalanul, mert pillésúlyú kislány lévén a legkisebb hullám is elsodort. Utolsó délután a mélyebb vízbe merészkedtek a többiek. Belekapaszkodtak az úszógumimba, és húztak engem is befelé a tóba. Önfeladt játék, ugrálás, labdázás után hirtelen azt vettem észre a tó közepén, hogy egyedül maradtam. Társaim kiúsztak, én ott ragadtam, a túlparton pedig tornyosulni kezdtek a gyülekező viharfelhők.

Csírázó bátorságom odalett. Hang sem jött ki a torkomon, csak vártam, hogy valaki észrevesz, megment, és kihúzza a partra. Az érzést sosem felejttem. Talán ez az élmény az oka, hogy szédülök, és szinte összeszorul a mellkasom, ha csupán derékig gázolok bármilyen természetes vízbe. Sosem vágytam többet a tó közelébe. Ha néha mégis a strandon kötöttünk ki, szépen csendben elüldögéltem egy árnyas fa tövében.

Talán ezért is furcsa még hat év után is kimondanom, hogy balatoni lelkész lettem. Emlékszem, amikor költöztünk, sokan irigykedve mondták, hogy mostantól az életünk egy véget nem érő nyaralás lesz. Karnyújtásnyira a „Riviéra”, csak élveznünk kell mindazt, ami ezzel az ölünkbe pottyan.

Valóban lenyűgöző látvány a lenyugvó nap ragyogó aranyhídja, a zöldben úszó, tükörsima víz csillogása. A sülőlángos vagy hal illata, az őszi csend, a vízben úszó madarak látványa. A tökéletes idill mosolyog ránk mindenhol. A Balaton legszebb arca képeslapokon, kulcstartókon, magazinok oldalán. Aztán eljön az az idő, amikor kiürül-

nek a nyaralók. Amikor véget ér a zsongás, és a Balaton megmutatja a másik arcát. Vészjósloán közeledik a vihar. A túlparton, a hegyek felett már leszakadt az ég, és a szél egyre nagyobb hullámokat korbácsol. A türkizsín haragos szürkébe fordul, a szél tombol, és időnként ott ragad a tó közepén egy csónak vagy vitorlás.

Viharban a tó közepén a címe Böröczky Bulcsú fotójának is. Látva a képet, újra elfogott a nyomasztó érzés, amely harmincöt év után is elkísér. Szinte hetente hallva az újabb híreket, hogy gyerekek, fiatalok, idősek kerülnek veszélybe a viharban vagy éppen a kiszámíthatatlanul mélyülő tóban, csak arra a kiszolgáltatott érzésre tudok gondolni, ahogyan tehetetlenül vártam, hogy valaki észrevegyen. Arra, hogy szavak nélkül is hallja néma kiáltásomat, és vigyen a partra, ahol újra szilárd talaj van a lábam alatt, amely megtart, ahol kapaszkodni tudok, mert a látszólag csendes, békés tó egyetlen pillanat alatt pusztítani tud.

„*Uram, nincs emberem...*” – mondta a Betesda tava mellett fekvő beteg a Mesternek (Jn 5,7). Harmincnégy éve várta, hogy valaki észrevegye, meghallja szótlan-ságát, és bevigye a vízbe. Az idei nyár számunkra itt, a Balatonnál nemcsak a sorozatos balesetek, a tóban történt tragédiák, viharok miatt lesz emlékezetes, hanem a szokatlanul sok kettétört élet miatt is. Fiatalok, akiknek senki sem hallotta meg a néma kiáltását. Fiatalok, akik maguk választották a halált, mert nem volt, aki észrevegye, megragadja, kihúzza őket akkor, amikor összecsaptak a fejük felett a hullámok, és nem volt kapaszkodó, amely megtartotta volna őket a viharban.

Mert ami látszólag csendes, nyugodt, sokszor csak a felszín, a képeslap, az élet szebbik oldala, amelyet mások számára mutatunk. De van az életnek másik oldala is: a szürke, a viharos, az egyre jobban mélyülő, a sodró. Ahol csak akkor marad meg a segítségre szoruló, ha van embere, aki észreveszi, megragadja, és a biztonságos partra húzza őt. Visszaadja számára a reményt, és a hit erejével tudja Jézus szavait továbbadni: „*Ne félj, csak higgy!*” (Mk 5,36)

Ha merülni kezdenél, ha viharba kerülnél, ha egyedül maradnál: ne félj! Mert mindig van kiút, mindig van segítség, új lehetőség, mindig van remény. ■

„Szeretem a munkámat és akikkel dolgozhatok”

Serbán Tihamér rendszergazda informatikai feladatokról és lelki közösségről

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház budapesti Üllői úti országos székházában szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indíttatásukról, munkájukról, céljaikról. „Olyan, mintha nagyon régóta ismernénk egymást a munkatársaimmal” – mondja a számára inspiráló munkahelyéről Serbán Tihamér számítógépes rendszergazda.

– Honnan ered a számítógépek iránti érdeklődése?

– Már gyermekkoromban is a számítógépek szétszedése és összerakása volt a hobbim. Továbbtanuláskor a rendszergazda szak a középiskola adottságából következett. Szakmai érettségivel végeztem, így lettem rendszergazda.

– Hogyan került az országos irodába?

– A középiskolámba többször jöttem a nyíregyházi Evangélikus Roma Szakkollégium kollégistái és munkatársai, hogy korrepetálást és különböző programokat tartsanak. Jó tanuló voltam, így először ódzkodva mentem a foglalkozásokra, de idővel nagyon megszerettem ezeket a találkozásokat. Hívtak minket a Luther Márton Evangélikus Kollégiumba, hogy ott is vegyünk részt a programokon, lehetett festeni, zenélni... Magával ragadott, amivel ott találkoztam. Budapestre kerülve váltattam, hogy minden hónapban elutazzak Nyíregyházára, hogy a szakkollégiumhoz tartozhassak. Az intézmény lelkészének, Laborczi Gézának a Facebook-oldalán láttam meg az országos iroda álláshirdetését, és rögtön jelentkeztem. Ez az első komoly munkahelyem, előtte főleg diákmunkákat vállaltam.

– 2019 januárjától dolgozik egyházközpontunknál. Ezzel párhuzamosan az Óbudai Egyetem Bánki Donát Gépész- és Biztonságtechnikai Mérnöki Karán folytat biztonságtechnikai mérnöki tanulmányokat. Bizonyára testhezállók a feladatai az iroda munkatársaként.

– Amikor elkezdtem dolgozni, akkor az lett az érzésem, hogy megérkeztem, az életem jó irányba halad. Eleinte csak három

napot dolgoztam, aztán idővel kértem, hogy ha lehet, akkor hadd jöjjenek ide főállásban. Itt nem monoton a munka, a munkatársak figyelmesek, és mindenki nyitott az új öt-

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

letekre. Életemnek a részét képezi a biztonságra törekvés. Munkám során is arra törekszem, hogy ha egy problémával találkozom, és kockázatot látok benne, akkor azt a megoldás közben minél inkább mérsékeljem. A számítógépek szerelése, az informatikai problémák megoldása, a géppark és a programok karbantartása is a feladatom.

– Mennyire meghatározó az ön számára az egyházközponttal való kötődés?

– Időről időre rácsodálkozom, hogy számomra az evangélikus egyház olyan, mintha ők bárhol ott lennének, ahová megyek, és testvérően segítenének. Nagyszüleim vallásos reformátusok voltak. Az ő életükben a családban mindenki meg lett

keresztelve. Én már később születtem, s bár szüleim tervezték, hogy megkereszteltetnek, ez mégis elmaradt. Most készülök a felnőttkeresztségre. Laborczi Géza lelkészhez járok online tanulni, ő fog megkeresztelni, és nála konfirmálhatok.

– Tavaly videóinterjút készített önnel a Szemlélek blog. Ebben többek között a mások általi inspiráció és a közösség fontosságáról beszélt.

– Ezeket az értékeket a roma szakkollégiumtól és az országos iroda közösségétől kaptam. Másutt azt láttam, hogy senki se szereti a munkahelyét, ezért nem gondoltam volna, hogy ennyire inspirálni fog egy munkahely. Itt, ha valamiben elakadok, a munkatársaim segítenek, közösen keressük a megoldásokat. Szeretem a munkámat, de még jobban szeretem azokat, akik itt dolgoznak. Olyan, mintha nagyon régóta ismernénk egymást a munkatársaimmal, olyan kérdésekről is beszélgetünk, amikről az ember nem sokakkal szokott bizalmasan diskurálni. Úgy tekintek a munkahelyemre, mintha a második otthonom lenne.

■ G. Á.

Vigasztaló(k) névjegye

2Kor 1,3–7

„De jó lenne valóban meg is tanulni ezt a titkot, a személyes megvigasztalódás és a másokat vigasztalni tudás titkát. De nagy szüksége lenne ennek a világnak olyan megvigasztalódott szívű emberekre, akik hitelesen tudnának másoknak is vigasztalást adni! Hiszen a kedvetlenség, a letörtség, a fásultság, a szomorúság olyan nagyon általános tünete ennek a modern kornak!” – hangzott el dr. Joó Sándor református lelképásztor 1957 márciusában elmondott igehirdetésében.

De ez a mondat ma éppúgy releváns, szóról szóra elmondható. Bár a történelmi kontextus más, a vigasztalásra való igény mit sem változott, sőt alfajai mintha bővültek is volna az új kihívások következtében. Persze óriási kérdés, hogy a vigasztalás képessége vajon tanulható-e, örökölhető-e a, vajon intuíció vagy valami tudatosan vállalt szerep. Tud-e vigasztalni, akit kevésszer vigasztaltak meg?

Seneca és Epiktétosz sztoikus filozófusok szerint a bajban segíteni az tud igazán, aki már maga is átélte hasonlót. Ma is sok szakember osztja ezt a véleményt: a tapasztalaton áll vagy bukik minden. Az a jó vigasztaló, akit valaha valakik megvigasztaltak már életében.

A vigasztalás a biblikus gondolkodásban többletjelentéssel bír. Nem csupán a szomorúság, a bánat, a nyugtalanság okainak a megszüntetésére vonatkozik, de jelent béketeremtést, rendelkezésre állást, sőt jelenti az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlását is.

Isten népe leginkább a bajban, a mélységek közepette tapasztalja meg ennek a súlyát, Isten kegyelmében és irgalmasságában. A 23. zsoltárban így vall a zsoltáros: „Ha a halál árnyéka völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy: vesszöd és botod megvigasztal engem.” (4. v.) Még akkor is, ha most gyászolunk, emlékezünk, súlyos betegséggel, az öregség terhével, magánnyal, egyedülléttel, kilátástalan élethelyzettel vagy megoldatlannak tűnő konfliktussal küzdünk.

Sose felejtjük el, hogy Istenünk átölelő Atyja, velünk vándorló jó pásztor és minden élethelyzetben erőt adó vigasztaló Lélek! Ézs 66,13-ban olvashatjuk a csodálatos hitvallást: „Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket...” Szépen rímél ez a felismerés a páli leírásra: „...és minden vigasztalás Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhatunk másokat minden nyomorúságban azal a vigasztalással, amellyel Isten vigasztal minket.” Pál együtt mutatja be a vigasztalódást és a vigasztalást, sőt egymás mellé rendeli, kapcsolatba állítja a szenvedést és a vigasztalást: „...amiképpen résztársak vagytok a szenvedésekben, ugyanúgy a vigasztalásban is.”

Megélve a korinthusi gyülekezetben, gyülekezettel a sok-sok konfliktust, szorongattatást, súrlódást, Pál nagyon egyértelműen fogalmaz: a kettő együtt igaz. Szervedés és vigasztalás. Szervedés, de vigasztalás. Pál vallomása nem más, mint hogy megosztottság, rivalizálás és megannyi tanítási különbö-

zóság közepette is ott van az Isten, aki képes a vigasztalásra. Ő vigasztal, de az ő ereje által a megvigasztaltak is válhatnak vigasztalókká.

KÉPINKILLUSZTRÁCIÓ

A Vigasztaló tesz minket hiteles, autentikus vigasztalóvá. Ő, az irgalom Atyja. Eszünkbe juthat Arany János Ágnes asszonya és az ő örök mondata: „Oh! irgalom atyja, ne hagyj el!” Szinte egy emberként, mai fohászként mondhatjuk ezt el. Ne hagyj el akkor sem, ha mindenki elhagyott, ha egyedül vagyok, ha elhagyta e földi valóságot, akit annyira szerettem. Akkor se, ha éppen egy drámai döntés előtt állok, vagy éppen döntésképtelen vagyok. Ne hagyj el, ha éppen válságban az életem, a családom, a hivatásom. Vigasztalj meg, Vigasztaló, akkor is, ha sírok!

Jézus mondata válasz fohászainkra: „**Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.**” (Mt 5,4) A Vigasztaló által. És megvigasztaltak által is. Aki lehetsz te, és lehetek én is. Isten a Vigasztaló. De mi vagyunk az ő munkatársai. „Az irgalmasság Atyja és minden vigasztalás Istene, ez a mi mennyei Atyánk névjegye – írta Luther. – Az embernek így kell őt szívébe vésnie: aki egy haragvó Istent fest a falra, az nem tud semmit Krisztus országáról, és nem tartozik ebbe az országba. Mert az semmiképpen sem rímél, hogy én keresztény vagyok, és ugyanakkor nem tudom, mi van Isten névjegyére írva.”

Vigyük magunkkal ezt a névjegyet, hogy mi is vigasztalók lehessünk egymás számára. A világ arról tudja meg, hogy Jézushoz tartozunk, ha egymást szeretjük. És egymást vigasztaljuk.

■ GÁNC S TAMÁS

Nincs tabutéma, csak rossz megközelítés

Mentálhigiénés szakember és lelkészek, pedagógusok a gyermekek szexuális neveléséről

Kinek a feladata a gyermekek szexuális nevelése? A magunk mögött hagyott nyár egyik legforróbb közéleti ügye volt ez, és a jelek szerint a kérdés még sokáig a porondon marad. Az új tanév hajnalán éppen ezért annak jártunk utána, egyáltalán mi tartozik ebbe a témakörbe.

Ahány ház, annyi szokás – igaz ez akkor is, amikor arra gondolunk, hogy melyik családban hogyan (nem) beszélnek szerelemről, párkapcsolatról, családról, szexualitásról, gyermekvállalásról. És igaz ez akkor is, amikor az oktatási-nevelési intézmények az alaptantervben meghatározott feladataikat látják el.

Visszatérve a kiindulópontul szolgáló kérdésre: ha a szülők feladata, fel vannak-e készítve erre? Ha az iskoláké, hogyan tehetnek ennek úgy eleget, hogy az mindenki megelégedésére legyen? Összeállításunkban az alapvetéseket mentálhigiénés szakember segítségével tisztázzuk. Emellett lelkészeket, pedagógusokat kérdeztünk arról, hogy a saját családjukban, illetve a munkahelyük intézményeiben hogyan valósul meg a gyermekek szexuális nevelése.

SZIVACSKÉNT SZÍVJÁK MAGUKBA

A szexuális nevelés több mint a nemi életre való felkészítés – vallja dr. Semsey Gábor. A felelősségteljes, elkötelezett párkapcsolatra való felkészítés ugyanis éppúgy része, mint, mondjuk, a fogamzással-fogamzágátlással kapcsolatos ismeretátadás.

A matematika, illetve magyar nyelv és irodalom szakos tanári végzettséggel is bíró mentálhigiénés szakember a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetének adjunktusa, a neveléstudomány doktora. Fő kutatási területei az iskolai mentálhigiéné, az ifjúsági lelkigondozás, a szexuális nevelés és a szabadidő-pedagógia. Véleménye szerint ideális esetben a gyerekek és a fiatalok otthon és az iskolá-

ban egyaránt találkoznak ezekkel a témákkal, és a két szintéren kapott információk együttesen segítenek nekik eligazodni az élet ezen területén.

szexualitáshoz való viszonyukkal”. Tudniuk kell leküzdeni a zavarukat, és meg kell, hogy legyen bennük a szándék, a nyitottság arra, hogy valódi párbeszédben legyenek a gyermekeikkel.

Míg a kisebbek előszeretettel teszik fel a „hogyan születik a kisbaba?” típusú kérdéseket, addig a kiskamaszok bezárkóznak, és nehezebben hozzák szóba az

Ahhoz, hogy a szülők érdemben tudják támogatni gyermekeiket a felnőtté válás során, „elengedhetetlen, hogy tisztában legyenek a saját attitűdjeikkel, a

idetartozó témákat. Éppen ezért a szakember szerint a szülőknek érdemes átvenniük a kezdeményezést és puhatolózniuk, mit tudnak vagy mit szeretnének megtud-

ni a fiatalok ezzel kapcsolatban. „Szerencsés, ha ennek van egy konkrét apropója – például egy közösen látott filmjelenet –, és az is, ha a szülő nem kiselőadást tart, hanem beszélgetést indít el.”

Persze a szülők szavak nélkül is sok mindent – értékeket, mintákat, attitűdöket – közvetítenek és adnak tovább. Ahogyan egymáshoz viszonyulnak, ahogyan a konfliktusaikat megoldják, ahogyan a szeretetet, a gyengédséget kifejezik egymás iránt, azt mind-mind „szivacsként szívják magukba a gyerekek, és ezek később erős viszonyítási pontot jelentenek nekik”.

Az értékközvetítés, attitűdformálás ma már a szexuális nevelés intézményi keretek között megvalósuló részénél is fontos szempontnak számít. A *Nemzeti alaptanterv* meghatározza, hogy milyen ismereteket kötelező érinteni, de iskolánként, sőt pedagógusonként változik, hogy ez miként valósul meg.

amit ők tartanak fontosnak továbbadni, ugyanakkor az intézményeknek tekintettel kell lenniük a családokban megjelenő heterogenitásra. Emellett az intézmények világnézeti semlegessége vagy éppen valamiféle elkötelezettsége, valamint a pedagógusok személyes meggyőződése is befolyásolja, hogyan közelítenek ehhez a témához.

Amit mindenhol és mindenkinek fontos szem előtt tartania: lehetőleg kerülni kell a megbélyegzést, és tiszteletben kell tartani mások véleményét. A szakember példaként a válás témáját említi. Ma már egy-egy osztályban nagyon sok diák érintett lehet ennek kapcsán, és egyáltalán nem mindegy, hogy milyen hangnemben esik szó erről. „Ha a tanár megszegyenítően vagy lealacsonyítóan hozza szóba ezt, az nagyon megterhelő lehet a számukra.”

A tanár-diák viszonyt intimitásában meghaladó, szexuális töltetű közeledés természetesen nem megengedett, és az abúzus kategóriájába tartozik az is, ha pornófilmet mutatnak a gyerekeknek. A pornográf tartalmak fogyasztásának veszélyeire mindazonáltal fontos felhívni a figyelmüket. „Beszélni kell arról a fiataloknak, hogy a saját vágyaik és elképzeléseik mellett – vagy éppen azokkal szemben! – a másik félnek is vannak vágyai és elképzelései, amelyeket tiszteletben kell tartani.”

A kamaszkor érzékeny időszak: akkor formálódik a személyiség, az identitás. Semsey Gábor szerint ebben az életkorban szülőnek, pedagógusnak egyaránt abban kell segítenie a fiatalt, hogy megbarátkozzon a tulajdonságaival, képességeivel, és harmóniába kerüljön önmagával. Mert csak ha helyes az önértékelése, akkor tudja elhinni, hogy ő szerethető, és akkor tud majd érett párkapcsolatot ápolni a társával.

ŐSZINTE BESZÉLGETÉS A MEGFELELŐ IDŐBEN

Szarka Éva és Szarka István három gyermeket nevel. A lelkész házaspár lányai és a fiuk mostanra „kirepülőfélben” vannak otthonról, így már a „próbáját” élik annak, vajon mindent átadtak-e nekik ahhoz, hogy megtalálják a saját útjukat és a párjukat.

„A család mint legbensőségesebb közösség és a családban lévő harmónia mind férjemnek, mind pedig három gyermekünknek nagyon fontos. Azt gondolom, hogy ezen áll vagy bukik a családi életre nevelés és ezen belül is a majdani házas-

társi kapcsolat. Mi, szülők a személyes példával neveljük is egyben gyermekeinket. Aki gyermeket nevel, az tudja, hogy manapság ez a téma mindennapos kihívás elé állítja a szülőket, legyen a gyermekük hároméves óvodás vagy éppen huszoneves, hiszen a mai modern kor gyermeke okostelefonnal jár, amelyből kéréstlen vagy keresett tartalommal érkezik az »okos tanács« és a szexuális felvilágosítás.

Szerintem leginkább a szülő felelőssége a családi életre nevelés és a szexuális felvilágosítás, és csak másodlagosan feladata ez az iskolának. Mai világunk azonban úgy épül fel, hogy intézményi keretekben neveljük a gyermekeinket. A szülők jelentős része azt gondolja, sőt elvárja, hogy az óvodának és az iskolának kötelessége mindenre megtanítani a gyermeket. Arra bátorítanám a szülőket, ne elégedjenek meg gyermekeik kamaszos háritásával, mert ebben az életkorban a szülőkkel »ciki« erről beszélni, hanem szakítsanak időt, és vegyék a bátorságot beszélgetést kezdeményezni a gyermekkel.

Mi, szülők úgy nevelkedtünk, hogy egyikünk családjában sem volt ez beszédtema, ezért mi magunk is sokkal szerencsésebbek vagyunk, mint mostanra felnőtt gyermekeink. Azonban megtapasztaltam, hogy ha elmondjuk gyermekeinknek, mi hogyan éltük mindezt át, amikor annyi idősek voltunk, mint most ők, akkor az ilyen őszinte beszélgetések utat nyitnak a szívükhöz, és bátrabbá, nyíltabbá teszik őket.

Úgy látom, a mostani fiatalok problémája nem a szexuális felvilágosítás, hanem az, hogy ehhez nem társul érzelmi érettség. Abban az életkorban, amikor keresik önmagukat, teremtettségüket, komolyan kezdik venni Isten-kapcsolatukat, vagy éppen harcolnak a mindennapi életben látottakkal és tapasztaltakkal és a Bibliából hallott és megtanult isteni jó renddel.

A hittanórákon hatodik osztályos kortól kezdve szinte mindig előjön a szexualitás kérdése, illetve a házasság előtti nemi élet. Vagy azért, mert valamilyen formában kapcsolódik a tananyaghoz, vagy mert gyakran kapom a kérést, hogy most ne tanuljunk, hanem beszélgessünk. Nyilván ez abból is fakad, hogy sok családban nem beszélgetnek ezekről a kérdésekről a gyermekekkel. Az a tapasztalatom, hogy a fiatalok szeretnék tudni, mi a helyes és jó rend. Mi az, ami egy párkapcsolatban az ő életkorukban megengedett, és mi az, amit kerülni kell. ►

Két igény, illetve törekvés feszül itt egymásnak: egyfelől a szülők azt szeretnék, hogy az intézmény ne gyökeresen más értékrendet képviseljen, mint

Megkérdezik, hogy mi a véleményem a homoszexualitásról, a transzszexualitásról és az ő esetleges párkapcsolatokról, gyermekvállalásukról. Ilyenkor elmondom, hogy a Biblia szerint mi a helyes és jó rend, és arról is szó esik, mi az, ami bűn.

Fontos, hogy tudják, a felnőttek is követnek el hibákat. Gyakran ezt saját magukon is tapasztalják, hiszen sok házasság vagy párkapcsolat válással végződik. Ilyenkor beszélek arról, hogy alapjában véve minden ember bűnös, mert vétkezik. Az okokat és a miérteket is tisztázni kell, mielőtt bárkiről is véleményt mondunk, vagy kritizálunk valakit. Isten a bűnt megveti, de a bűnös embert magához öleli, és meg tud bocsátani neki. Fialat felnőttekkel beszélgetve előfordul az is, hogy keresztényként vagyunk másokkal szemben kirekesztők. Azt gondoljuk, hogy mi a Biblia útmutatása szerint megélt módon képesek vagyunk mindig helyesen cselekedni, és közben pálcát törünk azok felett, akik másképpen, más habitussal, eltérő szociális háttérrel vagy életmódbeli tapasztalattal rendelkeznek.”

NEM KÉSNEK LE SEMMIRŐL

Fazekas Attiláné, Betti a békéscsabai evangélikus általános iskola biológia szakos pedagógusa, illetve osztályfőnök is. Ő is úgy véli, hogy elsősorban a szülők feladata válaszokat adni a gyerekek kérdéseire, és tapasztalata szerint a legtöbben ezt meg is teszik. Ugyanakkor nyilvánvalóan a tanároknak is van dolguk ezen a téren is, a tananyag átadásán túlmenően is.

„Az általános iskolai tanmenetben, követelményekben az ötödik osztály végén természetismeret-órán egy leckében, egy tanóra keretében tanuljuk a szaporodás, egyedfejlődés témáját. Ekkor még csak a nemi szervek felépítéséről, működéséről a legalapvetőbb ismeretek hangzanak el. A védőnő is ekkor szokott előadást tartani a tanulóknak. A lányoknak elsősorban a menstruációról, annak higiéniájáról beszél, a fiúknak pedig szintén higiéniás tanácsokat ad.

Ebben az életkorban még szégyenlősebbek, nevetgéléssel leplezik a zavarukat, kevésbé mernek kérdezni. Bár nagy részük abban, hogyan lesz a kisbaba, már tájékozott a szülők által. A tapasztalat azt mutatja, hogy gyerekeket akár már alsó tagozatos korukban a szüleik felvilágosítják erről, amit pedig még tudni szeretnének, annak az interneten utánanéznék,

vagy egymás között megbeszélik. A szüleiken kívül más felnőttektől ekkor még nem nagyon mernek kérdezni.

A nyolcadikos biológia-tanmenetben elég részletesen szerepel mind a nemi szervek felépítése, mind a működése, a fogamzásgátlás, a családtervezés. Ekkor már a nevetgélés a ciki, nagyon figyelnek, bátran kérdeznek, illetve lehetőség van órán kívül is kérdezni, ha valaki nem akarja az osztály előtt feltenni a kérdését. Persze ezek még mind csak fiziológiai ismeretek. A szerelemről itt nem igazán esik szó, mint ahogyan az azonos neműek kapcsolatáról sem. Persze ha szóba kerül, beszélünk róla.

Az osztályfőnöki órákon – illetve a szünetekben, kirándulásokon – már sokkal inkább a szerelem téma dominál: ki kibe szerelmes, kinek ki tetszik? Ötödik-hatodik osztályban még nem igazán jön szóba a szexualitás, hetedik osztályban már annál inkább. Ilyenkor kellene a szexualitásról többet beszélgetni – akár külön a fiúkkal, külön a lányokkal, illetve kisebb csoportokban –, és elmondani nekik: nem késnek le semmiről tizenhárom évesen.

Bár nyitottabbak lettek a gyerekek, mégis leginkább a saját korosztályukkal tudnak ezekről a dolgokról értekezni. Sokkal több információjuk van már ötödikben is, szerintem elfogadóbbak az azonos neműekhez vonzódókkal kapcsolatban is. Talán azért kellene erről is beszélni, mert ha van köztük ilyen gyerek, az ne érezze úgy, hogy ő „selejtes”.

SZEMÉLYES SZAVAK

Kézdy Edit biológia-kémia szakos középiskolai tanár a Deák Téti Evangélikus Gimnázium intézményvezetőjeként arra bátorítja kollégáit, hogy olyan légkört teremtsenek, amelyben biztonságban érzik magukat a fiatalok, és fel merik tenni a kérdéseiket. Ugyanakkor azt is tudja, hogy tanár és a diák egyaránt zavarban érezheti magát, és ilyenkor a külsős szakember személyében érkezik a „megoldás”.

„Gimnáziumunkban tíz-tizenkilenc éves gyerekekkel, fiatalokkal foglalkozunk. A legtöbb témához hasonlóan a szexuális nevelés sem egyszer kerül elő, hanem időről időre visszatérünk rá. Más a mondanivalónk a tizenkét évesek, mint a felnőttkor küszöbén állók számára. A kicsiknek a serdülésről, a testük elfogadásáról, a testük változásairól, a lányok-fiúk különbségéről kell beszélni. A nagyokat a

szerelem, a szex, a női és férfiszerepek, a fogamzásgátlás, a családtervezés érdeklik.

A biológiai tényeket a biológiaórákon vesszük át a gyerekekkel. Törekszünk arra, hogy ne maradjunk az anatómia-élettan körében, hanem valamennyit beszéljünk arról is, hogy mit jelent a szexualitás, a szerelem, a másik elfogadása, a felelősségvállalás. A gyerekek nyitott füllel fogadják, ha bármit »dadogunk« a szűk tananyagot túl, akár versek olvasásával, akár néhány személyes mondattal. Éppen azért, mert a szexualitás nem a nemi szervek anatómiai problémája, más órákon – osztályfőnöki, hittan – is érintik a témát kollégáim. Az irodalom, az olvasmányok, a bármilyen órákon megnézett filmek is felvetik a témát, és lehetőséget kínálnak a beszélgetésre.

Külső szervezetek, szakemberek segítségét is igénybe szoktuk venni. Egy ismeretlen ember könnyebben beszél a szexualitásról a gyerekekkel, neki szívesebben is feltesznek rázós kérdéseket, mint a saját tanáraiknak. Vannak bevált kapcsolataink szervezetekkel, amelyeknek a foglalkozásait évről évre igénybe vesszük. A családokkal az említett tabuk és különbségek miatt kevésbé tudunk konzultálni ezekről a témákról. Úgy érzem, kevés az olyan nyitott család, ahol a gyerekek gond nélkül kérdezik a szülőket a szex témakörében.

A tanárnak sem könnyű a gyerekekkel a szexről beszélgetni. Részben azért, mert ezek hagyományosan nem társasági témák, a tanárt nagyon feszélyezheti, hogy az ő intim élete is felsejlik a válaszaik mögött. Másrészt mert a családok elvárásai is igen különbözőek. Egy osztályteremben ülnek azok a gyerekek is, akiknek a szülei szerint csak egyetlen partnerük lesz egész életükben, és a fogamzásgátlást is csak elég szűk keretek között tartják elfogadhatónak, és azok a fiatalok is, akik talán már nem otthonról, hanem a párjuktól érkeznek az iskolába.

Minden tanítványunknak lesznek szerelmi problémái, és arra kell törekednünk, hogy mindnek tudjunk valami segítőt mondani e témában is. Nem állítom, hogy minden tanárnak fel merik tenni a gyerekek a kérdéseiket, de igyekszünk olyan légkört teremteni, hogy nyilvánosan vagy négy szemközt kérdezhessenek – mi pedig próbálunk válaszolni.

Akinek olyan nyomasztó problémái vannak, amelyekre nem tudunk érdemben felelni, azoknak a gyerekeknek a számára pszichológus segítségét szoktuk kérni.

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

TANTÁRGY IS FOGLALKOZIK A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉSEL

A *Nemzeti alaptantervben* 2013 szeptemberétől szerepel választható tantárgyként a családi életre nevelés. Kerettantervét a Kecskemét – Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület és a budapesti Életünk a család! Nonprofit Közhasznú Kft. munkatársai dolgozták ki. A híros városban még a kilencvenes években indult el az az ismeretterjesztő munka, amely ehhez az alapot jelentette.

„A fiatalok sok segítséget kapnak abban, hogyan válasszanak maguknak pályát, hivatást. Mi ahhoz kínálunk fogódzót nekik, hogy a párválasztáskor mire figyeljenek, hogy aztán felnőttként biztonságot adó, harmonikus családi életet élhessenek” – fogalmaz Hortobágyiné dr. Nagy Ágnes orvos, a „*Boldogabb családokért*”[®] *Családi Életre Nevelés program* szakmai felelőse. Az általuk képzett szakemberek az ország számos településén (sőt határainkon túl is), állami, egyházi és alapítványi intézményekben egyaránt jelen vannak. Heti, kétheti vagy havi rendszerességgel találkoznak a hét-huszonegy éves korú gyermekekkel, fiatalokkal, és végigkísérik őket a kamaszkor különböző állomásain.

Az élmény- és drámapedagógiai módszerekre épülő foglalkozásokon számos témakört érintenek. Szó esik például az önismeretről, a személyiségfejlődésről, a kommunikációs és konfliktuskezelési készségekről/képességekről, a szeretetnyelvekről és a barátságról is. A nemiség, a szerelem, a párválasztás, a termékenység, a családtervezés, a fogamzásszabályozás tekintetében az elköteleződés, a hűség, a felelősségvállalás és a tudatosság fontosságát hangsúlyozzák – nem véletlenül, hiszen a program kimunkálói a keresztény értékrendből kiindulva közelítenek ehhez a résztémához is.

Ilyen például, ha a gyerek az átlagostól eltérő szexuális orientáció kialakulását érzi magában. Nagyon sérülékenyek ezek a gyerekek, mi mindenképpen arra törekszünk, hogy minden tanítványunk biztonságban, elfogadottnak érezze magát a közösségünkben.”

MINDENT ISTENTŐL KAPUNK

Csendesnap és családi életre nevelés egyben? A soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium, Egészségügyi Technikum és Művészeti Szakgimnáziumban ez a recept vált be. A megvalósításról Hegedűs Attila iskolalelkész számol be, és egyúttal – végtére is mentálhigiénés lelkigondozó is – néhány elgondolkodtató kérdést is „nekünk szegez”.

„Iskolánk már több mint egy évtizede szervez *Családi életre nevelés* címen programokat a diákoknak. Nyolc éve átalakítottuk a rendszert, és ezeket az alkalmakat az évi két rendszeres csendesnapok egyikén tartjuk meg. Így az őszi csendesnap sajátos alakot és tartalmat kapott. A két műfaj – hitélet és családi/szexuális nevelés – találkozására különös feszültséget teremt.

Minden alkalom áhítattal kezdődik és végződik. Volt olyan, hogy a kettő valójában egy áhítat volt, amit megszakítottak a foglalkozások, előadások sora. Ezzel a kerettel jelezzük, hogy mindent Istentől kapunk: testünket, nemiségünket, szeretkezéseinket, szerelmi örömeinket és csalódásainkat, családi, néha összekuszált viszonyainkat, szüleinket, gyermekünket

is. Ha ezt tudatosítjuk, bármiről lehet beszélni szegénykezés nélkül.

A két áhítat között két blokkban tíztíz előadás hangzik el, minden diák két előadáson vesz részt. Úgy szervezzük, hogy az egyiket szakemberek – orvos, pszichológus, családvédelmi vagy mentálhigiénés szakember – tartják, a másikat lelkész vagy hittantanár. Így lehet, hogy egy diák a kezdő áhítat után a nemi szervek működéséről vagy a családon belüli erőszakról hall előadást, utána pedig arról elmélkedik, hogyan működött a család Jézus korában, vagy hogy miért nem prúd az *Énekek éneke*...

Ha komolyan vesszük, hogy egész életünket Istentől kaptuk, akkor nincs tabutéma, csak rossz megközelítés. Számomra idetartozik az ítéltetű hozzáállás, vagy amikor elhittetjük, hogy ezen a téren mi, felnőttek mindent jól csinálunk, és nem válunk a diákok útítársává, akik ugyanazal a kérdéskörrel harcolnak, csak annak már egy másik szeletével...

A legnagyobb bátorság az, mennyire tudjuk vállalni, hogy mi, felnőttek ugyanúgy érintettek vagyunk, nekünk is vannak problémáink, szerelmi kérdéseink, testünk, ösztöneink és emberi kapcsolataink, és mennyire teszünk úgy, mintha ez számunkra csak egy tudományos kérdés volna. Ugyanakkor el tudjuk-e kerülni azt a csapdát, hogy kiadjuk magunkat és szeretteinket, meg tudjuk-e őrizni titoknak azt, ami csak ránk tartozik. Haver vagyok, embertárs vagy merev útjelző tábla a diák számára? Nagyszerű kihívás!”

■ VITÁLIS JUDIT

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: JELLEKE VANOOTEGHEM / UNSPLASH.COM

Fogas kérdések

Nyaranta gyerekeket táboroztatunk közel harminc éve. A játékok között vannak célzottak és észszerűek, de akad néhány olyan is, amely „csak úgy” mókás. Idén a délelőtti keresgélő feladatok között szerepelt egy, ami mélyen elgondolkodtatót: tejfogát kértünk a csapatoktól.

Ez általában úgy szokott lenni, hogy szétszalad a gyerekcsoport a faluban, és kölcsönkéri a keresett valamit. Adott esetben a tejfogakat. Sok kisgyerek őrzi a sajátjait emlékként, vagy éppen frissen kihullt fogacskát sikerül szerezni, mi meg adunk érte pontot, és megy tovább a játék.

Most a háromból egy csapat ugyanígy oldotta meg a feladatot. A második hiába keresgélt, nem talált olyan családot, ahonnan kérni tudott volna. Az egyik, életének egy meglehetősen nehéz szakaszában lévő tinédzser – már utolsó esélyként – megkérdezte az édesapját, nincs-e meg véletlenül egy tejfoga. Persze nem az édesapjáé, hanem a sajátja.

Megvolt. Nem egy, hanem az összes.

Az első hajtincsével együtt, az első kiscipője mellett. A lázadással és keserűséggel megtelt tizenéves a szíve mélyéig megrendült ezen a felismerésen. Egymás marcangolása, amely évek óta zajlik kettőjük között, egy őszinte ölelésben oldódott fel. A kamasz ezen a napon meglátott valami olyat, amit – úgy tűnt – mostanában egészen elfelejtett: hogy szeretik őt a szülei. Reménykedem, hogy ez a tejfogas „agymenésünk” könnyebbé teszi közös útjuk folytatását.

A harmadik csapat sem járt sikerrel a hagyományos módon. Közülük egy felsős lányka úgy döntött, a csoportjáért kihúzza az utolsó tejfogát – úgyis mozog már valamennyire. Sokáig küzdött vele, már majdnem leállítottam az egészet, amikor végül diadalmasan megjelent, a kezében az utolsó tejfogával. A gyerekek éljeneztek, ő meg fáradtan, de hőiesen fürdött a népszerűségben. Ő, aki kicsi és gyenge különben, nem nagyon tudott tündökölni

ni az ügyességi játékokban, de adhatott valamit a többiekért. Valami nagy dolgot. Torokszorító volt látni az arcán az örömet.

A többi feladattal együtt az összesítésben különben ugyanannyi pontot ért el mind a három csapat. De az a három pont mást jelentett azoknak, akik egyszerűen kölcsönkapták a játékhoz a tejfogát. Mást a nagylánynak, aki számára üzenetértékű lett az a kis csomagnyi fogacska. Mást a fogát kihúzó gyerkőcnek és azoknak, akik a csapatában megélték, hogy valaki áldozatot hozott értük.

Ha belegondolok, kicsit ez is olyan, mint az élet. Feladatokat kapunk, valahogy megoldjuk, aztán vagy hálásabb lesz vele az életünk, vagy nem. Vagy üzenetértéke lesz számunkra, vagy sem. Vagy beleadunk mindent, vagy sem.

Nem mindig mérhető azonnal az eredmény, de mindig úton vagyunk. Igen, most is!

■ – FÜLLER –

Evangelikus vendégszeretet az Alpokalján

A kőszegi tanszállodában jártunk

„Tágas apartman, tágas közösségi terek. Frekvenciált elhelyezkedés, mégis csendes környék. Átlagon felüli figyelmesség, segítőkészség” – egy vélemény a számos hasonló közül, amelyeket az elégedett vendégek a Harangtorony Szállóról írtak a Booking.com szállásfoglaló oldalon. Ahhoz, hogy kedvet kapjunk egy kőszegi kiránduláshoz és a szállóhoz, már ez a vélemény is elég lehetne. Ugyanakkor érdemes tudni, hogy a Harangtorony Szálló nem „szokványos” szálláshely: a Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium tanszállodája, ahol a turizmus-vendéglátás oktatása keretében többek között szakácsokat, pincéreket, turisztikai technikusokat képeznek.

Eszményi belváros, ódon házak, kacskaringós utcák. Aki még nem járt Kőszegen, de – akár szó szerint is értve – van némi képe a hátát a Keleti-Alpok legkeletibb nyúlványainak vető városról, talán ezeket

a vizuális élményeket várja a Vas megyei, mintegy tizenkétezer lelkes településtől. A környező magaslatokról letekintve a Jézus Szíve-plébániatemplom mellett az evangélikus harangtorony is magához

vonzza az ember tekintetét, kijelölve egyúttal a város „lutheránus szigetének” a helyét, ahol egymás szomszédságában találjuk a Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium épületét, a templomot és a volt várköri kollégiumot, a megújulás után Harangtorony névre keresztelt szállót.

A VÁROS SZÍVÉBEN

Ahogy az útvonaltervező utasításait követve a Sziget utcán közeledünk az Árpád térhez, nem lehet eltéveszteni az evangélikus középiskolát, kimagaslóan földszintes, egyemeletes házak közül. ►

Az épület azonban nemcsak a magasságával hívja fel magára a figyelmet, hanem gyönyörű homlokzatával is. Azt már odabent, az iskola falai között tudjuk meg Mesterházy Balázstól, az intézmény igazgatójától, hogy a felújítási munkák 2019 decemberében fejeződtek be – egyházi támogatással.

Az iskolában korábban főleg mezőgazdasági szakképzés zajlott (meg is maradt a mezőgazdaságiteljesítő- és lovászképzés), majd az útkeresés időszakának is nevezhető 2010-es évek elején új ágazatként bekerült a turizmus-vendéglátás is. Többek között szakácsokat, pincéreket, turisztikai technikusokat képeznek.

Az iskola akkori vezetése, az igazgatótanács tagjai – köztük az elnök, Gregersen-Labossa György evangélikus lelkész – jól ismerték fel, hogy nagy lendületet adhatna az intézmény életének, ha a tervezett fejlesztések anyagi hátterének egy részét a kormányzat által meghirdetett Kraft pályázatból fedeznék. A pozitív elbírálás pedig úgy testesül meg a számokban, hogy nyolcszázhuszonnyolcmillió forint lehetővé tette a tangazdaság és a lovarda, a tankert és az oktatói épület, valamint a várkörüli kollégium felújítását. A kollégiumból lett szálló jelentőségét mutatja, hogy mint új hotel 2020-ban – még a koronavírus-járvány előtt – otthont adott Kőszeg város turisztikai évnitójának.

Régebben olyan sok diákja volt az iskolának, hogy szükség volt két épületre, egy fiú- és egy leánykollégiumra, ma már azonban egyedül tölti be ezt a funkciót a

Zrínyi utcai kollégium, amelyet – evangélikus egyházi támogatásból – éppen felújítanak.

Az iskolában a most megjelenő gimnáziumi képzés mellett két szakmai képzési forma közül választhatnak a diákok. Az egyik a szakképző iskolai képzés, amely a hároméves szakács-, illetve pincérképzést, valamint a mezőgazdasági ágazatban a lovászt jelenti. Az első évben ugyanazt tanulják ágazati alapképzés keretében, aztán a 10. évfolyamon választják a szakmát.

A másik az ötéves, technikus képzés két év ágazati alapozással. Ez után a 11–13. évfolyamon tanulhatnak a diákok szakmaspecifikusan: vendégtéri szaktechnikusnak (pincér, szakács, üzletvezető egyben – ennek birtokában saját vállalkozást indíthatnak), illetve turisztikai technikusnak (idegenvezetés, recepció). Érdemes megemlíteni, hogy a

vendéglátás minél szélesebb körű megismerése érdekében a turisztikai technikusnak készülők is részt vesznek konyhai gyakorlaton.

TEREMTÉSVÉDELEM ÉS TERMÉSZETKÖZELISÉG

„Tavaly a 9. osztályba tizenketten szakácsnak, ugyanennyien pincérnek jelentkeztek, azonban az ágazati alapképzés egy éve után négyen úgy döntöttek, hogy az eredeti elképzelésüktől eltérően nem pincérnek, hanem inkább szakácsnak szeretnének tanulni. Ebben nyilvánvalóan közrejátszik kiváló szakácsoktatónk munkája is” – mondja Mesterházy Balázs. Továbbfűzve a „konyhai vonalat”, elmondja még: annak a leghatékonyabb lehetőségét keresik, hogy az iskola tankertjében megtermelt gyümölcsöket, zöldségeket a későbbiekben a szálló konyháján, illetve tankonyháján használják fel.

A vendéglátás színvonalát még tovább emelve azt tervezik, hogy a Harangtorony Szálló vendégei majd eltölthetnek egy napot vagy egy délutánt a tangazdaságban, testközelből megtapasztalva, hogyan működik egy gazdaság. A tervezett állatsimogatóval együtt ez egészen biztosan hatalmas élményt fog nyújtani gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt, egyúttal jó lehetőség bemutatni, hogy a természetközelségnek minden ember számára kiemelt jelentőséggel kell bírnia – ez összhangban van a keresztény felfogással, hogy a teremtett világ védelmét az Úristen ránk, emberekre bízta.

Az intézmény vezetője az iskola volt megbízott igazgatóját, Illés Péter biológianárt ökoiskolai felelősnek kérte feltől a tanévtől, hogy a tanároknak és

FOTÓK: STUDIO JAKSIC

diákokban egyaránt erősítse ezt a szemléletet, és ehhez már meg is vannak az elképzelései, amelyekkel össze lehet majd kapcsolni a különböző munkaterületeket.

A Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumot tavaly január 1-je óta vezeti Mesterházy Balázs. Vele és a tanszallodát – a konyhával és a tankonyhával együtt – irányító Borsics Attilával az iskola udvarán keresztül, a torony nélkül épült templom mellett sétálunk át a Harangtorony Szállóba.

Ez egyebek mellett részben Ausztria közelségének, pontosabban az ebből adódó munkaerő-elszívó erőnek, részben pedig a pandémia idején jellemzővé vált pályaelhagyásnak (és ezzel együtt az egekbe szökő béreknek) tudható be.

FOLYAMATOS FEJLESZTÉSEK

A legfontosabb tehát, hogy a szálloda bekerült a kőszegi vendégfogadás vérkeringésébe. Az intézmény három apartmant is kínál a vendégeknek; huszonhét szo-

ságok számára jelenthetnek ideális megoldást.

Az egyéni látogatók mellett várja a hotel a nagyobb csoportokat is, és kiválóan alkalmas akár konferenciák megrendezésére is. Például a Harangtorony Szálló adott otthont augusztus 23–25. között (lapzártánk után) a Dunántúli Evangélikus Egyházkerület munkaévkezdő lelkeszkonferenciájának, napi háromszori étkezéssel.

A felújításkor konferenciatermet nem alakítottak ki a szállóban, hiszen ennek a funkciónak az ellátására tökéletesen alkalmas az iskola díszterme vagy éppen valamelyik szaktanterme, ahol rendelkezésre állnak a szükséges audiovizuális eszközök.

A szálló tavaly júliusban nyitotta meg kapuit. Az az időszak a járvány első hulláma utáni ébredésben telt, ennek megfelelő kihasználtsággal, de most szezon van, jönnek is szép számmal a vendégek. Köztük olyanok is, akik valamelyik ismert szállásfoglaló oldalon keresztül foglaltak szobát, s vélhetően nem tudják, hogy a Harangtorony egy tanszalloda, ahol olyan oktatóhelyiségek is találhatóak, mint a tankonyha vagy az úgynevezett kabinetterem, ahol a tanulók a felszolgálatot gyakorolhatják.

Tavaly ősszel a tanszallodában recepció-s-részszakképesítési vizsgát is tartottak, és idén is lesz még egy ilyen alkalom, vizsgaközpontként azonban a szakképzési törvény változásai miatt 2025-től már nem működhet. Az intézmény vezetése felkínálta a tanszalloda helyszíneit a Vas Megyei Szakképzési Centrumnak és a Kisalföld Szakképzési Centrumnak. Ennek az a jelentősége, hogy a saját diákjaik itt, hazai környezetben vizsgázhatnak.

„Bár én nem vagyok annyira otthon a konyhában, de azt tudom, hogy általában mindenki ott tud a legjobban alkotni, jól, hatékonyan dolgozni, ahol mindennek tudják a helyét, azt, hogy melyik eszközért hova kell nyúlni – mondja Mesterházy Balázs. – A Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásának jóvoltából a magas minőségű képzéshez elengedhetetlen konyhai felszereléseket is maradéktalanul sikerült beszerezni. Van még tennivalónk, de egyúttal jó látni azt is, ahogyan a terveink kezdenek megvalósulni. Bizunk benne, hogy a vendégek továbbra is elégedettek lesznek, és egyszerre viszik magukkal a tanszalloda, az evangélikus iskola és Kőszeg jó hírét.”

■ BALCZÓ MÁTYÁS

A SZERZŐ FELVÉTELE

Mesterházy Balázs és Borsics Attila a szálló bejáratánál

A recepció éppen egy család jelentkezik be, hogy aztán elfoglalják szobáikat, és megkezdjék a kőszegi pihenést, kikapcsolódást. Ehhez minden adott, így a megfelelő számú személyzet is, pedig ennek biztosítása nem egyszerű feladat.

bája többségében kétágyas, de van négy darab háromágyas is. Minden szobához saját fürdőszoba tartozik, és találunk összenyitható, úgynevezett *connecting* szobákat is – mondja el Borsics Attila –, amelyek nagyobb családok, baráti társa-

Adjunk a Jézustól kapott gazdagságból

Lelki táplálék Kistarcsán Kinczler Irén lelkésznőtől

Reggeli áhítatra gyűlnek össze a kistarcsai Johannita Szeretetotthon lakói a tetőtéri, csupa napfény, könyvespolcokkal, hangszerrel, kedves tárgyakal barátságosan berendezett teremben. A szolgálatot ellátó lelkésznő – az otthon lakója – már jó ideje elől, a harmóniumnál; keze ügyében énekeskönyv, Biblia, jegyzetek, picit hátrébb szolgatársa, Prokop Zoltánné, Eta is készülődik. Csend van, csak a kalitkában csivitelő két kis papagáj hangját halljuk. Majd megszólal a lelkésznő, a kilencvenhárom esztendő Kinczler Irénke néni: „Keressük ki a 101-es éneket!” S megkezdődik az áhítat, amelyre most olvasóinkat is meginvitáljuk.

Kertes családi házak, kutyaugatás, boltba sétáló, ráérős emberek. Nyári hétköznap Kistarcsa Zsófiáigetnek nevezett részén. Az Evangélikus Papnék Országos Szövetségének égisze alatt 1931 őszén nyílt meg az itt vásárolt telken az Özvegy Papnék Otthona.

Sok minden változott majd száz év alatt: a második világháborút személyi veszteség nélkül élték át, ám a történelem viharai 1950-ben a szövetség feloszlását hozták.

SZOLGATÁRSÁK

Jelenleg a kistarcsai szeretetotthon a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő komplex diakóniai intézménynek, a több fővárosi és Pest megyei szociális intézet összevonásával létrejött Szelehlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálatnak a része; harminckét fő részére nyújt ellátást.

Az áhítatokat Eszlényi Ákos intézményi lelkész tartja, nyáron hetente kétszer: hétfőn és csütörtökön. Az év többi részé-

ben minden nap igével, imádsággal, énekel indul. Nagy áldás, hogy az otthon egyik lakója, Kinczler Irén a mai napig szolgatárs. Egyháztörténész, lelkész, történelmi idők tanúja. Őhöz érkeztünk mikrofonnal, kamerával. Ottjártunk reggelén szobájában, éppen imádkozó elcsendesülés közben találtuk. Most már kerekesszékekben ül, de a törekeny testben csodálatos szellem és lélek lakozik. Szolgáló élete, alázata, Krisztusról szóló tanúságtétele mindannyiunk példája lehet.

AHOL AZ EMBER TRAGÉDIÁJA KEZDŐDÖTT

E csütörtöki reggelen szépen lassan mindenki elfoglalja a helyét. Pontban fél tízkor felhangzik az ének: „Zengd, lelkem, ez új reggelt, / A nap, ím, ismét fölkel...” (ÉÉ 101,1) A harmóniumot is Irénke néni szólaltatja meg. A nem csak evangélikusok alkotta, mintegy húsz-huszonöt fős gyülekezet átéléssel éneklő énekeskönyvünk szép dicséretét, majd együtt, fejből mondják Luther Márton reggeli imádságát. A lelkésznő ezután saját szavaival is fohászodik a Teremtőhöz.

A bibliaolvasó *Útmutató* napi igéi jóllakásról, világi javakról és Isten előtti felelősségünkről szóltak aznap: soha ne feledkezzünk meg a szükséglet szenvedőkről.

„Járjuk körül a világi jólét kérdését, noha úgy érezhetjük: ebben az otthonban élve ez már nem vonatkozik ránk – kezd az áhítatot a lelkésznő. – A Bibliában Jézus és a *Zsoltárok* könyve is sokat foglalkozik a gazdagsággal: látjuk a gazdag ifjút, a szegény Lázár történetében vagy abban a jézusi mondatban, hogy ne gyűjtsetek kincseket magatoknak. Ragadjuk meg a biblikus szemléletet, hogy megértsük a további mondanivalót!

A Biblia azt mondja: Isten szinte munkatársaként helyezte maga mellé az embert a teremtéskor. Az ember pedig mit

FOTÓK: HAJDÚ TIBOR

akart: »Miért legyek munkatárs, amikor is lehetek? Én is tudok teremteni!« Ez a legnagyobb, máig ható kísértésünk. Itt kezdődött az ember tragédiája. Elszakadt eredeti küldetésétől. Ekkor jött be a félelem, az üresség, a hiábavalóság érzése, ami megnyomorítja az életünket. Az ember is teremteni akar. S hová jutunk? Lassan a káosz szélére. Nem ismerünk rá magunkra és a világra sem.

Itt állunk hát, s most Jézus áll a mindenség fölött, és néz. Sokszor megható, ahogy a Biblia azt mondja: »Jézus rájuk tekintett...« Az egyik legmegrendítőbb ilyen mondatot Máté 9-ben olvashatjuk: »Amikor látta a sokaságot, megszánta őket, mert elgyötörtek és elveszettek voltak, mint a juhok pásztor nélkül.« Rájuk tekintett, a tömegre akkor is, amikor éhesek voltak. A Golgota keresztyén pedig az egész világot látta, s így szólt az Atyához: »...bocsáss meg nekik...!« Végül pedig Úrként feltámadva odahívta tanítványait, ránézett a világra, és kiküldte őket: vigyék az evangéliumot, a jó hírt ennek a szenvedő embervilágnak!"

Amit Jézus látott, szomorú, tragikus volt – folytatódott a gondolatsor. „Irgalmas, szelíd szeme megszánta a világot. A megoldás? Nem a világ felforgatása, nem a forradalom, hanem egyedül a jézusi út. Mélyszegénység van, de a Lélek hiányzik, hiszen a társadalmak Európában alapvetően nem élnek rosszul. A pünkösöd nem csak egy lezárt ünnep. Jézus láthatatlanul adja a Lelkét. Nekünk itt, ebben az otthonban semmi sem hiányzik már: ruhánk, kenyérünk van. Amire szükségünk van, az a

Szentlélek. A szeretet, együttérzés, a kedvesség a legnagyobb hiánya az emberiségnek. Ezen a káoszban heverő, lélek nélküli világon segít Jézus. Az a gazdagság, amit ő ad! Adhatunk mi is ebből a gazdagságból: egy jó szót a Lélek által, egy szívből jövő pillantást. Ebben a vonatkozásban Isten mindennap megajándékoz bennünket az igében, hogy mi is tudjunk ajándékozni."

Végül így zárta áhítatát Irénke néni: „A világ tele van apró, a sötétben, a gaz között világító kis fényekkel. A krízisek közepette is megtapasztalható – legyen az villámárvíz vagy más tragédia –, hogy a jó emberek világítanak a Lélek által. Működik a világban az Isten láthatatlanul – de egyszer majd meglátjuk őt. Ez vigasztaljon minket: velünk van a világ végezetéig. Ámen."

A kis ökumenikus közösség a *Miatyánk* után így fohászokodott Istenhez: „A cinkének a mindennapi magot, nekem a mindennapi kenyeret, a napi eget, a napi csendet, egyebet nem is tudom, mit akarjak. Adj, Istenem, bölcsességet, vágyaimnak csendességet, illedelmes öregséget, könnyű véget, könnyű véget."

NEVETNI A KORRAL

Az áhítat percei után a derűre is szánnak időt az otthonlakók. Prokop Zoltánné Somogyi Eta néni – szintén kilencvenhárom éves – felelős a viccekért. Tévéújságjából gyűjt össze gondosan néhányat, s felolvassa lakótársai örömeire. Igen, mosollyal kell megfűszerezni az együttélést: van minek örülni, ahogyan imént hallhattuk Irénke néni ígértetésében. Persze ha

gyászol a közösség, vagy nagy beteg van, akkor elmaradnak a humoros percek, de ha nincs semmi baj, akkor együtt nevetnek. A nevetés gyógyít!

Egy időskothonban például ez a vicc egészen más éllel, jó adag iróniával hangzik el:

„– Doktor úr, szeretnék legalább száz-húsz évig élni!

- Dohányzik?
- Nem.
- Szereti a jó ételeket?
- Nem.
- A finom italokat?
- Nem.
- Hát a nőket?
- Nem.

– Hát akkor mi a csudának akar olyan hosszú ideig élni?"

Irénke néni elköszön: „Erős vár a mi Istenünk, áldás, békesség, dicséretesség a Jézus Krisztus, mindörökké, ámen." A teremben ezután negyvenperces torna kezdődik; aki végigcsinálta, jutalmul masszírozást kap a gyógytornászától.

„Örök Isten, áldj meg minket, / Legyen őrző gondod ránk!" – visszhangzik bennünk a záróének (EÉ 293,1), ahogy kifelé tartunk. A ragyogó nyári napfényben hívogató a kistarcsai otthon kertje. Szeretnek a lakók idelent sétálni, hűsölni, jókat beszélgetni a hintaágyon és a filagóriában, szívesen elnézegetik a gondozott kert virágait.

Valóban azt érezzük: gazdagok vagyunk: a hétköznap nyúgeit egy láthatatlan kéz levette a vállunkról.

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA

Humor, dráma, zenés városnézés

Indul a színházi évad

Egy monodráma ezer módon alakuló apró díszlettel, egy grandiózus kivi-telezésű Shakespeare-tragédia és egy zenés budapesti séta. Műfajukban különböző, ám igazán figyelemreméltó előadások. E három – nyáron már (elő)bemutatott – darab mellett a most induló évad két ígéretesnek tűnő premierjére is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Kocsmária – olvashatjuk a Bödőcs Tibor *Meg se kínáltak* című regényéből készült előadás műfaji megjelölését. A monodrámában Oszkár, a vidéki szobafestő-mázoló életén át kapunk képet a magyar rögválóságról.

A közkedvelt humorista korábban többször nyilatkozta, hogy „Thuróczy Szabolcs hangján szól a fejében Oszkár”,

számászik a bárszékre, és mesélni kezd Gyöngyinek a pultnál. Elmeséli az életét. Elmondja, milyen volt dolgozni odakint, milyen lenni odalent, illetve hangosan gondolkodik, milyen is lehet odafent...” – olvasható a kötet ajánlójában Szálinger Balázs írótól.

Bödőcs Tibor első regénye a magyar vidék iránt érzett rajongás, aggodás és

Kocsmária

FOTÓ: PUSKEL ZSOLT

így nem véletlenül esett a választás az utóbbi évek legnagyobb magyar sorozatsikereiben játszó színészre. Aki bár most sem rejtheti el karakterjegyeit (éres hangját, értelmes gombszemtekintét), mégis egy egészen más – végtelenül száználmutató – arcát mutatja meg, kopaszodó fején oldalt hosszúra nőtt hajával.

„Az elesett magyar vidék fél térdre emelkedik a kocsmá padlójáról, visz-

szerelem műve – írja Szálinger, és csak egyet lehet érteni vele, mert miközben nagyokat nevetünk, a szívünk összefacsarodik, néha sírni lenne kedvünk. Keresztes Tamás rendező pedig bár minimálban, mégis érthetően visz színre mindent. Az elfogyasztott sörök és elszívott cigaretták jelenetei egészen lenyűgözően ötletesek, ahogy a festőlétrával való játék és a forgatható-lehajtható

multifunkcionális díszletpult is a rendező munkáját dicséri. Humor, zene és dráma egy bő órában: sűrített élmény, kijózanodáshoz ajánljuk. (*Hatszín Teátrum*)

Rómeó és Júlia örök. „Igazi nagy szenvedélyekről érdemes szólnunk, mert ezek nem veszítik érvényüket. Egyszerűen csak mesélni a győzedelmes költészet nyelvén az ifjúság lázáról, a szerelemről mint legcsodálatosabb ajándékról és annak elpusztíthatatlanságáról. A gravitáció törvényei nem vonatkoznak az igaz szerelemre, azt nem tudja elnyomni, sárba rántani a világi acsarkodás sem, túllép minden félelmen, és minden köteléktől szabadon összeköti az eget a földdel” – vallja Vidnyánszky Attila, a darab rendezője.

Szász Júlia (Júlia) és Herczegh Péter (Rómeó) párosa pedig – minden túlzás nélkül állítható – gyönyörű a színpadon. Tisztaságuk, értelmük, szerelmük magával ragad. Júlia különlegesen finom, véletlenül sem harsány karaktere látványosan válik el a környezetétől, és Rómeó valódi szerelem általi metamorfózisa is szembeűnő. De Shakespeare drámájának színreviteléhez ez alapfeltétel, hiszen két szép és tehetséges művésszel tudunk csak együtt szárnyalni. Mellettük öröm a jólelkű, emberi hibáktól sem mentes Lőrinc barát szerepében Blaskó Pétert látni, aki már a színpadra lépéskor nyílt színi taptot kapott a bemutatón.

A szereplőválasztás mellett nagy érdeme az előadásnak a humor – egészen ritka és üdítő élmény az olaszos hangulatot viszontlátni a Nemzeti Színház színpadán. Ennek egyik forrása a dajka szerepében Nagy Mari, akit szintén szívébe zár a közönség. Az előadás humora mellett dicséretet érdemel a bál és más tömegjelenetek ízléses grandiózussága, a nászéjszaka elemeltsége – különlegesen szép pillanatok. Elröppenni érezzük az időt a négyórás előadás közben. A reneszánsz és modern látvány keveredésének, a szerelem mindenkeftetésének és a megbocsátásnak-újrakezdésnek a drámája ez. (*Nemzeti Színház*)

Budapest, Te! Zenés városnézés. „Hajnali villamos / Mindenkit összehoz, Egy-más emberszagát / Öleljük finoman át, / Ásít egy szakadt plakát. / Hontalanok hada, Csípős az éjszaka, / Újságpapírból készül a hálószoba, / Megmar az illata. / Budapest, te csodás, / Fecsegés, locsolgás, / Budapest de csodás, / Csupa szív-

dobogás” – talán sokan ismerik a Pannonia Allstars Ska Orchestra slágerét, amely Fényes Szabolcs *Rigó Jancsi* című operettjének betétfjét igencsak aktualizálva fest képet fővárosunkról.

Budapest azonban minden hibája ellenére szerethető, mert bár kicsit szmogos, piszkos, olykor hangos, van csodálatosan szép arca is. A belvárosi szecessziós házak, a hangulatos budai utcácskák, a dunai panoráma, a Gellért-hegy sok mindent feledtet.

És a fővárosban él a sok budapesti ember; vannak közöttük tősgyökeres pestiek, és vannak, akik szerint Budán lakni világnézet. Van, aki biciklis, és van, aki a világrért sem szállna ki az autójából, és persze vannak, akik tömegközlekednek. És hogy őket megismerve milyen a fővárosban élni? Miért szeretjük és miért nem ezt a várost? Erről szól ez a zenés darab, amely élő DJ-vel, remek színészek által előadott dalokkal szórakoztatja és gondolkodtatja el a fővárosiakat és a vidékieket egyaránt.

Pelsőczy Réka rendezése a Móricz Zsigmond körtéri Gombát idéző mozgó díszletben elevenedik meg, amely hol busz, hol játszótér, ezer arcát mutatja, akárcsak a fővárosunk. (*Belvárosi Színház*)

Káli holtak. A két éve tragikusan fiatalon elhunyt Térey János regényéből készülő előadást fokozott figyelemmel várja a színház- és irodalomszerető közönség. A Dömötör András és Bíró Bence által színpadra alkalmazott írás – Budapest, Róma, Isztambul, Szentpétervár és Kolozsvár mellett – a mai Magyarország

FOTÓ: ORLAI PRODUKCIÓ

Budapest, Te!

egyik legkedveltebb területén, a Káli-medencében játszódik.

Térey János színházi regénye csípős satíra és kíméletlen kritika a színházi és filmes szakmáról, művészekről és általában a mai emberekről. Az író egy nyaralás alkalmával a Káli-medencében beleütközött a *Fear the Walking Dead* című sorozat óriásplakátjába. Ebből és a pécsi országos színházi találkozó előadás-válogatói élményeiből indult ki utolsó regényében. Az ebből készülő előadás a Katona József Színházban lesz látható.

Az ajtó. Szabó Magda *Az ajtó* című, 1987-ben megjelent, mára világhírű regényét különböző generációk olvassák

rajongással. Most a Nemzeti Színházban Szabó K. István rendezésében állítják színpadra a megjelenése óta negyven nyelvre lefordított művet.

Szabó nagyságáról pályatársa, Jókai Anna így ír: „Szabó Magda, amikor ír, azt teszi az emberi világgal, amit csak akar. Mindent megkapott a varázslathoz: lenyűgöző nyelvi erőt, élménybőséget és a szükséges – bár fegyelmezett titkolt – szenvedést. [...] A bűvölő szöveg, mint folyondár, elfedi a régi kövek eredeti, kopott feliratait, valami mást, valami szokatlan-érdekeset sugallnak a már-már elfeledett tények, lett légyen az Trója pusztulása vagy egy öregasszony halála vagy éppen meghatározó alakja nemzetünk történelmének. Szabó Magda parancsot ad a választott témának, és a téma engedelmesen a tolla alá hajlik. [...] Felépül, rögződik a lélekben a második valóság, ahogy a szuverén alkotó, Szabó Magda látja.”

Az *ajtó* főhősét, Szeredás Emerencet a Júlia utcai otthonának egykori bejárónőjéről, Szőke Juliannáról mintázta az író. Egy egyszerű, méltóságát őrző, élete borzalmait magába záró öregasszony és a sikeres alkotóművész szeretetküzdelme ez az őszinte történet. A remekmű mint alapanyag mellett Udvaros Dorotty (Szeredás Emerenc) és Söptei Andrea (Szabó Magda) párosa már önmagában garancia kell legyen az előadás sikerére. A két csodálatos színésznő látatlanban is megérdemli a bizalmat.

■ K. B.

Az ajtó

FOTÓ: EÖRI SZABÓ ZSOLT

Egyházi közösségünk megerősítése

Gondolatok a Háló sorozat harmadik kötete kapcsán

Már több mint egy éve, hogy olvashatjuk, forgathatjuk az elmúlt néhány évtized legjelentősebb evangélikus egyháztörténeti munkájának, a tényfeltárás néven futó tudományos kutatásnak a legújabb termését, a Háló sorozat harmadik, minden eddiginél vastkosabb kötetét. A Luther Kiadónál megjelent kiadvány a Kádár-korszak két egyházi vezetőjének a szocialista állambiztonsággal való kapcsolatát mutatja be. Az egyikük Nagy Gyula püspök, akiről Kertész Botond, a másikuk Harmati Béla püspök, akiről Mirák Katalin írt átfogó tanulmányt.

Az egyes írásokat – ahogyan már a Háló második kötetéből megszokhattuk – forrásközlések követik, amelyek főképp a két püspöknek az állambiztonság számára írt jelentéseiből nyújtanak válogatást.

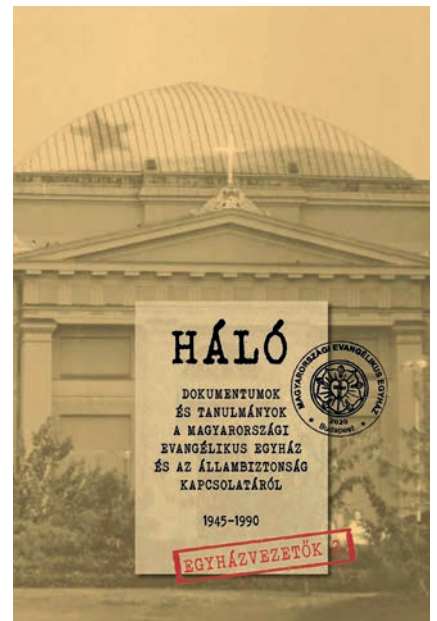
A Háló mindhárom kötete – jellegénél, terjedelménél és nyelvezeténél fogva – nem a nagyközönség, hanem elsősorban a történész szakmai közösség számára készült munka, tudományos szakirodalom, alapkutatás. Épp ezért nem véletlen, hogy méltatására is elsősorban a szakmán belül kerül sor, megérdemelten: a Háló kötetek úttörően, új módszertannal közelítenek az úgynevezett „ügynökkérdés” feltáráshoz, a munkába tudományokon átívelő módon (interdiszciplinaritás) bevonva a lelkipásztori gondozás (poimenika) módszertanát is; egyháztörténész szakmai körökben pedig a tényfeltáró bizottság munkájára gyakran mint „evangélikus példára” hivatkoznak.

TITKOKRA NYIT ABLAKOT

Az evangélikus egyházi közéletbe belépeve azonban már sokkal árnyaltabb képet kapunk a kötetek fogadtatásával kapcsolatban: indulatokkal, feszültségekkel találkozunk. A tényfeltárás a saját természetéből fakadó módon mindenféle mítoszok, tévhitek kialakulásának ad táptalajt hittestvéreink gondolkodásában. Ne lepődjünk meg ezen, hiszen a feltárás folyamata egykor szigorúan titkos, a társadalom háta mögött és jórészt ellenében folyó államhatalmi mechanizmusok egyes részleteire nyit ablakot.

Azok közül, amelyekkel én találkoztam, az a tévhit a legjellegzetesebb, amely az így vagy úgy a titkosszolgálat hálójába kerülő „ügynök” személyét életének ezen egyetlen tényezője alapján feketére festi. Mintha egy élet mérlegén ez lenne az egyetlen súly. És érdekes módon leginkább azoknál tapasztaltam ezt a tévhitet, akik ellenzik a tényfeltárást: mintha azt hinnék, hogy az egyház megbízásából dolgozó tényfeltárók az „ügynökműlt” feltárással az adott személyek érdemeit akarnák elvitatni. Mintha ők maguk gondolnák úgy, hogy az állambiztonsági kapcsolat nyilvánossá tétele – amely ugyanúgy az életpálya és ezáltal az igazság része – önmagában elegendő egy életút dehonesztálására. Pedig ugyan hogy volna az?

A tényfeltárást annak idején azzal a nemes és keresztényi céllal kezdeményezte az egyház vezetése, hogy a kommunista államhatalomnak az egyházzal szembeni titkos mesterkedéseit, amelyekhez eszközül az egyház belső tagjait is fel- (vagy inkább ki-) használta, feltárja, hogy ezt megbocsátás, megbékélés és ezáltal a magyar evangélikusság közösségének megerősödése követhesse. Ehhez képest harminc évvel a rendszerváltás után, amikor mind azok, akikről jelentettek, mind a jelentéstevők közül már csak nagyon kevesen vannak közöttünk, tehát amikor az egésznek gyakorlati tétje már alig van, a téma még mindig indulatokat, feszültségeket vált ki (ez egyébként nemcsak egyházunkban, hanem világi közegekben, a politikai elit által érzelmi-

Háló 3. Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról 1945-1990. Egyházvezetők 2. Szerkesztette Mirák Katalin. Luther Kiadó, Budapest, 2020. Ára 4990 forint

leg felkorbácsolt emlékezetpolitikában is így van). A megbékélésnek, a trauma földolgozásának legalábbis nyoma sincs.

HITTESTVÉREKET KIJÁTSZVA EGYMÁS ELLEN

A Kádár-rendszer traumái, az, hogy valakit politikai okokból félreállítanak, lehallgatnak, beszerveznek, megvesztegetnek stb., nem közösségi, hanem egyéni traumák, amelyeket az embereknek egyedül, magányosan (vagy a hasonló sorsúak szűk családi, baráti körében) kellett megélniük, elviselniük. Olyan bűn ez, amelyet a rendszer nem a társadalommal, hanem a társadalomban élő egyénnel szemben követett el.

Éppen ez a legördögibb abban, amit e világ ura a Kádár-rendszeren keresztül

művelt az egyházzal, de az egész magyar társadalommal szemben is. Megosztotta az egyházat megfigyeltekre és jelentésvetőkre. Háttérből, a sötétben maradván, közvetett módon hittestvéreket játszott ki egymás ellen úgy, hogy mindazzal, amit elkövetnek, az egyház tagjai közvetlenül egymástól szenvedjék el a traumákat.

A kádári egyházpolitika tehát törést hozott létre egyházunk közösségében, vagy ha úgy tetszik: új alközösségeket alkotott, amelyek identitásukat – érthető, bár egészségtelen módon – az egyénileg megélt traumákból eredeztetik (itt most traumának tekintjük a meghurcoltatást és az állambiztonsági beszervezettségéből következő lelkiismereti terheket is).

KÖZÖS EMLÉKEZET MINT KÖTŐANYAG

A történelmi emlékezet mindig végletes: fölmagasztal vagy dehonosztál, rajong vagy gyűlöl, fölment vagy elítél, kimond vagy elhallgat. Mivel azonban magában a közösségben törés keletkezett – amelynek tengelye végső soron maga az ügynökkérdés –, az ezzel kapcsolatos emlékezet és az emlékezés iránti igény is csak ellentétes lehet a törés egyes oldalain elhelyezkedők számára.

Épp ezért a tényfeltárás kérdése önmagában soha nem lesz alkalmas arra, hogy közös magyar evangélikus identitásunkat megerősítse. Nem várhatunk tőle

”

A történelmi emlékezet mindig végletes: fölmagasztal vagy dehonosztál, rajong vagy gyűlöl, fölment vagy elítél, kimond vagy elhallgat.

közösségi megtisztulást, katarzist, sem a sebek begyógyulását és a törésvonalak beforradását. A téma mindig is megosztó marad, sőt minél többet és minél intenzívebben foglalkozunk vele, az ellentétek annál élesebbek lesznek.

A tényfeltárás elindítását is motiváló egyházi cél, közösségi tudatunk megerősítése fontos feladat egy ilyen rohamosan fogyatkozó létszámú egyházban, mint a miénk. Ehhez viszont olyan munkára (munkacsoportra) is szükség volna, amely a nagy ívű és példaértékű tudományos egyháztörténeti munkákat – mint amilyen a *Háló* harmadik kötete is – municióként, alapanyagként használná föl olyan, a közös, több évszázados múltunkból vett eseményeink, személyeink, sőt akár traumáink emlékezetének rendsze-

res, szisztematikus felidézésével, megerősítésével, azonosulási pontok keresésével az egyház szélesebb közönségének körében, amelyek nem megosztóak, ezáltal alkalmasak összetartozás-tudatunk megszilárdítására. Mindezt közérthetően, széles rétegek által befogadható módon.

Élő keresztény közösséggé, magyar evangélikus közösséggé a Szentlélek munkája tesz bennünket. A Szentlélek pedig ugyan a hívő emberekből épít közösséget, az egyik legfontosabb identitásteremtő kötőanyagot, maltart azonban a közös történelmi tudat, a közös emlékezet képezi.

■ ISÓ GERGELY

A szerző egyháztörténész, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának tudományos kutatója

Még meg sem köszönik?!

A lelkésznek is jólesik a megbecsülés

Meg kell-e köszönni a lelkész munkáját? Vagy ne is használjuk – hiszen Istennek és a gyülekezetnek szolgálnak – a „munka” szót? Fejezzük-e ki hálánkat egy-egy szolgálatért akár anyagiakkal is, vagy inkább vegyük természetes szolgáltatásnak, amelyért a lelkész fizetést kap? Egyáltalán megbecsültnek érzik-e ma magukat hivatásukban a lelkészek? Nehéz kérdések, amelyekre talán nem is találunk egyértelmű válaszokat. Néhány lelkészt kérdeztünk arról, milyen visszajelzéseket kap a munkájával kapcsolatban.

„Kezdő segédlelkész koromban voltam olyan értelmiségi gyülekezetben egy vidéki nagyvárosban, ahol – mivel nőtlen voltam – beosztották a gyülekezeti tagok, hogy hova megyek ebédre szeptembertől a következő év márciusáig, minden áldott vasárnap” – válaszolja egy vidéki városban szolgáló lelkész arra a kérdésre, hogy megbecsültnek érzi-e magát a munkájában.

A megbecsültséget nehéz mérni, mivel szubjektív, ki mennyire érzi azt, hogy erőfeszítéseit elismerik, munkáját hasznosnak, őt magát értékesnek találják. Egyéni élettörténetünktől, személyiségünktől függ az is, hogy mitől érezzük magunkat megbecsültnek: míg valakinek egy jó szó is elég ehhez, addig mások többre vágnak, tettekben, anyagiakban is visszajelzést várnak.

INSPIRÁL AZ ELISMERÉS

A szakmák megbecsültségét társadalmilag is mérik. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) negyvenháromezer válasz alapján készült 2016-os összesítése szerint a szakmák presztízs szerinti sorrendjében a papi hivatás százhetvenből a hatvanötödik helyen szerepelt. (Összehasonlításképpen: 1988-ban a hatodik legmegbecsültebb hivatás volt a papoké.) Ebben a felmérésben öt szempontot vettek figyelembe: mennyit lehet keresni; mekkora hatalom, befolyás jár vele; mennyit kell tanulni érte; mennyire hasznos a társadalom számára, illetve mennyire vonzó vagy divatos az adott foglalkozás.

„A társadalmi értékrend megváltozását mutatja, hogy kikerült a leginkább megbecsült foglalkozások közül a papi hivatás, amelynek sem kereseti lehetőségeit, sem társadalmi hasznosságát

nem értékelik az emberek magasra, egyedül hatalmi és tudásdimenzióban kapott magasabb pontszámot” – olvassuk a KSH elemzésében.

A társadalmi megbecsülés ugyanakkor csak az érem egyik oldala, hiszen attól még, hogy szélesebb körben csökken egy-egy hivatás elfogadottsága, népszerűsége, az egyes embernek, az általa végzett munkának a saját mikrokörnyezetében – lelkészek esetében a gyülekezetben – még lehet nagyon pozitív a megítélése, végső soron pedig ez az, ami igazán számít.

„Azt hiszem, hogy a gyülekezeti tagok megbecsülik a munkámat, viszont kezdeményeznem kell, hogy ezt szavakba is

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: SZ. OPRÉ MÁRIA

öntsék. A presbitérium és a munkatársak rendszeres visszajelzése fontos lenne, ez minden szakmában így van: a pozitív visszajelzések inspirálnak, segítenek a fejlődésben; a negatív, elmarasztaló megjegyzések azonban éppen az ellenkező hatást érik el, könnyen elveszítjük tőle a lelkesedést, vagy épp megrekedünk a fejlődésben.

Fontosnak tartom, hogy a lelkész ne csak annyi visszacsatolást kapjon az istentisztelet végén, hogy »köszönjük a szolgálatot!«, hanem legyen utalás az elhangzott tartalomra is. Lényeges, hogy a kritikát is alázattal tudjuk fogadni, például ha túl hosszú volt a prédikáció, vagy ha nem tudták követni a gondolatmenetet» – vélekedik egy vidéken szolgáló lelkész.

MINDEN KÖSZÖNET KAPOCS

Másként fogalmaz Farkas Ervin, a lovászpátonai gyülekezet lelkésze: „Soha nem a köszönetért végeztem a szolgálatot. Stólapéznzt sem fogadtam el, és az ajándékokkal is mindig bajban vagyok. A lelkészi szolgálatban nem magamra mutatok, hanem eszköz vagyok. Cselekvő, gondolkodó, érző, az Isten kezébe helyezett szolgál. Ugyanakkor jólesik, amikor háálás arcok fogadnak a templomkapuban, amikor a hittantáborból csillogó szemű gyerekeket lehet hazaengedni, amikor a bibliaóra után a szolgálati autóból kiskaszáló nének »ottfelejtik« a tíz tojást.

A lelkész spirituális, teológiailag képzett vezető, de ugyanúgy közösségre vágyó ember is. A szolgálattal soha nem magát szeretné fényezni, de ha körülöleli a közösség, akikért szolgál, akkor motívált, hálás és tettere kész marad. Nem kell megköszönni, de minden köszönet egy kapocs. Ha a gyülekezet hálát ad a lelkészért, a lelkész Isten előtt biztos megköszöni a gyülekezetét, és így kapcsolódnak egymáshoz.”

A köszönetnyilvánítás is sokféle lehet. Néhány gyülekezetben a templomból kifelé jövet hangzik el egy-két jó szó

a lelkész felé, máshol ajándék vagy más anyagi juttatás formájában fejezik ki hálaikat a gyülekezeti tagok egy-egy szolgálatért.

TUDNI KELL ELFOGADNI IS

Bármilyen legyen is a visszajelzés, minden munkának fontos része, hiszen a fejlődés csak folyamatos visszacsatolás mellett mehet végbe. Ennek hiányában a lelkész is könnyen megreked egy szinten, önmagát ismétli, sőt akár ki is éghet a munkájában.

Hajdúch-Szmola Patrik pécsi lelkész így fogalmaz: „Meg kell köszönni, ha a szóadás megtölti a ballont, ahogyan az autós is megköszöni, ha beengeded magad elé. Nagyon jólesik a köszönet, amikor valaki jelzi: kapott valamit a szószékéről, Istentől, tőlem. Éppen ezért természetes, hogy Istené a dicsőség, de Isten ebben szívesen részesít engem is, és nem haragszik, ha nem kényszeresen, sokszor zavarában vágja rá a köszönetnyilvánításra a lelkész, hogy »ó, Istené a dicsőség«. Ha megköszönik, annyit mondok: »Örülök.« Tudni kell elfogadni a köszönetet és abból annyit meg is tartani, amennyi ahhoz kell, hogy érezzem: megérte. Egy sima »köszönöm« a legfontosabb teológiai visszajelzés, amit egy hívő adhat a lelkészének.”

■ KOVÁCS BARBARA

A szöveg augusztus 10-én jelent meg a Kötőszó evangélikus közéleti blogon.

KÉPEINK ILLUSZTRÁCIÓK

Jó szelünk van

Ezen a nyáron sok szép ünnep volt a gyülekezetünkben és a családomban. Jól is estek a személyes találkozások. Sok elmaradt alkalom miatt kárpótolt bennünket Isten ezzel. Most, hogy jön az ősz,

lassan újra a tanévkezdés felé fordítjuk a tekintetünket mindannyian. Vajon mi vár ránk? Talán egy békés iskolaév vagy újra online oktatás és korlátozások? Tudunk majd találkozni a szereteteinkkel, vagy

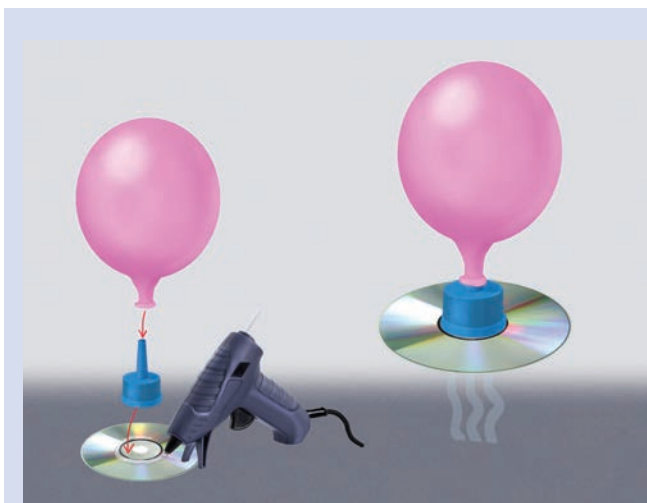
megint távolságtartásra lesz szükség? Sikerül-e az elmúlt két különös tanév után helytállni a suliban?

Természetesen én sem tudom a válaszokat, csak abban vagyok biztos, hogy nem céltalan sodródás az életünk. Hogy minden mögött, ami velünk történni fog, ott áll a mi Urunk. Szeretete és kegyelme kísér bennünket. Ha nehézség jön, abba is kincset rejt el számunkra. Az embert próbáló idők virágai sokszor szebbek, mint a békés napokéi.

Kis barátaimat, akik felkerestek az elmúlt hetekben, ugyanezzel tudtam vigasztalni és biztatni. Sokan aggódva gondoltak a szeptemberi iskolakezdésre. És bár senki nem tudja előre, mi vár ránk ebben a tanévben, néhányukat különösen is megértettem. Nem vagyok elég bölcs, hogy tanácsot adhassak, de jó volt együtt végiggondolni a ránk váró utat, és miután imádkoztunk, kicsit meg is nyugodtunk.

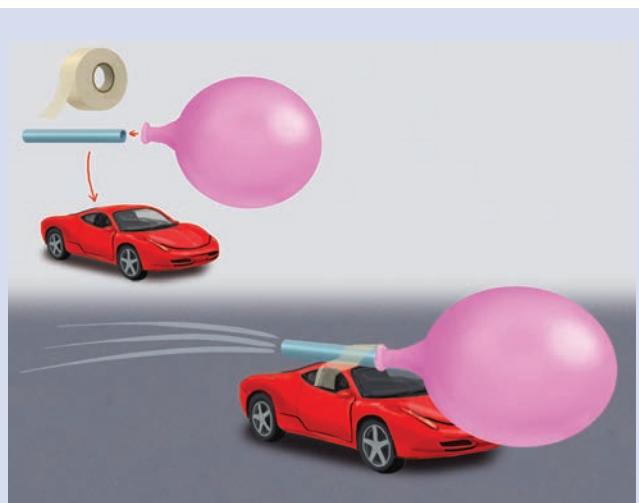
Néhányan megengedték, hogy más névvel elmeséljem a történetüket nektek. Itt egy csokorra való tehát.

Boróka nyolcadikos lesz, pályát kell választania, de még fogalma sincs, mi szeretne lenni. Ha megpróbálok viszszagondolni, én sem emlékszem, hogy komoly elhatározásaim lettek volna tizennégy évesen, ezért nem tudok ezen igazán megrökönyödni. Lehet, hogy csak menni kell az úton, és majd odaér az ember ahhoz az elágazáshoz, ahol már sikerül döntenie.

Kézműveskedj!

Készíts légpárnás CD-járművet! Keress egy régi CD-lemezt. Ragassz a közepére forró ragasztóval egy sportpalackkupakot. (Ehhez kérj felnőtt segítséget!) Hagyd néhány percre száradni. Fújj fel egy lufit, és húzd rá a még lezárt kupakra. Ahogy felemeled a kupakot, a „jármű” megemelkedik, és siklani kezd. A szél útnak indítja a művedet.

Lufimeghajtású autó: készíts legóból kisautót, vagy keress egy kisebb játék autót. Erősíts rá egy lufit úgy, hogy a nyílása hátrafelé nézzen. Ha felfújod a lufit, majd kiengeded belőle a levegőt, a kiáramló levegő előrehajtja a kisautódat, ahogyan például A lufifutam című YouTube-videóban láthatod.

Attila ötödikbe megy, de fél a felső tagozattól. Furcsa számára, hogy a megszokott tanító néni helyett most több tanár is oktatja majd. Új tantárgyak várnak rá, és új a számára a teremről teremre vándorlás is. De hát visszafelé sajnos nem mennek az évek. A negyedik után eljön az ötödik ideje, és ott kell folytatni a feladatainkat, ahol abbahagytuk őket. Aki igyekszik, az megtette, ami rajta áll, a többit Istenre bízhatja.

Marci új iskolában kezd szeptembertől, mert a fociedzések miatt könnyebb lesz így az idejét beosztani. Ám a bejárás és az új közösségbe illeszkedés gondolata még félelemmel tölti el. Igaz, a focicsapat néhány tagját már ismeri az iskolából, és alapvetően kedvelték a társai eddig is. Talán lehet rá számítani, hogy akit a régi ismerősei szerettek, mert kedvesen és tisztelettel bánt velük, azt az új osztály is ugyanígy fogadja majd.

Petra kedvenc tanára az osztályfőnöke volt, ám ő elment az iskolából. Nem tudjuk, milyen lesz, aki helyette érkezni fog. Lehet, hogy szigorúbb, talán túl sok leckét ad majd fel, vagy éppen nem szereti annyira a gyerekeket, mint az elődje. De az is lehet, hogy kedves lesz. Talán ő is izgul, mennyire figyelnek majd rá a tanítványai. Készül, hogy mielőbb meg tudja tanulni a neveket. Terveket sző, hogyan tudna hamar megbarátkozni a rábízott lurkókkal. Ha így gondolunk rá, akár még segíthetjük is abban, hogy jól érezze magát az új munkahelyén, és sikeres legyen a tanításban.

Zéténynek kis testvére fog születni. Mivel apa kora reggel jár dolgozni, anya pedig a babával sokszor éjszaka is ébren lesz majd, a szülei megkérték, hogy ettől az évtől járjon egyedül iskolába. Nincs messze a sulis, nem veszélyes oda eljutni, ez az újdonság valahogy mégis megijeszti a fiút. Jó lenne kitalálni, hogy mitől nyugodna meg. Segíthetne egy társ, egy barát, aki vele tartana. Már végig is néztük, kik laknak azon a környéken az osztályából. Lehet, hogy összebeszélnek, és így akár néhány új barátság is szövődhet majd a sulis felé vezető úton.

Klaudia sajnos nem ment át a pótvizsgán sem. Most nagyon rosszul érzi magát. Nemcsak hogy egy osztállyal lejjebb kerül, de még bukott diáknak is számít majd. Fél,

A témában meghallgathatod a YouTube-on az Életem csak kegyelem és a Ne félj, ne aggódj című dalokat.

Kövesd a tekergő szél útját! A vonal mentén megtalálsz az aranymondást

hogy csúfolni fogják. Arra gondol, hogy a tanárok elkönnyvelik butának, és nem lesz esélye jó jegyekre, bármit csinál most már. Van egy olyan lány, aki már többször is ismételt osztályt, és szívesen barátkozna vele. Írt neki. Klaudia viszont inkább szeretné kiköszörülni a csorbát, és azokhoz szegődne, akik igyekeznek helytállni az iskolában. Arra gondol, hogy eleinte csendes lesz, és reméli, hogy majdcsak barátkozik vele olyan is, akivel együtt tud tanulni. Aki nem azt nézi, amilyen volt, hanem segít a változtatásban.

Botond nem tudja szeptemberben elkezdni az iskolát. Olyan betegséget találtak a szervezetében, amely miatt azonnal el kellett kezdenie a kezeléseket. A szülei és a testvérei is nagyon kedvesek, de mindenkinek a tekintetében ott látja a felelmet. Nem is meri megkérdezni, milyen esélyei vannak a gyógyulásra. Alig tud odafigyelni az olvasásra is, annyira „kattognak” a fejében a gondolatok. Jó lenne valakivel őszintén beszélgetni erről a betegségről. Olyannal, aki elmondja, milyen vizsgálat vagy beavatkozás lesz kellemetlen, mi fog fájni, és mi az, amit csak meg kell várni, hogy elmúljon.

Megbeszéltük, hogy amíg találunk egy ilyen segítőt, addig is levelezünk. Személyesen vele most nem találkozhat akárki. De egy-egy kis kép vagy pár sor is felvidítja, jobb kedvre deríti őt. Abban is megegyeztünk, hogy amikor már képes lesz rá, azért megpróbáljuk a tanulást is. Ha napi két-három órában oda tud figyelni, még akkor is sikerülhet a tanév, és aztán visszamehet a saját osztályába.

Sokan sokféle élethelyzetből indulunk az új tanévnek. Az a jó, hogy – bár nincs hatalmunkban minden – tudjuk, ki ad nekünk minden helyzetet. Tudjuk, ki irányítja a szelet, ki tartja kezében a sorsunkat, és tudjuk azt is, hogy ő minden napon, minden nehézség és öröm között elkísér bennünket.

Vitorlázó ismerőseim mesélték, hogy a hajójukon szinte minden szelet fel tudnak használni a céljuk felé a vitorla mozgásával. Amikor Isten mellett döntöttem, sokáig úgy éreztem, olyan, mintha hátszállal bicikliznék. Most, sok évvel később csak abban vagyok biztos, hogy a szelek ura és az életem – a hajóm – kormányosa ugyanaz. És ennek a biztonsága elég lesz minden napomra. Legyen bármilyen is az a nap. ■

Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása

Kéthetenként
hétfőn, 13.30-kor
a Kossuth rádió műsorán
Interneten: Mediaklikk.hu

A Kötőszó blogot lutheránusok
– újságírók, lelkészek, teológusok és civilek – írják:
nem csak evangélikusoknak.

KÖTŐSZÓ

A világ lutheránus szemmel

- cikkek
- videók
- podcastok
- egyházi aktualitások
- teológiai témák
- kultúra
- társadalmi kérdések

kotoszo.blog.hu

Hívogató az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem akadémiai napjaira. A Covid-járvány miatt 2020-ban elmaradt akadémiai napjainkat idén október 6–10. között tartjuk. A balatonszárszói Andorka Rudolf Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban ezúttal az értelmiség témája kerül fókuszba. Egyre gyorsabban változó világunknak alakítója vagy inkább elviselője ez a társadalmi csoport? Keressük és megpróbáljuk körvonalazni szerepét és társadalmi súlyát európai, illetve magyar viszonylatban, külön megvizsgálva a Kárpát-medencei kisebbségi létből adódó kihívásokat, amelyek tovább bonyolítják az ön- és helyzetértékelést. Quo vadis, értelmiség? Jelentkezni szeptember 13-ig lehet. További információ és a jelentkezési lap letölthető az Epmisz.eu weboldalról.

Apróhirdetés. Matek-, angol- és német-korrepetálás. Telefon: (+36) 70/249-2024; e-mail: mmarosik@gmail.com.

MEGHÍVÓ KÖNNYŰZENEI KONCERTRE

„Énekeljete az Úrnak, áldjátok nevét,
hirdessétek szabadítását mindennap!”
(Zsolt 96,2)

Szeretettel meghívjuk a templomunk kertjében (1147 Budapest, Lócsei út 32.) október 2-án, szombaton 15 órától megrendezendő keresztény könnyűzenei missziói koncertünkre. A koncerten hat zenei formáció játszik, valamint bizonyágtételt és áhítatot tartunk. Részletes programunkat gyülekezetünk honlapján (Zuglo.lutheran.hu) és a közösségi oldalainkon ismertetjük. Rendezvényünket a mindenkor érvényben lévő járványügyi intézkedések betartása mellett tartjuk meg.

Zuglói evangélikus
gyülekezet
missziói munkacsoport

TRADICIONÁLIS HARANGOK ÖNTÉSE

GOMBOS MIKLÓS
ÉS FIA, FERENC

www.harangontes.hu

Cím:
2162 Órbottyán
Rákóczi u. 134. Pf. 10.

Mobil:
+36 30 9489575
+36 30 7288161
Tel.: 06 28 360 170

E-mail:
gombosmi@harangontes.hu
info@harangontode.hu

Személyi változások egyházkerületeinkben

A Magyarországi Evangélikus Egyház kerületeiben a közelmúltban számos lelkipásztor új szolgálati helyre került. Az Evangélikus.hu összegyűjtötte az egyházkerületek és intézmények lelkészi vezetésében szeptember 1-jéig végbement változásokat.

ORDINÁCIÓT KÖVETŐ KIKÜLDÉSEK

A Déli Egyházkerületben

- Kondor Péter püspök lelkésszé avatta Magyar-Paulik Enikőt, és visszavonásig teljes állásban intézménylelkészi szolgálatra küldte a Tótkomlói Evangélikus Szeretetszolgálatához;
- Trási Edina Margit ordinációja szeptember 10-én lesz.

Az Északi Egyházkerületben

- Fabiny Tamás püspök lelkésszé avatta Sztyéhlik Csabát, és Sámsonházára küldte beosztott lelkészi szolgálatra;
- Pápicsné Jakab Johanna Júliát az augusztus 28-i [lapzártánk utáni – a szerk.] ordinációját követően Fabiny Tamás a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületbe engedi át, és Szemerei János püspök a bakonyszentlászlói, illetve a sikatori egyházkerületbe küldi beosztott lelkészi szolgálatra.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben

- Szemerei János püspök lelkésszé avatta Czető (született Molnár) Anita Katát, és Székesfehérvárra küldte beosztott lelkészként;
- Nagy Dánielt, és Bakonyszombathelyre, valamint a Hánta-Ászár-Kisbéri Társult Evangélikus Egyházkerületbe küldte beosztott lelkészként;
- Szidoly Rolandot; az ordinációját követően a Déli Egyházkerület kérte át, és Kondor Péter püspök visszavonásig – az országos iroda gyülekezeti és missziói osztályán végzett gyermek- és ifjúságmunkaág-vezetői megbízatása mellett – félállásban Pestszentlőrincbe küldte beosztott lelkészi szolgálatra;
- Nagy Szabolcs Rolandot; az ordinációját követően az Északi Egyházkerület kérte át, és Fabiny Tamás püspök Budahegyvidékre küldte kiegészítő beosztott lelkészi szolgálatra.

TOVÁBBI KIKÜLDÉSEK

A Déli Egyházkerületben

- Kondor Péter püspök kiküldte Horváth-Csitári Boglárka Flórárt visszavonásig teljes állásban a pestszentimrei evangélikus missziói gyülekezetbe missziói lelkészi, gyülekezetplántálási feladatok ellátására;
- Szabó Szilárdot a Dombóvár–Kaposzsekcső–Csikóstóttós Társult Evangélikus Egyházkerületben végzett lelkészi szolgálat és az Evangélikus Diakóniai Otthonban végzett intézményvezetői tisztsége mellett határozatlan időre heti húsz órában intézménylelkészi szolgálatra az Evangélikus Diakóniai Otthonban;
- Arató János Lórándot 2022. augusztus 31-éig a Kiskőrösi Evangélikus Egyházkerületben végzett parókus lelkészi szol-

gálata mellett teljes állásban helyettes intézménylelkészi szolgálatra a Kiskőrösi Petőfi Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Technikumba;

- Lázárné Skorka Katalint határozatlan időre háromnegyedállásban intézménylelkészi szolgálatra a Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégiumba;
- Vincze Déliát 2022. augusztus 31-éig háromnegyedállásban a Szegedi Evangélikus Kollégiumba és negyedállásban a Szegedi Evangélikus Felsőoktatási Diakotthonba intézménylelkészi szolgálatra;
- dr. Magyarkuti Gyuláné Tóth Katalint 2022. augusztus 31-éig heti három órában intézménylelkészi szolgálatra az Evangélikus Középiskolai Kollégiumba;
- a Szabó Szilárd és Szücs Eszter lelkész házaspár helyettesítési szolgálatot láthat el püspöki engedéllyel Kaposváron.

Az Északi Egyházkerületben

- Fabiny Tamás püspök Györgyi Zsoltot 2022. július 15-ig az Alberti Evangélikus Egyházkerületbe küldte helyettes lelkészi szolgálatra;
- Szmolár Attilát 2022. július 31-ig az ősgárdi egyházkerületbe és a legéni leányegyházkerületbe küldte helyettes lelkészi szolgálatra;
- Balázs Tibor helyettes lelkészi szolgálatát a sajkázai egyházkerületben 2022. augusztus 31-ig meghosszabbította.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben

- Szemerei János püspök döntése nyomán Szemerei Gábor Benjamin beosztott lelkész a nagyvelegi egyházkerületbe kapott megbízást;
- Bence Győző a Tordas–Gyúrói Társult Evangélikus Egyházkerületbe kapott megbízást félállásban helyettes lelkészként, félállásban pedig gyülekezetplántálást végző missziói lelkészként;
- Koch Szilvia helyettes lelkészi megbízása a bonyi egyházkerületben lejárt, utóda Pongráczné Győri Boglárka helyettes lelkészként;
- Pongrácz Máté helyettes lelkészi megbízása az Ecseny és Környéke Evangélikus Egyházkerületben lejárt, utóda még nincs;
- Szabó Szilárd és felesége, Szücs Eszter Kaposvárra kapnak helyettes lelkészi megbízást (szolgálati helyük: Dombóvár–Kaposzsekcső–Csikóstóttós Társult Evangélikus Egyházkerület);
- Szakos Csaba helyettes lelkészi megbízása a bakonyszentlászlói, valamint a sikatori egyházkerületben lejárt, utóda Pápicsné Jakab Johanna beosztott lelkész lesz;
- Kovácsné Sterczter Rita beosztott lelkészi megbízása Mezőlakon lejárt, a lelkésznő ezután szülési szabadságra megy;
- Mitykó András Mezőlakra kap helyettes lelkészi megbízást;
- Szabó Vilmos Béla nyugalmazott lelkész az ösküi egyházkerületben kap helyettes lelkészi megbízást;
- Bódis-Hamza Kinga Dalma Somlószólyásra kap helyettes lelkészi megbízást. ▶

LELKÉSZVÁLASZTÁSOK

A Déli Egyházkerületben

- a Tótkomlói Evangélikus Egyházközség megválasztotta lelkészének Magyar Tamás Norbertet (korábbi szolgálati helye: ósagárdi egyházközség és legéni leányegyházközség, Északi Egyházkerület).

Az Északi Egyházkerületben

- Szlaucó-Bobál Orsolya félállásban visszakerül a Ceglédi Evangélikus Egyházközség lelkészének;
- Horváth-Hegyí Áron a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség megválasztott lelkésze (korábbi szolgálati helye: Sámsonháza);
- Molnár Lillát másodlelkési szolgálatába iktatták Budapest-Kelenföldön.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben

- a Komáromi Evangélikus Egyházközség megválasztotta Kiss Mátét (korábbi szolgálati helye: Fancsal-Hernádvécse, Északi Egyházkerület);
- a Győrsági Evangélikus Egyházközség (félállásban) megválasztotta Pongráczné Győri Boglárkát;
- a Győr-Ménfőcsanakai Evangélikus Egyházközség megválasztotta Pongrácz Mátét (korábbi szolgálati helye feleségével együtt: Kaposvár).

FELMENTÉSEK, LEMONDÁSOK, NYUGDÍJBA VONULÁSOK

A Déli Egyházkerületben

- Kondor Péter püspök felmentette Rihay Szabolcsot a Budapest-Józsefvárosban végzett helyettes lelkési szolgálata alól;
- Sárszentlőrincen augusztus 16-án nyugdíjba vonult Karl Jánosné Csepregi Erzsébet lelkész, utóda dr. Darvas Anikó;
- Pestszentlőrincen augusztus 16-án nyugdíjba vonult Győri Gábor lelkész, utóda dr. Korányi András;
- Hulej Enikő lelkész kérte rendelkezési állományba kerülését (eddig szolgálati helye: Kecskemét).

Az Északi Egyházkerületben

- Fabiny Tamás püspök felmentette Baranka Mária-t a Nagytarcsán végzett beosztott lelkési;
- Adámi Lászlót a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközségben végzett helyettes lelkési;
- Simon Viktóriát a Cegléden végzett helyettes lelkési szolgálata alól.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben

- Bajnóczy Mária, a Bakonyszombathelyi Evangélikus Egyházközség lelkésze és a Hánta-Ászár-Kisbéri Társult Evangélikus Egyházközség helyettes lelkésze lemondott, és rendelkezési állományba helyezését kérte;
- Kadlecsik Zoltán, a Harkai Evangélikus Egyházközség lelkésze lemondott, és rendelkezési állományba helyezését kérte.

TOVÁBBI ÁTKÉRÉSEK, TÁVOZÁSOK

- Fülöp Mónika lelkész a Déli Egyházkerületből az Északi Egyházkerületbe távozott főállású hitoktatónak;
- Bence Áron lelkészt az Északi Egyházkerületből külföldi szolgálatra engedték át Németországba, Göttingenbe.

■ Összeállításunk a püspöki hivataloktól kapott adatok alapján készült; összeállította: V. J.

Harapófogó? Mégis minek?

Munkaérvnyitás délen

A Déli Egyházkerület közel két év után, augusztus 23. és 25. között ismét megrendezett évkezdő lelkészkonferenciáján a lelki épülés, a testi és szellemi rekreáció egyaránt hangsúlyosan jelent meg. A visszajelzések megerősítették az előzetes várakozást: a közösség számára minden eddiginél fontosabb volt az újbóli személyes találkozás.

A szarvasi Tessedik Campusban tartott lelkészkonferencia szép ívű tematikája dr. Korányi András püspökhelyettes munkáját dicsérte. A program témái – a digitális bezárkózástól a természetbe való kilépésen át a szív felemelése a teremtő Istenhez –, az áhítatok és az előadások mellett kellő teret engedtek a kötetlen beszélgetéseknek, sőt az arborétumba szervezett hajós kirándulás alatt lehetőség nyílt valódi, aktív kikapcsolódásra is.

A két és fél napos konferencia utáni „közvélemény-kutatás” során nemhogy nem kellett harapófogóval kihúzni a választ a megkérdezettek közül, hanem többen is azt jelezték, hogy szívesen mondanák el véleményüket.

László Lajos Gergely, a Bócsa-Tázlári Evangélikus Egyházközség lelkésze számára az volt a legjobb érzés, hogy ugyanott sikerült felvenni a fonalat, ahol a járványidőszak előtt megszakadt egy folyamat. Mint mondta, a fraternitásra sokan úgy tekintenek, mint ami a lelkészséggel „gyárilag jár”, de most, a karanténrendelkezések feloldása után valóban átélhetővé vált, és talán jobban is lehet értékelni.

Horváth-Csitári Boglárka Flóra, a pezsztentimrei evangélikus missziói gyülekezet lelkésze szerint a tartalmas előadások is inspirálták a beszélgetéseket. Emellett nem volt túlságosan zsúfolt a program, így lehetett időt fordítani olyan dolgok megélésére, amelyekre a hétköznapiakon nincs lehetőség.

Lázárné Skorka Katalin, a Mezőberény I. Kerületi Evangélikus Egyházközség lelkésze számára a konferencia annyi lelki „municiót” adott, hogy lelkesítő hatása hónapokig kitarthat majd. Számára a záróesemény jelentette az egyik legnagyobb élményt. Az úrvacsorás istentisztelet – amelyen Kondor Péter püspök prédikált a jó értelemben vett aszkézis szükségességéről a keresztyén életben – elgondolkodtató, szíven ütő és az úrvacsora szentségének páratlan szépségét megélt alkalom, valódi ajándék volt.

A SZERZŐ FELVÉTELE

■ HAJDÚ TIBOR

„Újratöltés”

Nyugati lelkésztalálkozó

A szolgálatra való erőgyűjtés mellett a közösségi élményre helyezték a hangsúlyt a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület idei munkaévkezdő lelkészkonferenciájának szervezői. Az augusztus 23. és 25. között tartott találkozó helyszínét a Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium (KEGISZ), a hozzá tartozó Harangtorony Szálló, illetve a kőszegi egyházközség temploma és gyülekezeti terme adta.

A konferencia mottóját az *Útmutató* heti igéje adta: „A megrepedt nádszálát nem töri össze, a füstölő mécsest nem oltja ki...” (Ézs 42,3) Erre a témára épültek az esti áhítatok és a kedd délelőtti bibliatanulmány, amelyet Réz-Nagy Zoltán, az Evangélikus Hittudományi Egyetem lelkésze tartott. A tanácskozás másik előadója dr. Székely János szombathelyi megyés püspök volt, aki a római katolikus megújulás útjait ismertette meg a több mint nyolcvan jelenlévővel.

A KEGISZ tangazdaságában interaktív foglalkozáson vehettek részt a lelkészek, amely testüket-lelküket megmozgatta. Az elmúlt időszak tanulságait feldolgozó kiscsoportos

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

beszélgetéseken túl kipróbálhatták magukat például tánctanulásban és szalmabála-gurító versenyen is – az utóbbit a Fejér-Komáromi Egyházmegeye csapata nyerte meg.

A házigazdák, Baranyay Csaba és Baranyayné Rohn Erzsébet kőszegi lelkészek, Mesterházy Balázs, a KEGISZ igazgatója és Zsóri-Ments Orsolya iskolalelkész gazdag és változatos programot állítottak össze, amelyben helyet kapott városnézés, borkóstoló, hajnali csendéséta és komolyzenei koncert is.

A záró istentiszteleten Ézs 42,8–9 alapján Szemerei János püspök arról beszélt, hogy Istennek terve van velünk, és új utakat készít számunkra. Majd a résztvevők az úrvacsorai közösség és a személyes áldás által élhették át Isten megújító hatalmát, erőt kapva az új munkáévré.

■ – AM –

Együtt, közösségben

Északi évkezdés

Révfülöpön találkoztak az Északi Evangélikus Egyházkerület lelkészei. Ezúttal nem a Balaton-átúszáson, hanem „Emeljétek fel a fejetekeket” mottóval munkaévkezdő lelkészkonferencián vettek részt augusztus 24-től 26-ig az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban.

A település kiváló helyszíne volt az idei lelkészkonferenciának, ugyanis ősi rév működött itt már a 11. századtól, amely hosszú évszázadokon keresztül segítette az átkelőket a Balaton egyik partjáról a másikra. A lelkészi feladat is ehhez hasonló, hiszen afféle révészként kísérik, vezetik a híveket az Istennel való egységre. A tanácskozás középpontjában a lelkészi hivatás, identitás állt.

A találkozó ebéddel vette kezdetét, majd a lelki bevezetést dr. Szabó B. András pestújhelyi lelkésznek, a Melanchthon Szakkollégium igazgatójának az előadása követte *Elhívásunk-hívásunk dinamikája* címmel. Az elhangzottakat kis csoportokban tudták továbbgondolni a résztvevők.

Másnap a reggeli áhítatot a házigazda, az eseménynek helyet adó intézmény igazgatója, dr. Hafenscher Károly a következő vasárnapi ige – Lk 13,22–30 – alapján tartotta, amelyet szintén kiscsoportos feldolgozás követett. Délután a jelenlévők a gyermekúrvacsora és a konfirmáció aktuális kérdéseiről folytattak igen élénk beszélgetést, amelyet dr. Pángyánszky Ágnesnek, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati

Intézete vezetőjének előadása és Gregersen-Labossa Györgynek, a diakóniai bizottság elnökének korreferátuma vezetett föl. A vacsorát követően az egyházkerületi elnökség adott tájékoztatást a folyamatban lévő országos és kerületi ügyekről. Az estét dr. Cserhátiné Szabó Izabella püspökhelyettes áhítata és Pilinszky János versei zárták, mindezek után pedig testvéri és kötetlen beszélgetésekre volt alkalom.

Harmadnap az együttlét istentisztelettel zárult. Prédikációjában dr. Fabiny Tamás püspök a hegyek őszövetségi és újszövetségi jelentőségére utalt, majd a lelkészi szolgálat távlatairól szólt.

A háromnapos találkozó több volt mint konferencia: igazi testvéri, lelki közösség, amely az elmúlt időszakban történt lezárások után reményt ad az egymás iránti nyitottságra is.

■ CSÜRY CSABA

Kézikönyvek a gyülekezetek gyarapodásáért

A békességen való munkálkodás és a lelki házzá való felépülés elősegítése érdekében adott ki kézikönyveket a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Gyülekezeti és Missziói Osztálya.

A *Békesség néktek!* – *Evangélikus gyülekezeti munkaprogram* című kiadvány elsősorban lelkészeknek, gyülekezeti munkatársaknak, hitoktatóknak szóló gyakorlati kézikönyv. Központi témája Isten és ember, ember és embertárs, valamint a teremtet világ és ember közötti békesség keresése. A szerzők a teológiai alapvetésen túl e tematika mentén, bibliaórai és ifjúsági sorozatokon keresztül segítik az egyes alkalmazásra készült.

A kötet *Békesség hordozók* című előszavában Németh Zoltán lelkész, a gyülekezeti és missziói osztály vezetője, a kézikönyv főszerkesztője a boldogmondásokból kiindulva úgy fogalmaz: Jézus értelmezésében a boldogságnak nem a hatalom, az anyagiak, a körülmények vagy éppen az egészség az alapja, hanem Isten közelsége, szolidaritása, közösségvállalása az emberrel, a hozzá való odafordulása. „Ha egyetlen képbe akarnám belesűríteni a Jézus szerinti boldogság lényegét – írja –, akkor az a tékozló fiú hazatérése. Eszköztelenül, sírva, szelíden, elfogadón, betörtörődötten, szomjazón és éhezón, saját történetétől, önmaga és mások bűnétől üldözötten megérkezni az ölelésbe.”

A békességszerzők „nem prédikálnak a békességről, nem beleavatkoznak mások konfliktusaiba, illetve életébe, hanem a pusztá jelenlétükkel ráirányítják a figyelmet egy viadalok, védőfelszere-

lések, pótszerek és fájdalomcsillapítók nélküli létezés lehetőségére”.

A kötet abban kíván segíteni, hogy a lelkészek, gyülekezeti munkatársak, hitoktatók szívei, illetve a lelkési hivatalok, templomok, gyülekezeti és osztályterem helyiségei Jézus békességének terei legyenek, „kápolnái a boldogító isteni jelenlétnek”.

Az *Épüljetek fel lelki házzá!* – *Evangélikus gyülekezetfejlesztési program* című kötet gyakorlati teológiai alapokra épülő, a gyülekezeti alkalmakat, gyülekezetszervezést modelljelleggel bemutató gyakorlati kézikönyv.

A gyülekezetfejlesztési program kidolgozásához – derül ki Krámer György országos irodaigazgató előszavából – a Magyarországi Evangélikus Egyház és Magyarország kormánya között létrejött megállapodás adta az impulzust.

„A megállapodás alapján egyházunk korábban soha nem látott anyagi forráshoz jutott, amelyből parókiák újulnak meg, gyülekezeti termek épülnek, óvodák bővülnek, vagy indulnak újak. A hatalmas lehetőség – hogy épületeiben megújul az egyház – magával hozta azt a kérdést is, hogy vajon ennek automatikus következménye lesz-e a lelki megújulás. Szívesen válaszolnánk határozott igennel, de némi gondolkodás után be kell látnunk, hogy ez egyáltalán nem ilyen egyértelmű. Az egyikből nem következik szükségszerűen a másik. Az épületek megújulásából rengeteg új lehetőség adódik, de ezekkel a lehetőségekkel élni kell. Ezért indítottuk el ezt a programot. Célunk, hogy segítsük az épületekben megújuló közösségeket, hogy a közösségi és lelki fejlődés is megtörténjen. A program menet közben kinötte magát, és arra jöttünk rá, hogy az itt összegyűjtött ötleteket minden gyülekezethez el kell juttatnunk, hiszen az itt felvetett kérdések, útkeresések, az összegyűjtött jó gyakorlatok mindenkinek segíthetnek.”

Forrás: Gyülekezeti és missziói osztály

A kézikönyveket minden lelkész, illetve gyülekezet kézhez kapta-kapja, emellett letölthető a Gyulmisz.lutheran.hu oldalról.

Síremlék az időt határtalanná tágító költőnek

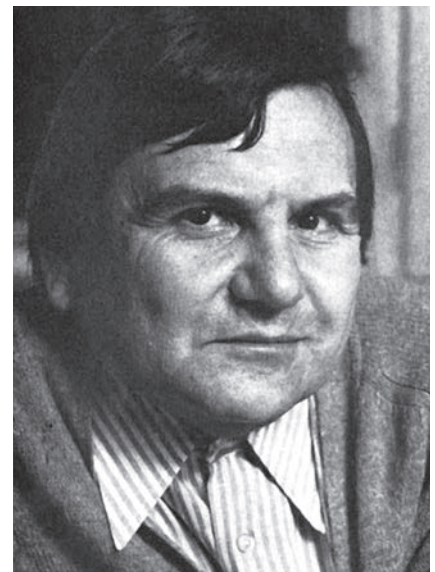
Szikrázó napsütésben avatták fel a Szent István-napot követő szombat délután Jánosy István író, költő, műfordító, klasszika-filológus, evangélikus lelkész és felesége dízsírhelyét a Balaton-parti Gyenesdiás temetőjében.

Jánosy Besztercebányán született 1919-ben, családja a trianoni országvesztés után menekült Budapestre. A költőt a gyermekkori balatoni nyaralási élményei utáni vágyódása vezette életének derekán a Zala megyei Gyenesdiásra. Elismert alkotóként a Kapernaum evangélikus szeretetotthon mellett építette fel – legnagyobb részét saját kezűleg – nyaralóját, amely élete végén alkotóházzá és a nagyvárosi lét forgatagából való menekülés helyszínévé vált számára. Tizenöt évvel ezelőtti halála (2006. augusztus 19.) után urnáját – majd feleségét is – a gyenesi ház falában helyezték el. A település önkormányzata – elismerve a településhez való szoros kötődését – dízsírhelyet adományozott a költőnek; a házaspár urnái itt találtak végső nyugalomra.

A sírkő avatásának ünnepségén Gál Lajos, a nagyközség polgármestere beszélt Jánosy emlékezetének helyi ápolásáról. De Jánosy István a helyi kötődések mellett és ellenére is egyetemes kitekinetésű alkotó volt. A Magyar Írószövetség képviselőjében jelen lévő Baán Tibor költő, esszéista így szólt róla: „Jánosy

István mint a lélek belső titkainak nagy ismerője a múlt és a jelen, a hagyomány és a korszerűség vonzásában építette életművét. Költészetében, mint ez briliáns esszéiből is kiolvasható, a megváltó Jézus, Mária, Szókratész, Platón, Tolsztoj, Dosztojevszkij s nem utolsósorban Gandhi alakja foglalkoztatta. A szellem világában, pontosan látta, a tér és idő határai feloldódnak.”

Ferencz Győző, a költő összegyűjtött verseit tartalmazó kötet szerkesztője ugyan nem lehetett jelen személyesen, de írását az ünnepség szervezője, Hársfalvi György felolvasta. Méltató soraiban az irodalomtörténész, műfordító így fogalmazott Jánosy Istvánról: „Örök szellemi izgalomban élt, valami kamaszos kíváncsiság hajtotta, a szellem újabb és újabb területeit hódította meg. A lélek működése foglalkoztatta, ezért összekapcsolta a lélek tudományait, a teológiát és a pszichológiát; és melléjük vette a klasszika-filológiát. [...] Kivételes ember volt: szűkre szabott idejét nemcsak betöltötte, hanem szellemének tiszta sugárzásával határtalanná tágította.”

A szanszkrit irodalom fő műve, a *Rámájana* hősköltemény Jánosy általi fordításának és az ebből készült színházi adaptációnak a híre eljutott az Indiai Köztársaságba is. A nagykövetség koszorúját Lombos Antal, a költő tanítványa helyezte el a síremléken.

A rendezvény rövid áhítattal zárult. Dr. Hafenscher Károly, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke – aki korábbi keszthelyi lelkészként a költő személyes ismerőse, barátja is lehetett – avatta fel a sírkövet, amelyen *János evangéliumából* való íge (Jn 21,15) áll: „Uram, te tudod, hogy szeretlek téged.”

■ ZSUGYEL JÁNOS

Ostromlott várban nyomtatták a Szentírást

Háromszázhatvan éves a váradi Biblia

Úgy tartja a régi mondás, hogy a könyveknek is megvan a maguk sorsa („habent sua fata libelli”). Többszörösen igaz ez a váradi Biblia esetében. Több mint három és fél évszázada, vészterhes időszakban, amikor a világ összeomlani készült, egy maroknyi tudós bátor helytállása következtében megszületett a ma már ritkaságszámba menő váradi Biblia. Ez a Szentírás a Károli-féle szöveget tartalmazza Köleséri Sámuel javításaival és széljegyzeteivel.

A reformáció eszméinek terjedésével elengedhetlenné vált, hogy a különböző protestáns felekezetű hívek életében helyet kapjon az anyanyelvű istentisztelet és ezzel együtt az írásmagyarázat. Már a reformációt követő első protestáns zsinatok kötelezővé tették, hogy minden lelkésznek legyen Bibliája és „írásmagyarázó könyve”.

NYOMTATVA IS TERJEDT AZ IGE

A könyvnyomtatás európai megteremtőjének, Johannes Gutenbergnek köszönhetően a könyvek – amelyeket addig csak kézzel másolva sokszorosíthattak – sokkal könnyebben és gyorsabban hozzáférhetővé váltak. A pápai Szentszék ugyan nem nézte jó szemmel ezt a folyamatot, de az eseményeket már nem lehetett megállítani.

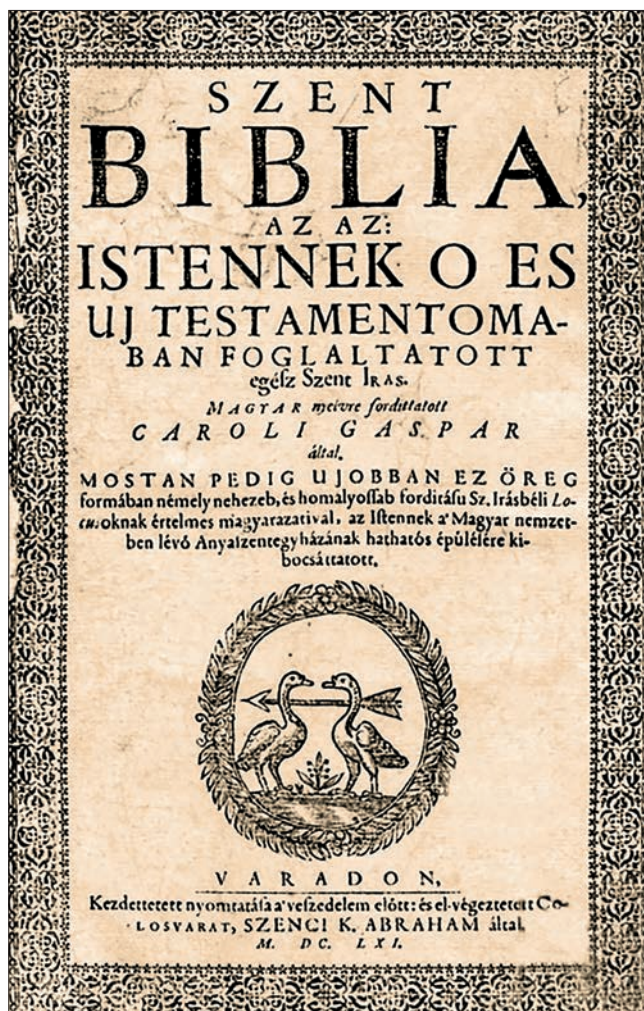
Magyarországtól Spanyolországig és Olaszországtól Angliáig egyre több városban kezdett el nyomda működni, melyekben komoly és precíz munkálatok folytak. Például Krakkóban jelent meg 1533-ban Pál apostol leveleinek első magyar fordítása. [Fordította Komjáthy Benedek; ez az első, teljes egészében magyar nyelvű nyomtatott könyv. – A szerk.] Gutenberg műve tette lehetővé többek között Luther Márton bibliafordításának szélesebb körben való olvasását, de hozzájárult ahhoz is, hogy a reformiratok gyorsan terjedjenek, nagyban elősegítve ezzel a reformáció elindulását és térhódítását.

Az akkori európai, sőt Kárpát-medencei események (iszlám invázió, Mohács, Buda eleste, a három részre szakadt ország) azt eredményezték, hogy az emberek egyre nyitottabbá és befogadóbbá váltak Isten igéje és a lelki olvasmányok iránt.

A reformáció ügyét, az új hit terjesztését kezdetben katolikus szerzetesek (főleg obszerváns ferencesek) vették kézbe, indították el, illetve azok a peregrinus diákok, akik külföldi tanulmányaik befejeztével új ismeretekkel tértek haza, és kezdtek el a hitújítás fényében tanítani, prédikálni.

Így jutott el az új hit a királyi Magyarországra s így Erdélybe is, ahol ezek után egyre többen szorgalmazták a Biblia magyar nyelvre fordítását. Egyesek ugyan tudni vélik, hogy az első, magyar nyelvre fordított Biblia két szerzetesnek, Tamásnak és Bálintnak köszönhető, mégis Károli Gáspáré lett „a bibliafordítás”, amely Vizsolyban látott aztán napvilágot 1590-ben.

A vizsolyi Biblia mintegy nyolcszáz nyomtatott példánya viszonylag hamar elfogyott, így a 17. század első felében többször

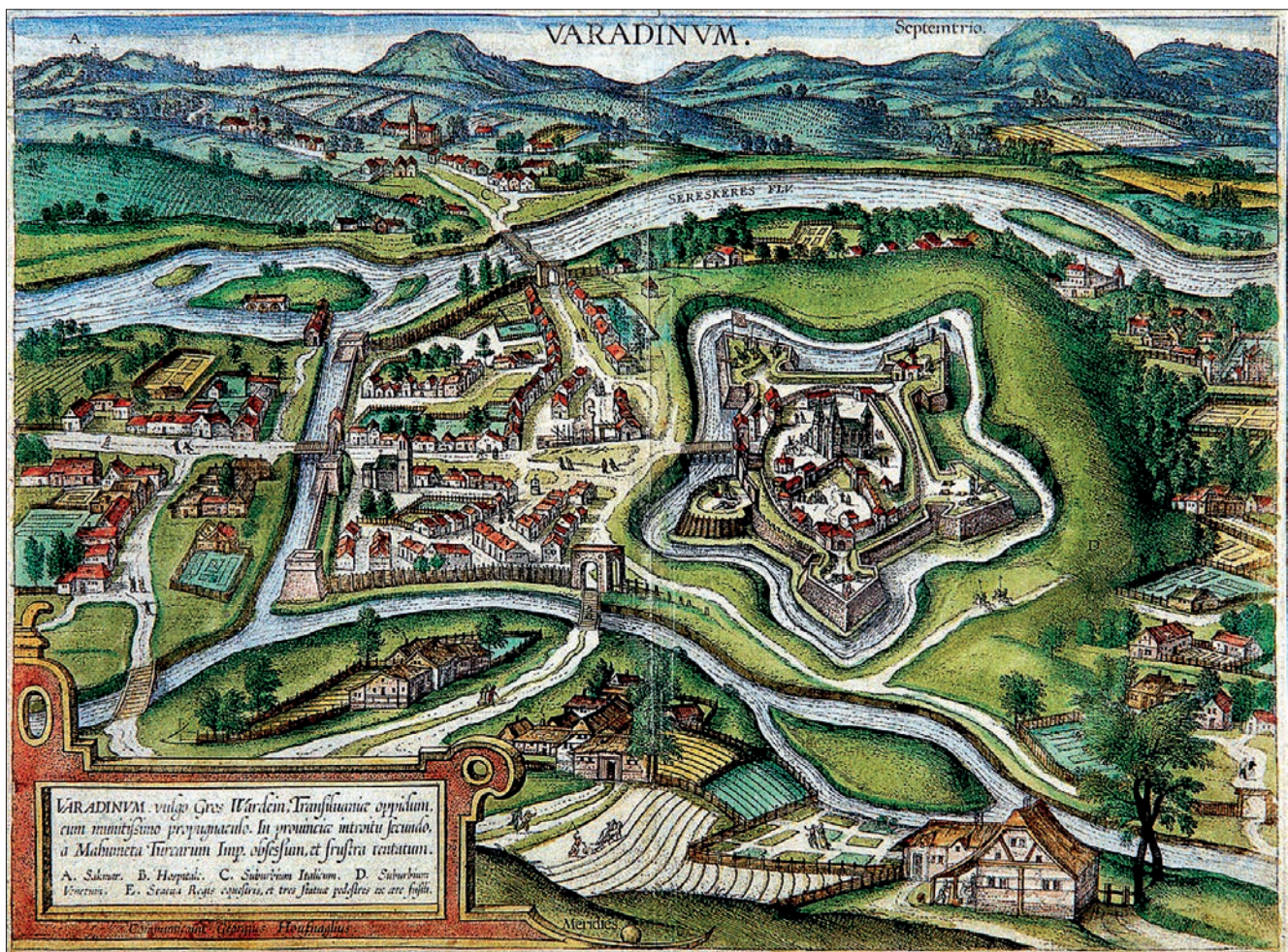

A váradi Biblia címlapja (1661)

újra kiadták, és nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is. Mivel külföldön a magyar nyelv ismerete nem volt általános, így nem csoda, hogy az ott megjelent kiadványok számos hibát hordoztak magukban.

Az anyanyelvű protestáns bibliakiadások a katolikus egyházra is hatást gyakoroltak. A Károli-féle bibliafordítást különösen Pázmány Péter támadta, aki szerint – ennek több munkájában hangot is adott – Károli fordítása több helyen is pontatlan. Pázmány buzdítására készült el paptársának, Káldi Györgynek a fordítása, amelyet 1626-ban Bécsben jelentettek meg. A híthű jezsuita szerzetes a *Vulgatát* használta fordításához.

S hogy a protestánsok mennyire szorgalmazták, óhajtották a Biblia ismeretét és használatát, azt jól mutatja az 1629. június 17-én

Nagyvárad vára a 17. században

tartott nagyváradai zsinat jegyzőkönyvének eme bejegyzése: „...a lelkésznek, ha subája van, de Bibliája nincs: azt el kell venni, s annak árán Bibliát kell szerezni. Ha pedig sem subája, sem Bibliája, hivatalától meg kell fosztani.” Ezen a zsinaton határoztak a revideált Károli-Biblia – a később váradai Biblia néven ismertté vált kiadás – nyomtatásáról is.

VÁRADI BIBLIA – KOLOZSVÁRT

A zsinat után Váradon tudatosan kezdtek hozzá az újabb Biblia nyomtatási előkészületeihez. Először is megfelelő szellemi bázist kellett létrehozni. Ebből a célból a már meglévő váradai scholába olyan kiválóságok érkeztek, mint például Köleséri Sámuel, aki hébert és görögöt oktatott, de itt találjuk ebben az időben Pécsvárad Pétert, Debreceni Istvánt, Nagyari Benedeket, Szilágyi P. Istvánt és Tofeus Mihály későbbi püspököt is. Ők nagy szerepet játszottak a szövegek javításában, a nyomdai előkészületekben. Az így előkészített szöveg Szenci Kertész Ábrahám nyomdájába került; ezt akkoriban Erdély második legnagyobb nyomdájaként tartották számon.

Hogy milyen fontos lépésnek tartották a váradai Biblia megjelenését, és milyen hosszúságú munkát előzte meg, mutatja az a tény is, hogy több főúr, mint például Bethlen István, Rákóczi György, Rédei Ferenc, Barcsai Ákos fejedelmek, valamint több eklészia is jelentős összeget adományozott erre a nemes célra.

A munkálatok 1657 őszen ugyan elkezdődtek, az Újszövetség 1660-ban el is készült, de a nyomtatást teljes egészében már nem tudták befejezni, ugyanis II. Rákóczi György sikertelen hadjáratainak következményeként a török sereg egészen Váradig nyomult. Erdély eme jelentős végvárát, a Partium protestáns fellegvárát végül 1660. augusztus 27-én el is foglalták.

Szalárdi János váradai káptalan *Siralmas magyar krónikájában* mint szemtanú írja le a vár kapitulációját. Tőle tudjuk, hogy a maroknyi

váradai csapat milyen hősiességgel helytállt, és azt is, hogy miután megadták magukat, Szejdi Ahmed pasa és a temesvári Ali pasa szabad elvonulást engedélyezett a vár lakóinak. A török elfogadta továbbá, hogy a „végeződésben lévő” Biblia példányait szabadon kivihessék a várból. Mindezek után a nyomtatás Kolozsvárt folytatódott, ahol 1661-ben fejezték be a munkát.

PÉLDAÉRTÉKŰ VÁLLALKOZÁS VÉSZTERHES IDŐKBEN

Meglepő a tény: a Biblia felépítését tekintve semmi sem árulkodik arról, hogy a munkafolyamatot az 1660-as események megzavarták volna. Nem csúszott hiba sem az oldalszámozásba, sem az ívjelzésbe, sőt a kötethez használt papír vízjelei is egységesek.

Máig vitatott kérdés, hogy vajon hány példány jelent meg. Van, aki azt mondja, hogy több ezer, míg mások mindössze néhány százról tudnak.

A váradai Biblia nyomtatásának kálváriája jól szemlélteti az utókornak, hogy semmi sem drága, ha Isten igéjéről, mi több, Isten igéjének magyar nyelven való megszólaltatásáról van szó. Manapság olyan természetes, hogy kezünkbe vesszük, olvassuk, vagy éppen kuriózumnak számító példányokat gyűjtünk – mint amilyen a váradai Biblia is –, és azokat büszkén mutogatjuk. A váradai Biblia megjelenésének idejében létkérdés volt Isten igéjének olvasása, tanulmányozása.

Bizton állíthatjuk: ahogyan Károli bibliafordítása, majd az egyre több, magyar nyelven megjelenő „istenes kiadvány”, úgy a váradai Biblia is vitathatatlanul hozzájárult nemzetünk megmaradásához ama vészterhes időkben. Adja Isten, hogy a mai kaotikus, olykor szinte sarkából kifordult világunknak is Isten szent igéje legyen mindenkor vezérfonala, útmutatója.

■ DR. BLÁZY ÁRPÁDNÉ

Evangelikus pedagógusok évnnyitója

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Intézményvezetők és pedagógusok – mintegy százhusz fő – részvételével augusztus 27-én [lapzártánk idején – a szerk.] tartották meg Budapesten, egyházunk országos irodájának Üllői úti épületében a tanévnyitó pedagóguskonferenciát.

A rendezvény dr. Fabiny Tamás elnök-püspök Fil 1,23–26 alapján tartott áhítával kezdődött. Az ehhez kapcsolt *Közös föld, közös ég* című előadásában a püspök az evangélikus intézmények feladataként utalt egyik énekünk sorára: „A mennyre készítsd fel szívünk!” (EÉ 126,1)

Dr. Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős államtitkár videóüzenetben köszöntötte a konferencia résztvevőit. A plenáris program és a szekciófoglalkozások után az *Év Pedagógusa* díjakat adták át, valamint az idén jubiláló intézményeket is bemutatták. Az Evangelikus Pedagógiai Intézet által alapított *Arany Lélek* díjat ebben az évben is két pedagógus vehette át. A konferencia úrvacsorás istentisztelettel zárult.

■ BUJDOSÓ ERIKA

ORATIO OECUMENICA

Mindenható Istenünk! Gondjainkat, terheinket, feszültségeinket eléd tesszük, mert tudjuk: neked gondod van ránk.

Atyánk, te bíztad ránk a föld mevelését. A szüret közepén megköszönjük áldásodat, hálások vagyunk a termésért. Áldásodat ne tagadd meg tőlünk a következő esztendőnkben sem! Kérünk: Urunk, hallgass meg minket!

Atyánk, te bíztad ránk a következő nemzedékeket is. Az induló tanévben áldd meg az oktatást és nevelést: a diákokat, nevelőket, hitoktatókat egyaránt. Kérünk: Urunk, hallgass meg minket!

Atyánk, sarkallj minket a jó cselekvésére családban, munkában, gyülekezetben, településen, országunkban, az egész világban. Add, hogy vezetőként és vezetettként egyaránt megéljük: neked tartozunk számadással. Kérünk: Urunk, hallgass meg minket!

Krisztusunk, a te békéd megélésére segíts el minket. Kérünk: Urunk, hallgass meg minket!

Krisztusunk, a te szereteted példája adjon erőt a betegek, rászorulóknak, menekülők közt végzett szolgálatunkban. Add, hogy ezt ne kötelességként, hanem tanítványi lehetőségként végezzük. Kérünk: Urunk, hallgass meg minket!

Krisztusunk, emlékeztess folyton arra, hogy a te szolgálatodra hívtál el minket. Kérünk: Urunk, hallgass meg minket!

Szentlélek Úristen! Éleszd hitünket, erősítsd testvéri közösségeinket, hogy a világ nehézségei, kísértései közt is megmaradjunk az egyetlen helyes úton. Kérünk: Urunk, hallgass meg minket!

Szentlélek Úristen, újítsd meg egyházadat, hogy szolgálatát ne a hatalom bűvkörében élje meg, hanem a hiteles igehirdetésben. Kérünk: Urunk, hallgass meg minket!

Szentlélek Úristen, készíts fel minket az idők végére és az eljövendő ítéletre! Kevélységünket legyőzve téríts vissza minket Megváltónkhoz! Kérünk: Urunk, hallgass meg minket! Ámen.

EVANGÉLIKUS
Élet

A Magyarországi
Evangelikus Egyház lapja
Megjelenik kéthetente

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet online: evangelikuselet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
• Előfizetés: kiado@lutheran.hu • Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519.
Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
• Főszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu) • Hírszerkesztő: VITÁLIS JUDIT (judit.vitalis@lutheran.hu)
• Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
• Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com) • Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
• Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu), FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek (f.timea.71@gmail.com), TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu), DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu), KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu), BODA ZSUZSA – Népszerű teológia, Evangelikus arcképcsarnok (bodazsuzsalutherkiado@gmail.com)
• Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518 • Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu) • Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.* (2600 Vác, Nádas utca 2.) www.mondat.hu; Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ • Árusítja a kiadó. • Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302 (nyomtatott), ISSN 1787-0313 (online)
• Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft, egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft. Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. • Beküldött kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. • Címlapfotók: STUDIO JAKSIC

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 15. VASÁRNAP – LK 18,28–30

Aki Jézust követi, az csak nyerhet

Közvetlenül ez előtt a jelenet előtt egy gazdag ifjú kérdezi Jézust: mit kell tennie, hogy üdvözljön? Jézus válasza – „...add el minden vagyonodat, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben, azután jöjj, és kövess engem!” (Lk 18,22) – elszomorítja, és elmegy, mert nem tud lemondani a vagyonáról. Jézus ekkor tanítványaihoz fordul: „Milyen nehezen mennek be a gazdagok az Isten országába! Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni.”

Péter erre mondja: mi ezt megtettük, mi lesz hát a jutalmunk? Jézus pedig egy ígérettel válaszol neki: „...senki sincs, aki elhagyta házát vagy feleségét, testvéreit, szüleit vagy gyermekeit az Isten országáért, hogy ne kapná vissza sokszorosát már ebben a világban, a jövő világban pedig az örök életet.” Nemcsak Péternek és a többi tanítványnak, hanem mindenkinek szól ez az ígéret, aki Jézus követője lesz.

Mégis kétségek támadhatnak bennünk, mert a tapasztalataink mintha ellentmondának ennek. Azt még el tudjuk hinni, hogy a jövő világban az örök élet lesz a jutalom. De hol látjuk, hogy a mai hétköznapi tanítványok, hívők, mint mi, sokszorosát kapnánk ebben a világban annak, amit Jézusért elhagytunk?

Valamit azonban nem veszünk észre. A hangsúly nem azon van, hogy a tanítványok mit hagytak el, hanem Jézus ígéretén. A megígért jutalom nem járandóság, nem fizetség azért, amiről a tanítványok lemondtak, hanem Jézus elhívó szeretetének a része.

Elgondolkodtam azon, mit jelentett Péter számára az, hogy elhagyta a családját. A Bibliában van egy-két hely, amely Péternek és az elhagyott családjának a kapcsolatáról szól. Péter Kapernaumban lakott, és Jézus szívesen tartózkodott a városban. Nehezen tudnám elképzelni, hogy Péter ilyenkor ne ment volna haza az övéihez. Azt mindenestre külön is említi az evangélista, hogy egyszer, amikor Péter anyósa lázas beteg volt, Jézus gyógyította meg őt. Azután egy évvel későbbi megjegyzés Pál apostoltól arról szól, hogy Péter és más apostolok az útjaikra magukkal vitték a feleségüket is (1Kor 9,5).

Ezek alapján nem mondhatjuk, hogy az elhagyni azt jelentené: cserben hagyni, lelépni. Másra kell gondolnunk. Arra, hogy Péter és a többiek számára az értékrend változott meg. Jézus nem szakította ki őket a világból, de elhívta őket, hogy őt követve hirdessék Isten országát. És ez előbbre való volt számukra családi, anyagi kötelekeknel. A tanítványok felismerték, hogy milyen kincs Isten országa, amely Jézussal eljött, és ez lett a legfontosabb számukra. Ezt kell nekünk is felismerni.

”

Amiről Jézus itt beszél, az keresztény hitünk lényege. Jézusban Isten úgy szeretett minket, hogy eljött közünk, bűnökből való szabadulást hozott, és mindezért az életét áldozta a kereszten. Jézus meghalt értünk – jelent ez valamit nekünk? Ha igen, hogyan lenne akkor ő a legfontosabb az életünkben! És ha ő az első, akkor átéljük, hogy vele együtt mindent ajándékba kapunk. Család, anyagiak, munka a helyükre kerülnek, és áldás lesz rajtuk. Így érti Jézus, amit mond. Már ebben a világban ajándékkal kapjuk a legjobbat, a legértékesebbet: Jézust és vele Isten szeretetét és áldását.

KÉPINK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: FREEPIK.COM

Jézus nélkül ugyanis a legszebb és legnemesebb emberi értékek is hiányosak maradnak, Jézussal viszont felértékelődnek és megsokszorozódnak. Hiszen igazán gazdag és értékes az a „ház”, az a vagyon, amelynek ura Jézus; igazán boldog az a házasság, amelyben jelen van ő; igazán örülni azoknak a gyermekeknek, családtagoknak lehet, akikkel egyek vagyunk hitben. Az egész élet akkor boldog és gazdag, ha odaadtuk Jézusnak.

Nem arról van szó, Péter, hogy mit hagytál el értem, hanem hogy mit kaptál tőlem. Egy interjúban olvastam Ürge-Vorsatz Diána fizikus, klímakutató vallomását: „A hívő ember feladata, hogy megmutassa, Jézussal élni jó. Ez a boldog élet alapja, amelyben jóllét és stabilitás van.”

Aki Jézust követi, az csak nyerhet.

■ BALICZA IVÁN

Imádkozzunk! Urunk, köszönjük, hogy tudhatjuk: jó veled élni. Segíts ezt jó és rossz napokban átélni és megmutatni másoknak is. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (szeptember 12.) *A beteg fiú apja így szólt Jézus-hoz: De ha valamit tehetsz, légy segítségünkre, könyörülj rajtunk!* Mk 9, 22b (Zsolt 10,14a; Mt 6,25–34; 1Pt 5,5–11; Zsolt 119,145–152) Képzeljük magunk elé az édesapát, aki a gyermekéért bármire képes. Elkeseredésében felkeresi Jézust, és tőle kér segítséget, ugyanakkor a szavaiból az érződik, mintha bizonytalan lenne: „...ha valamit tehetsz...” Reménykedni akar ez a férfi, de ez korántsem olyan egyszerű, hisz valószínűleg a korábbi években számos kudarcral kellett már szembenéznie. Mégis meg meri szólítani Jézust, a Mester pedig tisztában van a férfi érzéseivel, ugyanakkor nem küldi el, hanem épp ellenkezőleg, így biztatja a későbbi versben: „Minden lehetséges annak, aki hisz.” Ez pedig valamit elindít a férfiban – a gyógyulás nem a fiával kezdődik, hanem ezzel a mondatával: „Hiszek! Segíts a hitetlenségemen!”

Hétfő (szeptember 13.) *Aki pedig magot ad a magvetőnek, és eledelül kenyeret, megadja és megsokasítja vetőmagotokat, és megszorítja igazságotok gyümölcsét.* 2Kor 9,10 (Ézs 45,8; Fil 4,8–14, Neh 10,1.29–40) Ahány ember, annyi igazság létezik a világban, és természetesen mindenki a saját igazságát tartja az abszolút igazságnak. Ebből aztán sok bosszúság és békétlenség fakad. Ugyanakkor megfigyelhettük már számtalanszor, hogy az emberi igazságok mennyire meg tudnak változni az évek, évtizedek és évszázadok alatt. Ezért fontos, hogy meglássuk: Isten igazsága örök.

Kedd (szeptember 14.) *Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.* Mt 5,7 (Zsolt 41,2; 1Tim 6,[3–5]6–11a; Neh 12,27–43) Ha rendes vagyok másokkal, akkor velem is rendes lesz a többi ember? Sokszor talán túlzottan is leegyszerűsítjük Jézus szavait, máskor pedig a sorrendet cseréljük fel. Hajlamos az ember ennek a versnek az olvasásakor is azt gondolni, hogy a mi cselekvésünk az első. Mintha a mi irgalmas cselekedeteinkkel tudnánk kiérdemelni az irgalmasságot... Valójában épp fordított a sorrend! Isten irgalmas hozzánk, megbocsát nekünk, Jézuson keresztül pedig örök életet szerzett. Ha ezt átélem, megtapasztalom, akkor tudok majd irgalmas lenni én is másokhoz.

Szerda (szeptember 15.) *Jézus mondja: Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen!* Jn 14,27 (Ézs 54,14; Préd 4,[4–7]8–12; Neh 13,15–22) Gyermekként sohasem értettem azt, hogy a televízió miért mutat fegyveres katonákat akkor, amikor a hírolvasó

békefenntartókról beszél épp. Miért kell fegyver a békéhez? Vajon csak akkor képes az ember a békés együttélésre, ha kényszerítik rá? Nos, Jézus egy merőben más modellről beszél. Az ő békessége nem hatalmi harcokon vagy fegyvereken alapul, hanem épp ellenkezőleg: szereteten és alázaton! Jézus békessége nem egy kikényszerített állapot, amely bizonyos rétegeknek, társadalmi csoportoknak jó, a többieknek pedig nem, hanem az ő békessége minden embernek a javára válik. Törekedjünk hát erre a békességre!

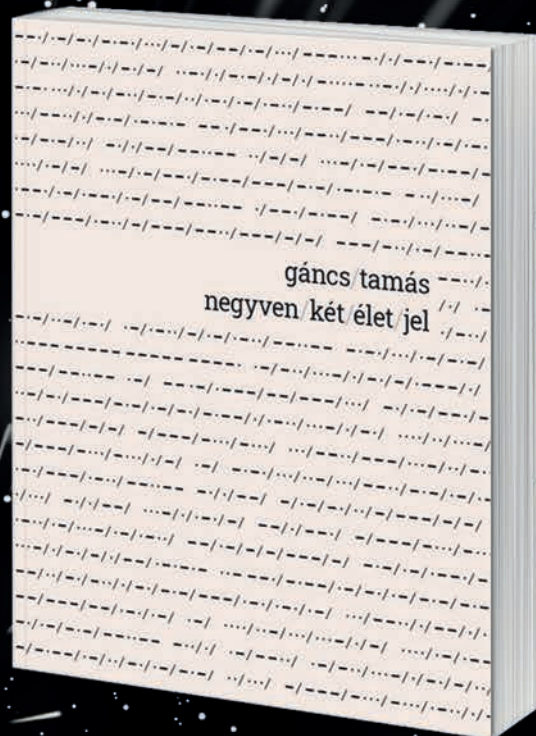
Csütörtök (szeptember 16.) *Nézzétek meg az égi madarakat: nem vetnek, nem is aratnak, csűrbe sem gyűjtenek, és a ti menyeyei Atyátok táplálja őket.* Mt 6,26a (Zsolt 36,7; Lk 10,38–42; Zsid 1,1–2,4) Bevallom őszintén, nagyon sokszor szoktam dűdolgatni magamban azt a kis dalocskát, amelyen generációk nőttek fel: „Ne aggodalmaskodjál, nézz Istenedre fel! / Ő felruház és táplál, rád gondot ő visel.” (EÉ 586) Nem véletlenül énekelgetem ezt, ugyanis sokszor erőt vesz rajtam is az aggodalmaskodás a családom, a gyermekeim, a gyülekezetem és még ki tudja, hogy mennyi minden miatt... Ilyenkor igyekszem emlékeztetni magamat arra, amire ez az ige is emlékeztet: Isten már eddig is bizonyította, hogy mellettem áll, és gondoskodik rólam. Éppen ezért ezután is lehet rá számítani!

Péntek (szeptember 17.) *Áldjátok az Urat, ti, teremtményei, mindenütt, ahol uralkodik! Áldjad, lelkem, az Urat!* Zsolt 103,22 (Lk 13,29; 1Kor 7,17–24; Zsid 2,5–18) Istent dicsérni fontos dolog – ugyanakkor nem ómiatta az! Ez nem egyfajta elvárás vagy valamiféle keresztény kötelezettség! Magunkat érdemes időről időre emlékeztetni arra, hogy kihez tartozunk, hogy milyen hatalmas és csodálatos Urunk van. Ő alkotott bennünket, ő van mellettünk éjjel és nappal, neki köszönhetünk mindent és mindenkit. Ő nem feledkezik meg rólunk, de mi vajon megfeledkezünk-e róla?

Szombat (szeptember 18.) *Ragyogtassa rád orcáját az Úr, és könyörüljön rajtad!* 4Móz 6,25 (Jn 20,21; Mk 12,41–44; Zsid 3,1–19) Immáron kétszeres édesapaként elmondhatom, hogy a napom fénypontja, amikor a gyermekeim rám mosolyognak, főleg a kisebbik, hisz ő még nem tud beszélni, viszont az arca mindent elárul! Elég rám mosolyognia, és már én is mosolygok, egyszerűen hatással van rám. Ugyanígy hiszem, hogy Isten orcájának ragyogása képes arra, hogy ne csupán a napjainkat, hanem az egész életünket is beragyogja. Nem beszélve arról, hogy aztán ezt a fényt ragyogtathatjuk tovább a többi ember felé.

MEGJELENT!

gáncs/tamás negyven/két/élet/jel

3200.Ft

ÍRÁSOK AZ EVANGÉLIKUS ÉLET ÉLŐ VÍZ ROVATÁBÓL

„Gáncs Tamás a Biblia örök érvényű szövegeit hozza közelebb az olvasóhoz montázszerűen megalkotott, többször személyes illusztrációkkal dolgozó írásaiban, keresve az élet értelmét, s bemutatva, hogy a több ezer éves igeversek ma is érvényesek, ha megtaláljuk hozzájuk a megfelelő (sor)vezetőt.”

Kézdi Beáta, az Evangélikus Élet főszerkesztője

MINDEN PÉLDÁNYHOZ AJÁNDÉK: 20 DARAB – POSTÁN KÉPESLAPKÉNT FELADHATÓ – FELNŐTTSZÍNEZŐ

Lutherkiado.hu

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 8:30–17 óra között.

kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518

LUTHER KIADÓ

A SZENT ISTVÁN KÖNYVHÉTEN

2021. SZEPTEMBER 5–12.

BUDAPEST V. KERÜLET, SZENT ISTVÁN TÉR,
15. PAVILON

könyvek • ajándéktárgyak • kávé